תלמוד ירושלמי גיטין

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתֵּם. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אַף הַמֵּבִיא מִן הָרַקָּם וּמִן הַחָגָר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֲפִילּוּ מִכְפַּר לוּדִים לְלוּד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִין אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתֵּם אֶלָּא הַמֵּבִיא מִמְּדִינַת הַיָּם וְהַמּוֹלִיךְ וְהַמֵּבִיא מִמְּדִינָה לִמְדִינָה בְּמְדִינַת הַיָּם צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתֵּם. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֲפִילּוּ מֵהַגְּמוֹנְיָא לְהַגְּמוֹנְיָא.

הלכה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם כול׳. וְקַשְׁיָא. אֵילּוּ הַמֵּבִיא שְׁטָר מַתָּנָה מִמְּדִינַת הַיָּם שֶׁמָּא חָשׁ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁאֵינָן בְּקִיאִין בְּדִיקְדּוּקֵי גִיטִּין. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קַל הֵיקֵלוּ עָלֶיהָ שֶׁלֹּא תְהֵא יוֹשֶׁבֶת עֲגוּנָה. וְהַיְינוּ קַל. אֵינוֹ אֶלָּא חוֹמֶר. שֶׁאֵילּוּ לֹא אָמַר לָהּ. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. אַף אַתְּ אֵין מַתִּירָהּ לְהִינָּשֵׂא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. חוֹמֶר שֶׁהֶחֱמִירָתָה עָלֶיהָ מִתְּחִילָּה שֶׁיְּהֵא צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. הֵיקֵלָתָה עָלֶיהָ בְּסוֹף שֶׁאִם בָּא מַמָּשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי בּוּן. מִכָּיוָן דְּתֵימַר דְּטַעֲמָא חוֹמֶר שֶׁהֶחֱמִירָתָה עָלֶיהָ מִתְּחִילָּה שֶׁיְּהֵא צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נֶחְתַּם. הֵיקֵלָתָה עָלֶיהָ בְּסוֹף שֶׁאִם בָּא וְעֵרַר עֶדֶרוֹ בָּטֵל. חֲזוֹי לֹא שַׁנְיָיא. הוּא עֵדֶר שֶׁחוּץ לְגוּפוֹ הוּא עֵדֶר שֶׁבְּגוּפוֹ. הוּא עֵדֶר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ הוּא עֵדֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַמָּשׁ. וְחָשׁ לוֹמַר. שֶׁמָּא חָתְמוּ בְּעֵדִים פְּסוּלִין. אָמַר רִבִּי אָבוּן. אֵינוֹ חָשׁוּד לְקַלְקְלָהּ בִּידֵי שָׁמַיִם. בְּבֵית דִּין הוּא חָשׁוּד לְקַלְקְלָהּ. שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאִם בָּא וְעֵרַר עֶדֶרוֹ בָּטֵל אַף הוּא מַחְתִּמוֹ בְּעֵדִים כְּשֵׁירִין.

הָיָה כָתוּב בּוֹ מַתָּנָה. וְאָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. מֵאַחַר שֶׁעֶדֶרוֹ בָּטֵל אֶצֶל הַגֵּט עֶדֶרוֹ בָּטֵל אֶצֶל הַמַּתָּנָה. אוֹ מֵאַחַר שֶׁעֶדֶרוֹ בָּטֵל אֶצֶל הַגֵּט עֶדֶרוֹ קַיָּם אֶצֶל הַמַּתָּנָה. הָיָה כָתוּב בּוֹ מַתָּנָה. וְאָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נִתְחַתֵּם. מֵאַחַר שֶׁעֶדֶרוֹ בָּטֵל אֶצֶל הַגֵּט עֶדֶרוֹ קַיָּם אֶצֶל הַמַּתָּנָה. אוֹ מֵאַחַר שֶׁעֶדֶרוֹ קַיָּם אֶצֶל הַמַּתָּנָה עֶדֶרוֹ קַיָּם אֶצֶל הַגֵּט. כָּתַב כָּל נְכָסָיו לְעַבְדּוֹ. אַתְּ אָמַר. הוּא גִיטּוֹ הוּא מַתָּנָתוֹ. מַה אַתְּ עֲבַד לָהּ. בְּגֵט הוּא וְעֶדֶרוֹ בָּטֵל אוֹ בְּמַתָּנָה הוּא וְעֶדֶרוֹ קַיָּם. וְיֵיבָא כְהָדָא. כָּתַב כָּל נְכָסָיו לִשְׁנֵי בְנֵי אָדָם כְּאַחַת וְהָיוּ עֵדִים כְּשֵׁירִין לָזֶה וּפְסוּלִין לָזֶה. רִבִּי אִילָא בְשֵׁם רִבִּי אִמִּי. אִתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִישׁ לָקִישׁ. חַד אָמַר. מֵאַחַר שֶׁהֵן פְּסוּלִין לָזֶה פְּסוּלִין לָזֶה. וְחָרָנָה אָמַר. כְּשֵׁירִין לָזֶה וּפְסוּלִין לָזֶה. רִבִּי מָנָא לֹא מְפָרֵשׁ. רִבִּי אָבִין מְפָרֵשׁ. מַאַחַר שֶׁהֵן פְּסוּלִין לָזֶה פְּסוּלִין לָזֶה. וְרִישׁ לָקִישׁ אָמַר. כְּשֵׁרִין לָזֶה וּפְסוּלִין לָזֶה. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. מָה הַשְּׁנַיִם נִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל עֵדוּתָן בְּטֵילָה אַף הַשְּׁלֹשָׁה נִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל עֵדוּתָן בְּטֵילָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. אִתְפַּלְגוֹן רִבִּי חִנְנָיָה חֲבֵרִין דִּרְבָנִין וְרַבָּנִין. חַד אָמַר. יְאוּת אָמַר רִבִּי לָעְזָר. וְחָרָנָה אָמַר. לֹא אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מָאן דְּאָמַר. יְאוּת אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. נַעֲשֵׂית עֵדוּת אַחַת וּבְאִישׁ אֶחָד כְּעֵדוּת שֶׁבָּטְלָה מִקָּצָתָהּ בָּטְלָה כוּלָּהּ. וּמָאן דְּאָמַר. לֹא אָמַר רִבִּי לָעְזָר יְאוּת. נַעֲשֵׂה כִּשְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים כְּשֵׁרִין לָזֶה וּפְסוּלִין לָזֶה.

עַד שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַי נִכְתַּב בַּיּוֹם וְנֶחְתַּם בַּיּוֹם. עַד שֶׁיֹּאמַר. נִכְתַּב לִשְׁמָהּ וְנֶחְתַּם לִשְׁמָהּ. בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מַכִּיר שְׁמוֹתָן שֶׁל עֵדִים בִּשְׁעַת חֲתִימָתָן. אָמַר לוֹן. גּוֹיִם לוֹקְנָן חֲתוּמִין עָלָיו. וְאַתֶּם אוֹמְרִין אֲכִין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. כָּל הַגִּיטִּין הַבָּאִין מִמְּדִינַת הַיָּם אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁמוֹתָן כְּשֵׁם גּוֹיִם חֲרֵי אֵילּוּ כְּשֵׁירִין מִפְּנֵי שֶׁיִּשְׂרָאֵל שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ שְׁמוֹתָן כִּשְׁמוֹת הַגּוֹיִם. לֹא אָמַר אֶלָּא שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ. הָא שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֹא. מַאי כְּדוֹן. רִבִּי בֶּבַי בְּשֵׁם רִבִּי אִסִּי. עַד שֶׁיְּכְתּוֹב. בְּמָקוֹם יְהוּדָאִיקִי. אִם אֵין שָׁם יְהוּדָאִיקִי. בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. אִם אֵין שָׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת מְצָרֵף עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם. אָמַר רִבִּי אָבִין. נוֹחַ לִי לְקַיְּמוֹ בְּחוֹתְמָיו וְלֹא לְצָרֵף עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם. מָאי כְּדוֹן. אֲפִילּוּ בַּחֲנוּתָן שֶׁלִּישְׂרָאֵל.

וְלֹא אָמַר. נִכְתַּב בַּיּוֹם וְנֶחְתַּם בַּיּוֹם נִכְתַּב לִשְׁמָהּ וְנֶחְתַּם לִשְׁמָהּ. נֵימַר מַה דִּשְׁאִיל אֲמוֹרָא. אָמַר לֵיהּ. וְיֵידָא דְּאָמַר רָבִין בַּר רַב חִסְדָּא. אַייתֵי גִיטָּא וּנְתָנוֹ לָהּ. וְלֹא אָמַר לָהּ. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ. טְלֵיהוּ מִמֶּנָּה וֶאֱמוֹר לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. וְרִבִּי יוֹחָנָן כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר. אֵינוֹ גֵט עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ בִּשְׁעַת מַתָּנָה. שֶׁהוּא גִיטֵּיךְ. דְּרִבִּי יוֹחָנָן יֵיבָא מִן רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. וְלֹא מוֹדֶה רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר שֶׁאִם אָמַר לָהּ בִּשְׁעַת מַתָּנָה. שֶׁהוּא גִיטֵּיךְ. שֶׁאֵינוֹ גֵט. וְהָכָא אֲפִילּוּ אִם אָמַר לָהּ בִּשְׁעַת מַתָּנָה. שֶׁהוּא גִיטֵּיךְ. אֵינוֹ גֵט עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. אֶלָּא מִיסְבּוֹר סְבַר רִבִּי יוֹחָנָן שֶׁאֵין הָאִשָּׁה נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר. הִתְקַבֵּלְתִּי גִיטִּי מִשְׁלוּחֵי בַעֲלִי. וְהָא תַנִּינָן. הָאִשָּׁה עַצְמָהּ מֵבִיאָה גִּטָּהּ. וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא מִשְׁלוּחֵי הַבַּעַל קִבְּלָה. מַאי כְּדוֹן טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן. כְּדֵי לְהַחֲזִיקָהּ גְּרוּשָׁה בִּפְנֵי שְׁנַיִם.

אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אָמַר לֵיהּ. לֵית צָרִיךְ. מִחְלָפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. תַּמָּן אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁאֵינָן בְּקִיאִין בְּדִיקְדּוּקֵי גִיטִּין. וְהָכָא אָמַר אָכֵן. חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בָּרִאשׁוֹנָה שֶׁלֹּא הָיוּ חֲבֵירִים מְצוּיִין בְּחוּצָה לָאָרֶץ. אֲבָל עַכְשָׁיו שֶׁחֲבֵירִים מְצוּיִין בְּחוּצָה לָאָרֶץ בְּקִיאִין הֵן. וְהָא תַנִּינָן וְהַמּוֹלִיךְ. וַאֲפִילּוּ תֵימַר. אֵין חֲבֵירִים מְצוּיִין בְּחוּצָה לָאָרֶץ. אֲנָן מְצוּיִין בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. שֶׁלֹּא לַחֲלוֹק בְּגִיטֵּי בְּחוּצָה לָאָרֶץ. מֵעַתָּה הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם לֹא יְהֵא צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. שֶׁלֹּא לַחֲלוֹק בְּגִיטֵּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. מַאי כְּדוֹן. מַחְמִירִין

בַּקַּל מִפְּנֵי הֶחָמוּר וְאֵין מַקִּילִין בֶּחָמוּר מִפְּנֵי הַקַּל. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמְעוֹן בַּר אַבָּא. מֵהָדָא דְאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לְשֶׁעָבַר. אֲבָל בִּתְחִילָּה אוֹף רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מוֹדֶה.

רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם אַבָּא בַּר חָנָה. שְׁנַיִם שֶׁהֵבִיאוּ אֶת הַגֵּט אֵינוֹ צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנֵינוּ נִכְתַּב וּבְפָנֵינוּ נֶחְתַּם. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. צָרִיךְ. הוּא עַצְמוֹ שֶׁהֵבִיא אֶת הַגֵּט אֵינוֹ צָרִיךְ לִיתְּנוֹ לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם כְּדֵי לְהַחֲזִיקָהּ גְּרוּשָׁה בִּפְנֵי שְׁנַיִם. נָתַן לָהּ גִּיטָּהּ. נְטָלוֹ מִמֶּנָּהּ וְהִשְׁלִיכוֹ לַיָּם אוֹ לְנָהָר. לְאַחַר זְמָן אָמַר לָהּ. נַיָּיר חָלָק הָיָה וּשְׁטָר פָּרוּעַ הָיָה. לֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ לְפוֹסְלָהּ. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. הוּא אֵינוֹ פוֹסְלָהּ מִי פוֹסְלָהּ. אָמַר לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁהוּחְזַק גְּרוּשָׁה בִּפְנֵי שְׁנַיִם לֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ לְפוֹסְלָהּ. נָתַן לָהּ גִּיטָּהּ. אַשְׁכְּחוּנִיהּ גֵּט בְּפָסוּל. כְּפוּנִיהּ וְיהַב לָהּ חוֹרָן. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִין וְאַכְשְׁרוּן. וְלֹא כֵן אִיתְמַר. לֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ לְפוֹסְלָהּ. תַּמָּן לֹא הוּכַח פְּסוּל. הָכָא הוּכַח פְּסוּל. כְּהָדָא חִינְנָא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אֲסִי הֲוָה מֵיסַן וְזָרַק גִּיטָּא לְאֵיתְתֵּיהּ. אָמַר לָהּ. הֲרֵי גִיטֵּיךְ. צְוָותַת. וַעֲלוֹן מְגֵירְתָהּ חַטְפֵיהּ מִינָהּ. וִיהַב לָהּ נַיָּיר חָלָק. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִין וְחָשׁוּן. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נִבְדַּק הַשֵּׁם וְנִמְצָא מִפְּי נָשִׁים וּמִפְּי קְטָנִים בָּטֵל הַשֵּׁם. תַּמָּן לֹא הוּזְכַּר הַשֵּׁם. בְּרַם הָכָא הוּזְכַּר שֵׁם הַגֵּט. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. אִם אָמַר. גֵּט כָּשֵׁר הָיָה. וְכֵיוָן דְּצְוָותַת וַעֲלוֹן מְגֵירְתָהּ חַטְפֵיהּ מִינָהּ. וִיהַב לָהּ נַיָּיר חָלָק.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. כְּתָבוֹ בְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַחֲתָמוֹ בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְהָלַךְ לִיתְּנוֹ לָהּ בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְלֹא מְצָאָהּ בְּחוּצָה לָאָרֶץ. וּבָא וּמְצָאָהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר לָהּ בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. מִפְּנֵי שֶׁכְּתָבוֹ לָאָרֶץ וַחֲתָמוֹ בְּחוּצָה לָאָרֶץ. אֲבָל נִכְתַּב בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנֶחְתַּם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהָלַךְ לִיתְּנוֹ לָהּ בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְלֹא מְצָאָהּ. וּבָא וּמְצָאָהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. נָתַן לָהּ אֶת גִּיטָּהּ וַאֲחַר כָּךְ אָמְרָה. תְּזַכֶּה לִי חֲצֵירִי שֶׁבְּעֵבוֹ. אָמַר רִבִּי חִינְנָה. נַעֲשֵׂית כְּמִי שֶׁהָיְתָה יָדָהּ אֲרוּכָּה. אִילּוּ מִי שֶׁהָיְתָה יָדָהּ אֲרוּכָּה וְהוֹשִׁיטָה אֶת יָדָהּ וּנְטָלָתוּ שֶׁמָּא אֵינוֹ צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וְנֶחְתַּם. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָאן אָמַר דְּלֹא.

רִבִּי עֻזָּרָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁהָיוּ תְּפוּשִׁין בַּגֵּט. הִיא אוֹמֶרֶת. זָכִיתִי. וְהוּא אָמַר. לֹא זָכִיתָה. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי וּדְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. הַמַּלְוֶה וְהַלְוֶה שֶׁהָיוּ תְּפוּשִׁין בַּשֹּׁטֶר. הַמַּלְוֶה אוֹמֵר. שֶׁלִּי הוּא שֶׁאָבַד מִמֶּנִּי. וְהַלְוֶה אוֹמֵר. שֶׁלִּי הוּא שֶׁפָּרַעְתִּיו לָךְ. יִתְקַיֵּים הַשֹּׁטֶר בְּחוֹתְמָיו. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. הַמַּלְוֶה וְהַלְוֶה שֶׁהָיוּ תְּפוּשִׁין בַּשֹּׁטֶר. הַמַּלְוֶה אוֹמֵר. שֶׁלִּי הוּא שֶׁאָבַד מִמֶּנִּי. וְהַלְוֶה אוֹמֵר. שֶׁלִּי הוּא שֶׁפָּרַעְתִּיו לָךְ. יִתְקַיֵּים הַשֹּׁטֶר בְּחוֹתְמָיו. דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. יַחֲלוֹקוּ. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַתָּפוּשׂ בָּעֵדִים. מַה פְלִיגִין. כְּשֶׁכְּתָבוֹ לְאוֹרֶךְ וּשְׁנֵיהֶן תְּפוּשִׁין בָּעֵדִים. אָמַר לֵיהּ. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. הָכָא אֲפִילּוּ כוּלָּהּ בְּיָדוֹ וְחוּט אֶחָד בְּיָדוֹ אֵינוֹ גֵּט. דִּכְתִיב וְנָתַן בְּיָדָהּ. עַד שֶׁיְּהֵא כוּלּוֹ בְּיָדָהּ.

מְתִיב רִבִּי לָעְזָר לְרַבָּנִן. כְּמָה דְאִית לְכוֹן הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינָה לִמְדִינָה בִּמְדִינַת הַיָּם צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. אַף אֲנָא אִית לִי הַמֵּבִיא מִמְּדִינָה לִמְדִינָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהֵבִיא אֶת הַגֵּט מִלִּמֵּינָהּ שֶׁלְּקֵיסָרִין. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. אָמַר לֵיהּ. אֵין צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. וְאֵין לְמֵינָהּ שֶׁלְּקֵיסָרִין כְּקֵיסָרִין. אָמַר רִבִּי אָבִין. סְפִינָה מַפְרֶשֶׁת הָיְיתָה. וְתַנֵּי כֵן. הַמֵּבִיא גֵּט מִן הַסְּפִינָה כְּמֵבִיא מִחוּצָה לָאָרֶץ. וְצָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם.

הָיְתָה הֶגְמוֹנְיָיא אַחַת וְנַעֲשֵׂית שְׁתַּיִם. אֵינוֹ צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. וְכֵן שְׁתַּיִם וְנַעֲשׂוּ אַחַת.

ב משנה: רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מֵרְקָם וְלַמִּזְרָח וּרְקָם כְּמִזְרָח. מֵאַשְׁקְלוֹן וְלַדָּרוֹם וַאֲשְׁקְלוֹן כְּדָרוֹם מֵעַכּוֹ וְלַצָּפוֹן וְעַכּוֹ כְּצָפוֹן. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר עַכּוֹ כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לַגִּיטִּין.

הלכה: רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. מֵרְקָם וְלַמִּזְרָח כול׳. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לְצִפּוֹרְיָיא. אַתּוּן אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף הַמֵּבִיא מִבָּבֶל לְכָאן אֵינוֹ צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. וַאֲנִי אוֹמֵר שֶׁהוּא צָרִיךְ. דְּהֵיא מַתְנִיתָא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. מֵרְקָם וְלַמִּזְרָח וּרְקָם כְּמִזְרָח. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר. חֲלוּקִין עַל רִבִּי יְהוּדָה שֶׁאֵין רְקָם כַּמִּזְרָח. שֶׁמָּא מִבָּבֶל לְכָאן. רַב אָמַר. עָשׂוּ עַצְמֵיהֶן כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לַגִּיטִּין. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. אֲפִילּוּ מִשְׁכּוֹנָה לִשְׁכוֹנָה. בָּעָא קוֹמֵי מִיחְזוֹר בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ כַּהֲנָא. וּמַה נַעֲשָׂה לָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁנִּישְׂאוּ. אָמַר לֵיהּ. וּמַה בְיָדֵךְ. דְּהוּא סְבַר כְּהָדָא דְּרִבִּי דְּתַנֵּי. הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם לֹא נִכְתַּב לְפָנָיו וְלֹא נֶחְתַּם לְפָנָיו. תֵּצֵא בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר. דִּבְרֵי רִבִּי. אֲבָל חֲכָמִים לֹא הוֹדוּ לַדָּבָר.

הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאִם בָּא וְעִירֵר עֲרֵרוֹ בָטֵל. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁעִירֵר מִשֶּׁנִּישֵּׂאת. עִירֵר עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת וְנִישֵּׂאת. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהֵבִיא אֶת הַגֵּט לִפְנֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אָמַר לֵיהּ. מְנַיִין אַתְּ. אָמַר לֵיהּ. מִכְּפַר סְמַיי שֶׁבְּתְחוּם עַכּוֹ. אָמַר לֵיהּ. אַף אַתְּ צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. וְאַל תְּזַקֵּק לָעֲדִים. וּכְשֶׁיָּצָא אָמַר לוֹ רִבִּי אִילָעַאי. רִבִּי. וַהֲלֹא כְּפַר סְמַיי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא קְרוּבָה לְצִיפּוֹרִין יוֹתֵר מֵעַכּוֹ. אָמַר לֵיהּ. הוֹאִיל וְיָצָא הַמַּעֲשֶׂה בְּהֵיתֵר יָצָא. מָהוּ הוֹאִיל וְיָצָא הַמַּעֲשֶׂה בְּהֵיתֵר יָצָא. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. שֶׁאִם בָּא וְעִירֵר עֲרֵרוֹ בָטֵל. אִילּוּ הַמֵּבִיא מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁמָּא הוּא צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. חֲוֵי לֹא שַׁנְיָיה. הוּא עֵרֶר מִשֶּׁנִּישֵּׂאת הוּא עֵרֶר עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת וְנִישֵּׂאת.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָדָא בַּר עַתְלַיי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. הֲלָכָה כְּרִבִּי מֵאִיר בְּגִיטִּין. וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָא מִסְתַּפֵּל בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. לָמָּה אַתְּ מִסְתַּפֵּל בִּי. דִּיתְמַר הֲלָכָה כְּמִי שֶׁהוּא מֵיקַל בְּדִבְרֵי סוֹפְרִין. סָבְרִין מֵימַר בְּיָחִיד אֶצֶל יָחִיד. אֲבָל בְּיָחִיד אֶצֶל חֲכָמִים לֹא. וְהָכָא אֲפִילּוּ יָחִיד אֶצֶל חֲכָמִים.

רִבִּי חִיָּיא רִבִּי בָּא אָמַר. הַמּוֹכֵר עַבְדּוֹ לְעַכּוּ"ם יָצָא לְחֵירוּת. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָבוּהּ דְּרִבִּי יוּדָן בָּעֵי. וַאֲפִילּוּ מֵעַכּוּ"ם לְעַכּוּ"ם. וְאִתְיָיא כְּיֵי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי אִמִּי. מִן תֵּרִין עוֹבְדוֹי דְּרִבִּי אֲנָן יָלְפִין. עַכּוּ"ם יֵשׁ בָּהּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְיֵשׁ בָּהּ חוּצָה לָאָרֶץ. רִבִּי הֲוָה בְעַכּוּ"ם. חָמְתוּן אָכְלוּן פִּיתָא נְקִיָּיא. אָמַר לוֹן. מַה אַתּוּן לָתִין. אָמְרוּ לֵיהּ. תַּלְמִיד אֶחָד בָּא לְכָאן וְהוֹרָה לָנוּ עַל מֵי בֵּיצִים שֶׁאֵינָן מַכְשִׁירִין. וַאֲנָן שְׁלָקִין בֵּיעִין וְלָתִין בְּמֵיהוֹן. סָבְרִין מֵימַר מֵי שְׁלָק שְׁלָבְצִים. וְלֹא אָמַר אֶלָּא שֶׁלְּבֵיצִים עַצְמָן. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי. מֵאוֹתָהּ שָׁעָה גָּזְרוּ שֶׁלֹּא יְהֵא תַלְמִיד מוֹרֶה הוֹרָיָיה. רִבִּי חונה בְשֵׁם רִבִּי חוּנָּה אָמַר. תַּלְמִיד שֶׁהוֹרָה אֲפִילּוּ כַּהֲלָכָה אֵין הוֹרָיָיתוֹ הוֹרָיָיה.

תַּנֵּי. תַּלְמִיד שֶׁהוֹרָה הֲלָכָה לִפְנֵי רַבּוֹ חַייָב מִיתָה. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. לֹא מֵת נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלָּא עַל יְדֵי שֶׁהוֹרוּ הֲלָכָה לִפְנֵי מֹשֶׁה רַבָּן. מַעֲשֶׂה בְּתַלְמִיד אֶחָד שֶׁהוֹרָה הֲלָכָה לִפְנֵי רַבּוֹ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. אָמַר לְאִימָּא שָׁלוֹם אִשְׁתּוֹ. אֵינוֹ מוֹצִיא שַׁבָּתוֹ. וְלֹא יָצָאת שַׁבָּתוֹ עַד שֶׁמֵּת. אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו. רִבִּי נָבִיא אַתָּה. אָמַר לָהֶן. לֹא נָבִיא אָנֹכִי וְלֹא בֶן נָבִיא אָנֹכִי. אֶלָּא כָּךְ אֲנִי מְקוּבָּל שֶׁכָּל תַּלְמִיד מוֹרֶה הֲלָכָה בִּפְנֵי רַבּוֹ חַייָב מִיתָה. תַּנֵּי אָסוּר לְתַלְמִיד לְהוֹרוֹת הֲלָכָה לִפְנֵי רַבּוֹ עַד שֶׁיְּהֵא רָחוֹק מִמֶּנּוּ שְׁנֵים עָשָׂר מִיל כְּמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל. וּמַה טַעַם. וַיַּחֲנוּ עַל הַיַּרְדֵּן מִבֵּית הַיְשִׁימוֹת עַד אָבֵל הַשִּׁטִּים בְּעַרְבוֹת מוֹאָב. וְכַמָּה הֵן. שְׁנֵים עָשָׂר מִיל כְּמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל. כְּהָדָא רִבִּי תַּנְחוּם בַּר יִרְמְיָה הֲוָה בְחֵפֶר. וַהֲווֹן שְׁאָלוֹן לֵיהּ וְהוּא מוֹרֶה. אָמְרִין לֵיהּ. וְלֹא כֵן אוּלְפָן רִבִּי שֶׁאָסוּר לְתַלְמִיד לְהוֹרוֹת הֲלָכָה לִפְנֵי רַבּוֹ עַד שֶׁיְּהֵא רָחוֹק מִמֶּנּוּ שְׁנֵים עָשָׂר מִיל כְּמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל. וְהָא רִבִּי מָנָא רַבָּךְ יְתִיב בְּצִיפּוֹרִין. אָמַר לוֹן יֵיתִי עָלַי דְּלָא יָדְעִית. מִן הַהִיא שַׁעְתָּא לָא אוֹרֵי.

רִבִּי הֲוָה בָעֵי. חָמָא חַד בַּר נַשׁ מִכֵּיפְתָּא וּלְעֵיל. אֲמַר לֵיהּ. לֵית אַתְּ בְּרֵיהּ דְּפָלָן כַּהֲנָא וְלֹא הֲוָה אָבוּךְ כֹּהֵן. אָמַר לֵיהּ. עֵינָיו שֶׁלְּאַבָּא הָיוּ גְבוֹהוֹת וְנָשָׂא אִשָּׁה שֶׁאֵינָהּ הוֹגֶנֶת לוֹ וְחִילֵּל אוֹתוֹ הָאִישׁ.

עֲיָירוֹת שֶׁבִּתְחוּם צִיפּוֹרִין הַסְּמוּכוֹת לְעַכּוּ. עֲיָירוֹת שֶׁבִּתְחוּם עַכּוּ הַסְּמוּכוֹת לְצִיפּוֹרִין. מַה אַתְּ עָבֵד לוֹן. כְּעַכּוּ. כְּצִיפּוֹרִין.

ג משנה: הַמֵּבִיא גֵּט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם. אִם יֵשׁ עָלָיו עוֹרְרִים יִתְקַיֵּים בְּחוֹתְמָיו. הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם אִם יֵשׁ עָלָיו עֵדִים יִתְקַיֵּים בְּחוֹתְמָיו. אֶחָד גִּיטֵּי נָשִׁים וְאֶחָד שִׁיחֲרוּרֵי עֲבָדִים שָׁוִין לַמּוֹלִיךְ וְלַמֵּבִיא. וְזוֹ אֶחָד מִן הַדְּרָכִים שֶׁשָּׁוּוּ גִיטֵּי נָשִׁים לְשִׁיחֲרוּרֵי עֲבָדִים.

הלכה: הַמֵּבִיא גֵּט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כול׳. מִי עִירֵר. רַב חִסְדָּא אָמַר. הַבַּעַל עִירֵר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הַלְקוּחוֹת עוֹרְרִין שֶׁלֹּא תִיטָּרֵף מִיָּדָן. רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. עַד כְּדוֹן בְּעֶרֶר שֶׁחוּץ לְגוּפוֹ. עֶרֶר שֶׁבְּגוּפוֹ תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרַבָּנִין דְּתַמָּן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין דְּתַמָּן לֹא שַׁנְיָיה. הוּא עֶרֶר שֶׁחוּץ לְגוּפוֹ. הִיא עֶרֶר שֶׁבְּגוּפוֹ. עֶרֶר שֶׁחוּץ לְגוּפוֹ עֶרְרוּ בָטֵל. וְעֶרֶר שֶׁבְּגוּפוֹ עֶרְרוּ קַיָּם.

דתַנֵּי. הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְלֹא נִכְתַּב לְפָנָיו וְלֹא נֶחְתַּם לְפָנָיו. חֲרֵי מַחֲזִירוֹ לִמְקוֹמוֹ. וְעוֹשֶׂה עָלָיו בֵּית דִּין וּמְקַיְּימוֹ בְּחוֹתְמָיו וְאֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. אֶלָּא אוֹמֵר. שָׁלִיחַ בֵּית דִּין אָנִי.

ד משנה: כָּל גֵּט שֶׁיֵּשׁ עָלָיו עֵד כּוּתִי פָּסוּל חוּץ מִגִּיטֵּי נָשִׁים וְשִׁיחֲרוּרֵי עֲבָדִים. מַעֲשֶׂה שֶׁהֵבִיאוּ לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל לְכְפַר עוֹתְנַי גֵּט אִשָּׁה וְהָיוּ עֵידֵי עֵידֵי כּוּתִים וְהִכְשִׁירוּ. כָּל הַשְּׁטָרוֹת הָעוֹלִין בְּעַרְכָּאוֹת שֶׁלַּגּוֹיִם אַף עַל פִּי שֶׁחוֹתְמֵיהֶן גּוֹיִם כְּשֵׁירִים חוּץ מִגִּיטֵּי נָשִׁים וְשִׁיחֲרוּרֵי עֲבָדִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כּוּלָּן כְּשֵׁירִין לֹא הוּזְכְּרוּ אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁנַּעֲשׂוּ בַּהֲדָיוֹט.

הלכה: כָּל גֵּט שֶׁיֵּשׁ עָלָיו עֵד כּוּתִי פָּסוּל כול׳. עַל הַמָּמוֹן נֶחְשְׁדוּ וְעַל הַמָּמוֹן נִפְסְלוּ. לֹא נֶחְשְׁדוּ עַל הָעֲרָיוֹת. וְעֵידֵי נָפָשׁוֹת כְּעֵידֵי עֲרָיוֹת. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ שְׁנֵיהֶן כּוּתִים. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁאֵינָן בְּקִיאִין בְּדִיקְדּוּקֵי גִיטִּין. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ כוּתִי אֶחָד יְהֵיה פָסוּל. אָמַר רִבִּי אָבִין. תִּיפְתָּר שֶׁחָתַם יִשְׂרָאֵל בַּסּוֹף. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אַתְיָיא כְּמַאן דְּאָמַר. עֵדִים חוֹתְמִין זֶה שֶׁלֹּא כְנֶגֶד זֶה. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. אֵין עֵדִים חוֹתְמִין אֶלָּא זֶה בִּפְנֵי זֶה. אֲפִילּוּ חָתַם כּוּתִי בַּסּוֹף כָּשֵׁר.

שְׁטָר שֶׁחוֹתָמוֹ בְּאַרְבָּעָה עֵדִים וְנִמְצְאוּ שְׁנַיִם הָרִאשׁוֹנִים קְרוֹבִים אוֹ פְסוּלִים כָּשֵׁר וְתִתְקַיֵּים הָעֵדוּת בַּשְּׁאָר. רִבִּי אִילָא בְשֵׁם רִבִּי יָסָא. אַתְיָיא כְּמָאן דְּאָמַר. אֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין אֶלָּא זֶה בִּפְנֵי זֶה. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. עֵדִים חוֹתְמִין זֶה שֶׁלֹּא בִּפְנֵי זֶה. אֲפִילּוּ חָתַם יִשְׂרָאֵל בַּסּוֹף פָּסוּל. וְיֵעָשֶׂה בְּהַרְחֵק עֵדוּת וְיִהֵא פָסוּל. לֵית יְכִיל. דְּקָאָמַר רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. עֵדִים פְּסוּלִין אֵינָן נַעֲשִׂין כְּהַרְחֵק עֵדוּת. שֶׁלֹּא בָאוּ אֶלָּא לְהֶכְשֵׁירוֹ שֶׁלַּגֵּט.

כּוּתִים מְשׁוּם מַה הֵן פְּסוּלִין. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מְשׁוּם גֵּירֵי אֲרָיוֹת. וְקַשְׁיָא. אִילּוּ מִי שֶׁלֹּא נִתְגַּייֵר לְשׁוּם שָׁמַיִם וְחָזַר וְנִתְגַּייֵר לְשׁוּם שָׁמַיִם שֶׁמָּא אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. מְשׁוּם גּוֹי וְעֶבֶד הַבָּא עַל יִשְׂרְאֵלִית הַוָּולָד מַמְזֵר. וְהָאָמַר רִבִּי עֲקִיבָה. גֵּירֵי צֶדֶק הֵן. עַל שֵׁם שֶׁהֵן מְיַבְּמִין אֶת הָאֲרוּסוֹת וּמוֹצִיאִין אֶת הַנְּשׂוּאוֹת. וְהָא רַבָּנִין אָמְרִין. אֵין מַמְזֵר בִּיבָמָה. עַל שֵׁם שֶׁאֵינָן בְּקִיאִין בְּדִיקְדּוּקֵי גִיטִּין. הָא רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַכְשִׁיר בְּגִיטֵּיהֶן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַל שֶׁנִּתְעָרְבוּ בָהֶם כּוּתֵנִי בָמוֹת. וַיַּעַשׂ כּוּתֵנִים מִקְצֹת הָעָם. אָמַר רִבִּי אִילָא. מִן הַקּוֹצִים שֶׁבָּעָם וּמִן הַפְּסוֹלֶת שֶׁבָּעָם.

אָמַר רִבִּי אָחָא. קוֹל יוֹצֵא בָּאַרְכִּיִּים. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ שְׁנֵיהֶן כּוּתִים. שֶׁהָיָה הוּא אוֹמֵר. שֶׁאֵינָן בְּקִיאִין בְּדִיקְדּוּקֵי גִיטִּין. וְהָא רִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר בְּגִיטֵּיהֶן. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. אַתְיָיא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן כְּרִבִּי אֶלְעָזָר. כְּמָה דְּרִבִּי לְעָזָר אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו עֵדִים. כָּשֵׁר. כֵּן רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו

עֲדִים כָּשֵׁר. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ נַעֲשֶׂה בְּהֶדְיוֹט. הֲוֵי צוֹרְכָא לְהַהוּא דְּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. קוֹל יוֹצֵא בְּאַרְכְּיִים. שְׁטָר יוֹצֵא בְּבֵית שְׁעָן וְהָיוּ עֲדָיו עֵידֵי גוֹיִם. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אִיתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ. חַד אָמַר. כָּשֵׁר. וְחַד אָמַר. פָּסוּל. רִבִּי אַבָּהוּ מְפָרֵשׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. פָּסוּל. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. כָּשֵׁר. וּמַה טַעֲמָא דְּרֵישׁ לָקִישׁ. שֶׁלֹּא לְהַפְסִיד לְיִשְׂרְאֵל מָמוֹן. וַאֲפִילּוּ דְּלֵית מַפְסִיד לְדֵין מַפְסִיד לְדֵין. אָמַר רִבִּי יוּדָן. אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא לִנְעוֹל אֶת הַדֶּלֶת לִפְנֵי בְנֵי אָדָם. שֶׁלְּמָחָר הוּא מְבַקֵּשׁ לִלְווֹת וְהוּא אֵינוֹ מוֹצֵא.

ה משנה: הָאוֹמֵר תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי וּשְׁטָר שִׁיחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי אִם רָצָה לַחֲזוֹר בִּשְׁנֵיהֶן יַחֲזוֹר דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בְּגִיטֵּי נָשִׁים אֲבָל לֹא בְּשִׁחְרוּרֵי עֲבָדִים לְפִי שֶׁזָּכִין לוֹ לְאָדָם שֶׁלֹּא בְּפָנָיו וְאֵין חָבִין לוֹ אֶלָּא בְּפָנָיו שֶׁאִם יִרְצֶה שֶׁלֹּא לָזוּן אֶת עַבְדּוֹ רַשַּׁאי וְשֶׁלֹּא לְזוּן אֶת אִשְׁתּוֹ אֵינוּ רַשַּׁאי. אָמַר לָהֶן וַחֲרֵי הוּא פּוֹסֵל אֶת עַבְדּוֹ מִן הַתְּרוּמָה כְּשֵׁם שֶׁהוּא פּוֹסֵל אֶת אִשְׁתּוֹ. אָמְרוּ לוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא קִנְיָינוֹ. הָאוֹמֵר תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי וּשְׁטָר שִׁחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי וָמֵת לֹא יִנָּתְנוּ לְאַחַר מִיתָה. תְּנוּ מָנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי וָמֵת יִתְּנוּ לְאַחַר מִיתָה.

הלכה: הָאוֹמֵר תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי כול׳. כָּל אָתָר אַתְּ אָמַר. תֵּן כְּהוֹלֵךְ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. תֵּן כְּזוֹכֶה. כֵּינִי מַתְנִיתָא. זְכֵה גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי. זְכֵה שְׁטָר שִׁחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי. לְשֵׁם מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. לְפִי שֶׁזָּכִין לוֹ לְאָדָם שֶׁלֹּא בְּפָנָיו וְאֵין חָבִין לְאָדָם אֶלָּא בְּפָנָיו. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. חוֹבָה הוּא בֵּין לַזֶּה בֵּין לַזֶּה. וְרַבָּנִין אָמְרִין. זְכוּת הוּא לָעֶבֶד וְחוֹבָה הִיא לָאִשָּׁה. רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אָמַר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיָה עֶבֶד שֶׁלְקָצִין. הֲרֵי חוֹבָה הוּא לָעֶבֶד. חֲבֵרַייָא אָמְרֵי. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלְמוּכֵי שְׁחִין. הֲרֵי זְכוּת הוּא לָאִשָּׁה. לֵית לָךְ אֶלָּא כְּהָדָא. אִילּוּ הַמּוֹכֵר אֶת עַבְדּוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ שֶׁמָּא אֵינוֹ מָכוּר. וְהַמַּגְרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתָּהּ שֶׁמָּא מְגוּרֶשֶׁת הִיא מִפְּנֵי שֶׁהִיא קִנְיָינוֹ. אָמַר רִבִּי אָבִין. קִנְיָינוֹ הוּא אֶלָּא שֶׁהוּא פּוֹסְלוֹ מִן הַתְּרוּמָה.

הָאוֹמֵר. טַבֵּי עַבְדִּי עָשִׂיתִי בֶּן חוֹרִין. עוֹשֶׂה אֲנִי אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין. הֲרֵי זֶה בֶּן חוֹרִין. זָכָה. רִבִּי אִינְיָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִלְבַד בִּשְׁטָר. יֵעָשֶׂה בֶּן חוֹרִין. רִבִּי אוֹמֵר. זָכָה. וַחֲכָמִים. לֹא זָכָה. תְּנוּ שְׁטָר שִׁיחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי. וָמֵת. רִבִּי אוֹמֵר. לֹא זָכָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. זָכָה. כּוֹפִין אֶת הַיּוֹרְשִׁין לְקַיֵּים דִּבְרֵי הַמֵּת. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. בְּסָתָם חֲלוּקִין. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּאוֹמֵר. שִׁחְרְרוּ. אַף רִבִּי מוֹדֶה. אִם בְּאוֹמֵר. כִּתְבוּ וּתְנוּ. אַף רַבָּנִין מוֹדוּ. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיָּימִין. בְּאוֹמֵר. תְּנוּ. רִבִּי אוֹמֵר. הָאוֹמֵר. תְּנוּ. כְּאוֹמֵר. כִּתְבוּ וּתְנוּ. וְרַבָּנִין אָמְרִין. הָאוֹמֵר. תְּנוּ. כְּאוֹמֵר. שִׁחְרְרוּ.

הָאוֹמֵר. יִנָּתְנוּ כָל נְכָסַיו לִפְלוֹנִי. וְהוּא כֹהֵן. וְהָיוּ שָׁם עֲבָדִים. אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר. אִי אֶיפְשִׁי בָהֶן. הֲרֵי אֵילּוּ אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר. אִי אֶיפְשִׁי בָהֶן. זָכוּ בָהֶן הַיּוֹרְשִׁין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. בְּסָתָם חֲלוּקִין. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם מִשֶּׁקִּיבֵּל עָלָיו מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה אַף רַבָּן [שִׁמְעוֹן בֶּן] גַּמְלִיאֵל מוֹדֶה. אִם בְּשֶׁלֹּא קִיבֵּל עָלָיו מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה אַף רַבָּנִן מוֹדוּ. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָּימִין בְּסָתָם. רִבִּי אוֹמֵר. לֵית בַּר נַשׁ אֲמַר. אִי אֶיפְשַׁר. אֶלָּא מִכֵּיוָן שֶׁקִּיבֵּל עָלָיו. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר. אִי אֶיפְשַׁר. הוֹכִיחַ סוֹפוֹ עַל תְּחִילָתוֹ.

הָאוֹמֵר. תֵּן מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי שֶׁאֲנִי חַייָב לוֹ. הוֹלֵךְ מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי בְּפִקָּדוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְיָדִי. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. וְחַייָב הָאִישׁ בַּאֲחָרָיוּתוֹ עַד שֶׁיְּקַבֵּל אוֹתוֹ הָאִישׁ אֶת שֶׁלּוֹ. אָמַר רִבִּי אִילָא. הַמַּתָּנָה כְּחוֹב. תֵּן מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי. הוֹלֵךְ מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי. תֵּן זֶה שְׁטָר מַתָּנָה זֶה לְפְלוֹנִי. הוֹלֵךְ שְׁטָר זֶה מַתָּנָה לְפְלוֹנִי. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר (לֹא) יַחֲזִיר. הָלַךְ וּמְצָאוֹ שֶׁמֵּת יַחֲזִיר לַמְשַׁלֵּחַ. וְאִם מֵת יִתֵּן לְיוֹרְשָׁיו. זְכֵה מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי. קִבֵּל מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי. זְכֵה שְׁטָר זֶה מַתָּנָה לְפְלוֹנִי. קִבֵּל שְׁטָר זֶה מַתָּנָה לְפְלוֹנִי. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. הָלַךְ וּמְצָאוֹ שֶׁמֵּת יִתֵּן לְיוֹרְשָׁיו. וְאִם לְאַחַר מִיתָה זָכָה יַחֲזִיר לַמְשַׁלֵּחַ. שֶׁאֵין אָדָם זוֹכֶה בִּכְתָב לְאַחַר מִיתָה. מִי שֶׁאָמַר. מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי. טוֹל מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי. יְהֵא מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי בְיָדָךְ. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. וְהָדִין זָכָה לְחַבְרֵיהּ לָא יְכִיל חֲזוֹר בֵּיהּ.

דְּלְמָא. רִבִּי דּוֹסְתַּאי בֵּירִבִּי יַנַּאי וְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפָּר נַחְתּוֹן מִיגְבֵּי לְחַבְרֵיהּ תַּמָּן וְאִיתְאֲמָרַת עֲלֵיהוֹן לִשָּׁן בִּישׁ. אֲתוֹן בָּעֵיי מִיפְקָא מִינֵּיהּ. אָמְרִין לוֹן. כְּבָר זָכִינָן. אָמְרִין לוֹן. אֲנָן בְּעֵי תְקִימִינוֹן טָבָאת. אָמְרִין. שׁוֹמֵר חִנָּם אֲנַחְנוּ. אֲתוֹן לְגַבֵּי רִבִּי דּוֹסְתַּאי בֵּירִבִּי יַנַּאי. אֲמַר לוֹן. הֲהֵנוּ כוֹלָּהּ. נַסְבוֹן לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפָּר וּפַטְרוֹי אָמְרִין לוֹן. אֲנָן בְּעֵי תְקִימִינוֹן טָבָאת. אָמְרִין. שׁוֹמֵר חִנָּם אֲנַחְנוּ. אֲתוֹן לְגַבֵּי רִבִּי דּוֹסְתַּאי בֵּירִבִּי יַנַּאי. אֲמַר לוֹן. הֲהֵנוּ כוֹלָּהּ. נַסְבוֹן לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפָּר וּפַטְרוֹי וְאַפְקוֹן מִינֵּיהּ. כַּד סַלְקוֹן לְהָכָא אֲתָא לְגַבֵּי אֲבוֹי. אֲמַר לֵיהּ. לֵית אַתְּ חָמֵי מָה עֲבַד לִי בְּרָךְ. אֲמַר לֵיהּ. מָה עֲבַד לָךְ. אֲמַר לֵיהּ. אִילּוּ אֲשָׁוְויי עִימִּי לָא הֲווֹן מַפְקִין מִינָּן כְּלוּם. אֲמַר לֵיהּ. מָה עֲבַדְתְּ כֵּן. אֲמַר לֵיהּ. רָאִיתִי אוֹתָן בֵּית דִּין שָׁוֶה וְכוֹטָבְעֵיהֶן אַמָּה וּמַדְבְּרִין מַחֲצַיִים. וְיוֹסֵה אָחִי כָּפוֹת וּרְצוּעָה עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת. וְאָמְרִית. שְׁמָא דּוֹסְתַּאי אַחֵר יֵשׁ לְאַבָּא. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. הָדָא דְתֵימַר בְּהוּא דְלָא יְכִיל מִיקְמָה טַבָּאוּת. בְּרַם הַהוּא דִּיכִיל מִיקְמָה טַבָּאוּת מֵיפַק לוֹן מִן הָדָא וְיִטְלוֹן לְדֵין.

דֵּין דְּמָחַל שְׁטָר לְחַבְרֵיהּ. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי מָנָא. חַד אָמַר. מָחַל. וְחָרָנָה אָמַר. לֹא מָחַל עַד דְּמָסַר לֵיהּ שְׁטָרָא.

תֵּן מָנֶה זֶה לְפְלוֹנִי. וָמֵת. אִם רָצוּ הַיּוֹרְשִׁין לַעֲכֵּב אֵינָן יְכוֹלִין. אֵין צָרִיךְ לוֹמַר בָּאוֹמֵר. זְכֵה לוֹ. כָּאוֹמֵר. הִתְקַבֵּל לִי. הֵן. אָמַר רַבָּא בַּר מָמָל. בִּשְׁכִיב מְרַע הִיא מַתְנִיתָא. אִם בִּשְׁכִיב מְרַע בְּהָדָא אֵין צָרִיךְ לוֹמַר. זְכֵה לוֹ. הִתְקַבֵּל לוֹ. אָמַר רִבִּי מָנָא. קַיֶּימְתִּיהָ מִדְּאָמַר רִבִּי בָּא בַּר רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. עָשׂוּ דִּבְרֵי שְׁכִיב מְרַע כִּבְרִיא שֶׁכָּתַב וְנָתַן. וְהוּא שֶׁמֵּת מֵאוֹתוֹ חוֹלִי. הָא אִם הֶבְרִיא לֹא. אֵין צָרִיךְ לוֹמַר בָּאוֹמֵר. זְכֵה לוֹ. הִתְקַבֵּל לוֹ.

תְּנוּ מָנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי. וָמֵת. יִתְּנוּ לְאַחַר מִיתָה. רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. בִּשְׁכִיב מְרַע הִיא מַתְנִיתָא.

פרק ב

א משנה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמַר בְּפָנַיי נִכְתַּב אֲבָל לֹא בְּפָנַיי נֶחְתַּם בְּפָנַיי נֶחְתַּם אֲבָל לֹא בְּפָנַיי נִכְתַּב בְּפָנַיי נִכְתַּב כּוּלּוֹ וּבְפָנַיי נֶחְתַּם חֶצְיוֹ בְּפָנַיי נִכְתַּב חֶצְיוֹ וּבְפָנַיי נֶחְתַּם כּוּלּוֹ פָּסוּל. אֶחָד אוֹמֵר בְּפָנַיי נִכְתַּב וְאֶחָד אוֹמֵר בְּפָנַיי נֶחְתַּם פָּסוּל. שְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ נִכְתַּב וְאֶחָד אוֹמֵר בְּפָנַיי נֶחְתַּם פָּסוּל. וְרִבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר. אֶחָד אוֹמֵר בְּפָנַיי נִכְתַּב וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ נֶחְתַּם כָּשֵׁר.

הלכה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם כול׳. נִיחָא בְּפָנַיי נִכְתַּב אֲבָל לֹא בְּפָנַיי נֶחְתַּם. בְּפָנַיי נֶחְתַּם אֲבָל לֹא בְּפָנַיי נִכְתַּב. כְּלוּם קִיּוּמוֹ שֶׁלַּגֵּט אֶלָּא בְּחוֹתְמָיו. אֶלָּא כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה פּוֹסֵל בַּטּוֹפְסִין. וּדְרִבִּי יוּדָה בְּחוּצָה לָאָרֶץ בִּמְגֹרֶשׁ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ טוֹפְסֵי גִיטִּין בְּחוּצָה לָאָרֶץ כִּמְגֹרֶשׁ בְּחוּצָה לָאָרֶץ. עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁהוּא גֵּט אִשָּׁה עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁהוּא נַעֲשָׂה שָׁלִיחַ. וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהוּא גֵּט אִשָּׁה. עַד שֶׁיְּכְתּוֹב כּוּלּוֹ בְּפָנָיו עַד שֶׁיְּחַתְּמֵם כּוּלּוֹ בְּפָנָיו. תַּנֵּי רִבִּי חָנִין. אִם הָיָה נִכְנָס וְיוֹצֵא מוּתָּר.

רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם אֶלָּא נִתְיַיחֵד בִּרְשׁוּת הַבַּעֲלִים בֵּין כְּתִיבָה לַחֲתִימָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אֶחָד אוֹמֵר. בְּפָנַיי נִכְתַּב. וְאֶחָד אוֹמֵר. בְּפָנַיי נֶחְתַּם. פָּסוּל. מִפְּנֵי שֶׁאֶחָד אוֹמֵר. בְּפָנַיי נִכְתַּב. וְאֶחָד אוֹמֵר. בְּפָנַיי נֶחְתַּם. אֲבָל אִם אָמַר בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם אֶלָּא שֶׁנִּתְייַחֵד בִּרְשׁוּת הַבַּעֲלִים בֵּין כְּתִיבָה לַחֲתִימָה. כָּשֵׁר. רַב חִסְדָּא בָּעֵי. חֶצְייוֹ מִתְּקָנָה וְחֶצְיוֹ מִדְּבַר תּוֹרָה. אָמַר בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם אֶלָּא שֶׁנִּתְייַחֵד בִּרְשׁוּת הַבַּעֲלִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אֶחָד אוֹמֵר בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. פָּסוּל. מִפְּנֵי שֶׁאֶחָד אוֹמֵר. בְּפָנַיי נִכְתַּב. וְאֶחָד אוֹמֵר. בְּפָנַיי נֶחְתַּם. אֲבָל אִם אָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם אֶלָּא שֶׁנִּתְייַחֵד בִּרְשׁוּת הַבַּעֲלִים שָׁעָה אַחַת. כָּשֵׁר.

רִבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. רִבִּי אָבִין בָּעֵי. אָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם בְּעֵד אֶחָד. וּשְׁנַיִם מֵעִידִין עַל חֲתִימַת הָעֵד הַשֵּׁינִי. אָמַר רִבִּי אִמִּי בַּבְלָיָא. אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא זֶה. רִבִּי אַבָּא לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא. אָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נִתְחַתֵּם בְּעֵד אֶחָד וַאֲנִי הוּא הָעֵד הַשֵּׁינִי. נַעֲשָׂה כְנוֹגֵעַ בְּעֵדוּתוֹ.

הָיָה מְחוּתָּם בְּאַרְבָּעָה וְאָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נִתְחַתֵּם בִּשְׁנֵי עֵדִים. אִילֵּין תְּרֵין חוֹרָנָא לֵינָא יָדַע מָה עִסְקֵיהוֹן. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. אָמַר לָעֲשָׂרָה. חִתְמוּ בַגֵּט. וְהוּחְתְמוּ מִקְצָתָן הַיּוֹם וּמִקְצָתָן לְמָחָר. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. כָּשֵׁר. וְהַשְׁאָר עַל תְּנַאי. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. פָּסוּל עַד שֶׁיַּחְתְּמוּ בוֹ בַיּוֹם.

אָמַר רִבִּי אִמִּי. מַה פְלִיגִין. בְּיוֹצֵא מִתַּחַת יָדוֹ. אֲבָל בְּיוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר אַף רַבָּנָן מוֹדוֹ שֶׁהוּא כָּשֵׁר. רִבִּי חֲנַנְיָה דְּרִבִּי אִמִּי אָמַר רִבִּי זְעִירָא. מַה פְלִיגִין. בְּיוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר. אֲבָל בְּיוֹצֵא מִתַּחַת יָדוֹ אַף רִבִּי יְהוּדָה מוֹדֶה שֶׁהוּא פָסוּל. מָתִיב רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אִימִּי. אִם בְּיוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר רִבִּי יוּדָה מַכְשִׁיר אֲפִילּוּ בְּקַמַּייְתָא. אַייְתֵי רִבִּי אִמִּי לְרִבִּי יוֹנָה חֲמוֹי וְתַנֵּה לֵיהּ. אֶחָד אוֹמֵר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. פָּסוּל. רִבִּי יוּדָן מַכְשִׁיר. אָמַר רִבִּי אָבִין. לִישָׁן מַתְנִיתָא מְסַייְעָא לְרִבִּי זְעִירָא. בְּזֶה רִבִּי יוּדָן מַכְשִׁיר. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי זְעִירָא. אִם בְּיוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר כְּהָדָא לֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ כִשְׁנַיִם. אֵימָתַי עָשׂוּ אוֹתוֹ כִשְׁנַיִם. בִּזְמַן שֶׁהוּא מֵעִיד עַל הַכְּתִיבָה וְעַל הַחֲתִימָה.

רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבְיוֹצֵא מִתַּחַת יָדוֹ. וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָא מְסַתַּכֵּל בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. לָמָּה אַתְּ מִסְתַּכֵּל בִּי. וַאֲפִילּוּ יוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר. אַתְיָא דְּרִבִּי יוֹסֵי קְרִבִּי אִימִּי עַד לֹא יַחְזוֹר בֵּיהּ. אָמַר רִבִּי מָנָא. אֲפִילּוּ מִן דְּחָזַר בֵּיהּ אַתְיָא הִיא. שַׁנְייָה הִיא כְּתִיבָה בִּשְׁנַיִם וַחֲתִימָה בִּשְׁנַיִם. חֲתִימָה בִּשְׁנַיִם כּוֹחָהּ מְיוּפֶּה וּכְתִיבָה בִּשְׁנַיִם אֵין כּוֹחָהּ מְיוּפֶּה.

ב משנה: נִכְתַּב בַּיּוֹם וְנֶחְתַּם בַּיּוֹם בַּלַּיְלָה וְנֶחְתַּם בַּלַּיְלָה וְנֶחְתַּם בַּיּוֹם כָּשֵׁר. בַּיּוֹם וְנֶחְתַּם בַּלַּיְלָה פָּסוּל רִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר שֶׁהָיָה רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כָּל הַגִּיטִּין שֶׁנִּכְתְּבוּ בַיּוֹם וְנֶחְתְּמוּ בַלַּיְלָה פְּסוּלִין חוּץ מִגִּיטֵּי נָשִׁים.

הלכה: נִכְתַּב בַּיּוֹם וְנֶחְתַּם בַּיּוֹם כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. פָּסוּל מִפְּנֵי אֲכִילַת פֵּירוֹת. אָמַר לֵיהּ רֵישׁ לָקִישׁ. מֵעַתָּה תָּחוּשׁ לַגִּיטִּין הַבָּאִין מִמְּדִינַת הַיָּם שֶׁמָּא נִכְתְּבוּ בַיּוֹם וְנֶחְתְּמוּ בַלַּיְלָה. אָמַר לֵיהּ. זֶה זִיּוּפוֹ מְתוּכוֹ וְזֶה זִיּוּפוֹ מִדָּבָר אַחֵר.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן אֶלָּא בַּלַּיְלָה. אֲבָל לְמָחָר אוֹף רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֶה. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא שַׁנְייָא. הוּא לַיְלָה הוּא לְמָחָר הוּא לְאַחַר כַּמָּה. הֵיי דֵּן הוּא לְמָחָר. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי מָנָא. חַד אָמַר. לְמָחָר. וְחָרָנָא אָמַר. מָחֳרָא דְמָחָר. וְקַשְׁיָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן עַל דְּרֵישׁ (לָקִישׁ). כֵּן אָמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. אַתְיָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן (בֶּן לָקִישׁ) כְּרִבִּי אֶלְעָזָר. כְּמַה דְּרִבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו עֵדִים כָּשֵׁר. כֵּן רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו עֵדִים כָּשֵׁר. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל אַחֲוֵי דְרִבִּי בְּרֶכְיָה. כָּאן בְּרוֹצָה לְחַתְּמוֹ וְכָאן בְּשֶׁאֵינָהּ רוֹצָה לְחַתְּמוֹ. אָמַר לָעֲשָׂרָה. חִתְמוּ בַגֵּט זֶה. וְחִתְמוּ מִקְצָתָן הַיּוֹם וּלְמָחָר מִקְצָתָן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כָּשֵׁר. וְהַשְׁאָר עַל תְּנַאי. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. פָּסוּל עַד שֶׁיַּחְתְּמוּ כּוּלָּן בּוֹ בַיּוֹם. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁאָמַר לָעֲשָׂרָה. חִתְמוּ בַגֵּט. וְחִתְמוּ מִקְצָתָן הַיּוֹם וּמִקְצָתָן לְמָחָר. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִין וְכִשְּׁרוּן וְחָשׁוּן. הָדָא מְסַייְעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן מִן דְּרַבָּנִין וּפְלִיגָא עֲלוֹי עַל דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. הָדָא מְסַייְעָא לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִן דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן וּפְלִיגָא עֲלוֹי מִן דְּרַבָּנִין.

ג משנה: בַּכֹּל כּוֹתְבִין בַּדְיוֹ בַּסִּיקְרָא וּבַקּוֹמוֹס וּבַקַּלְקַנְתּוֹם וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֶׁם. אֵין כּוֹתְבִין לֹא בַּמַּשְׁקִין וְלֹא בְּמֵי פֵּירוֹת וְלֹא בְּכָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קַיָּמָא. עַל הַכֹּל כּוֹתְבִין עַל הָעֲלֶה שֶׁלַּזַּיִת וְעַל הַקֶּרֶן שֶׁלַּפָּרָה וְנוֹתְנִין לָהּ אֶת הַפָּרָה. וְעַל הַיָּד שֶׁלָּעֶבֶד וְנוֹתְנִין לָהּ אֶת הָעֶבֶד. רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר אֵין כּוֹתְבִין לֹא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף לֹא עַל הָאוֹכְלִין.

הלכה: בַּכֹּל כּוֹתְבִין כול׳. וְכָתַב לֹא חָקַק. וְכָתַב לֹא מַשִׁיחַ. כָּתַב לֹא חוֹקֵק. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. אֲפִילוּ חוֹקֵק. אָמַר רַב חִסְדָּא. מָאן דְּאָמַר. לֹא חוֹקֵק. בְּפוֹלֶט מִקּוֹם הַכְּתָב. כְּגוֹן הָדֵין דֵּינָרָא. מָאן דְּאָמַר. אֲפִילוּ חוֹקֵק. כְּגוֹן הָדֵין פִּינַקְסָא. כָּתַב לֹא הַמַּשִׁיחַ. רִבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם וְרִבִּי מַתַּנְיָה. חַד אָמַר. שֶׁלֹּא עִירֵב אֶת הַנְּקוּדוֹת. וְחָרָנָה אָמַר. אֲפִילוּ עִירֵב אֶת הַנְּקוּדוֹת. כָּתַב לֹא הַשׁוֹפֵךְ. אָמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. אִילֵּין בְּנֵי מַדִּינְחָא עֲרִימִין סַגִּין. וְכַד חַד מִינְהוֹן בָּעֵי מִשְׁלְחָה כְּתַב מִסְטֵירִין לְחַבְרֵיהּ הוּא כְתַב בְּמֵי מֵילִין. וְהַהּ דְּמְקַבֵּל כְּתָבֵיהּ שְׁפִיךְ דְּיוֹ שֶׁאֵין בּוֹ עֲפָץ וְהוּא קוֹלֵט מִקּוֹם הַכְּתָב. עָשָׂה כֵן בַּשַּׁבָּת מָהוּ. תַּמָּן תַּנִּינָן. כָּתַב עַל גַּבֵּי כְּתָב פָּטוּר. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּאָמְרֵי תְּרַוֵּיהוּ. וְהוּא שֶׁכָּתַב דְּיוֹ עַל גַּבֵּי דְּיוֹ וְסִיקְרָא עַל גַּבֵּי סִיקְרָא. אֲבָל אִם כָּתַב דְּיוֹ עַל גַּבֵּי סִיקְרָא וְסִיקְרָא עַל גַּבֵּי דְּיוֹ חַיָּיב. רִבִּי יִצְחָק בַּר מִשַּׁרְשְׁיָא בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. חַיָּיב שְׁתַּיִם. מְשׁוּם מוֹחֵק וּמְשׁוּם כּוֹתֵב.

עֵדִים שֶׁאֵינָן יוֹדְעִין לַחֲתוֹם. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. רוֹשֵׁם לִפְנֵיהֶן בַּדְיוֹ וְהֵן חוֹתְמִין בַּסִּיקְרָא. בַּסִּיקְרָא וְהֵן חוֹתְמִין בַּדְיוֹ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן עֲסוּקִין בְּהֵילְכוֹת שַׁבָּת מְתִירִין אֶת אֵשֶׁת אִישׁ. אֲלָא מֵבִיא נְיָיר חָלָק וּמְקָרֵעַ לִפְנֵיהֶן וְחוֹתְמִין. וְלֹא כְתַב יָדוֹ שֶׁלָּרַאשׁוֹן הוּא. אֶלָּא מַרְחִיב לִפְנֵיהֶן אֶת הַקֶּרַע. רִבִּי מָנָא בָּעֵי. וְלָמָּה לִינָן אָמְרִין. רוֹשֵׁם לִפְנֵיהֶן בַּמַּיִם. אִם בָּא וְעִירַר עֲרָרוֹ קַיָּים. הִקּוֹרֵעַ עַל הָעוֹר כְּתָב כָּשֵׁר. הָרוֹשֵׁם עַל הָעוֹר כְּתָב פָּסוּל.

חֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְנֵהוּ לִי. פָּסוּל. עַל מְנָת שֶׁתַּחֲזִירֵהוּ לִי. כָּשֵׁר. וְלֹא דָא הִיא קַדְמֵיתָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. לְכְשֶׁתַּדִּינִי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לְכְשֶׁתִּזְקֶה בּוֹ וּבְמַצָּוותוֹ תַּחֲזִירֵהוּ לִי. כְּהָדָא תַּרוּנְגָּא הֲווֹן מְצַפְצְפִין תַּמָּן. וַהֲוָה רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב יְהֵב תַּרַנְגָּא מַתָּנָה לְבָרְיהּ וַאֲמַר לֵיהּ. לְכְשֶׁתִּזְקֶה בּוֹ וּבְמַצָּוותוֹ תַּחֲזִירֵהוּ לִי.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. כְּתָבוֹ עַל כּוֹס שֶׁלְּזָהָב וְאָמַר לָהּ. מְקוֹם הַכְּתָב שֶׁלִּיךְ וּבֵין הַשִּׁיטִים שֶׁלִּי. וְיֵשׁ כְּתָב. עוֹר הַנִּקְרָע חֲרֵי כָשֵׁר. נִתְקָרַע חֲרֵי זֶה פָּסוּל. בְּשֶׁלֹּא נִתְקָרַע כְּקָרַע בֵּית דִּין. אֲבָל נִקְרַע כְּקָרַע בֵּית דִּין. אִי זֶהוּ קֶרַע שֶׁלְּבֵית דִּין. בֵּין כְּתָב לָעֲדִים.

עַל הָעֲלֶה שֶׁלַּזַּיִת. וְלֹא כְמִקּוּרָע הוּא. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. תַּנָּא בִּינָה שילוח. אֲפִילוּ כוֹתֵב. אֲנִי פְלוֹנִי מְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתִּי. כָּשֵׁר. וְאַתְיָיא כְּיֵי דָּמַר רִבִּי אִילָא. אִם פִּירֵשׁ פָּסוּל. וְאִם לֹא פִּירֵשׁ כָּשֵׁר.

עַל הַקֶּרֶן שֶׁלַּפָּרָה. מַתְנִיתָא כְּשֶׁאָמַר לָהּ. חֲרֵי גִיטֵּיךְ. אֲבָל אִם אָמַר לָהּ. חֲרֵי גִיטֵּיךְ וְהַשְׁאֵר לְכְתוּבָתֵיךְ. נִתְקַבְּלָה גִיטָּהּ וּכְתוּבָתָהּ כְּאַחַת. אָמַר לָהּ. חֲרֵי גִיטֵּיךְ וּכְתוּבָתֵךְ כְּאַחַת. רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. מְסַר לָהּ בַּמּוֹסִירָה מָהוּ. מִידַּת הַדִּין אַתְּ אָמַר נִקְנֶה הַמֻּקָּח. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הֵכִין. אוֹ שַׁנְיָיא הִיא. דִּכְתִיב וְנָתַן בְּיָדָהּ. עַד שֶׁיְּהֵא כּוּלּוֹ בְיָדָהּ.

וּמַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי. סֵפֶר. מַה סֵּפֶר מְיוּחָד שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף כָּל דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים. מַה סֵּפֶר שֶׁאֵינוֹ אוֹכֶל אַף כָּל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ אוֹכֶל. מַה טַעֲמָא דְּרַבָּנִין. סֵפֶר. מַה סֵּפֶר שֶׁהוּא בְּתָלוּשׁ אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בְתָלוּשׁ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי יָדוֹת הָאוֹכְלִין כְּאוֹכְלִין. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. כְּתָבוֹ עַל קֶרֶן צְבִי גְּרָדוֹ וַחֲתָמוֹ וּנְתָנוֹ לָהּ כָּשֵׁר. מִפְּנֵי שֶׁגְּרָדוֹ וַאֲחַר כָּךְ חֲתָמוֹ. הָא אִם חֲתָמוֹ וַאֲחַר כָּךְ גְּרָדוֹ לֹא. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי מָיְישָׁא. וְהוּא שֶׁכָּתַב עַל זִכְרוּתוֹ שֶׁלַּקֶּרֶן. אֲבָל אִם כָּתַב עַל נַרְתִּיקוֹ כְּפָרוּשׁ הוּא וְכָשֵׁר. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי. אַף לְהֶכְשֵׁר זְרָעִים כֵּן. חָשַׁב שֶׁיְּרָדוֹ עַל הַבְּהֵמָה וּמִן הַבְּהֵמָה עַל הָאוֹכְלִים. תַּמָּן אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי. סֵפֶר. מַה סֵּפֶר מְיוּחָד דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף כָּל דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים. וְהָכָא הוּא אוֹמֵר אָכֵן. אוֹ שַׁנְיָיה הִיא. דִּכְתִיב וְכָל מַשָּׂקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל כְּלִי יִטְמָא. מִצַּתָּה אֲפִילוּ חִישֵּׁב שֶׁיְּרָדוֹ לְבוּרוֹת שִׂיחִין וּמְעָרוֹת. שַׁנְיָיה הִיא הָכָא. דִּכְתִיב כְּלִי.

ד משנה: אֵין כּוֹתְבִין בִּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע. כְּתָבוֹ בִּמְחוּבָּר תִּלָּשׁוֹ וַחֲתָמוֹ וּנְתָנוֹ לָהּ כָּשֵׁר. וְרִבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל עַד שֶׁתְּהֵא כְתִיבָתוֹ וַחֲתִימָתוֹ בְּתָלוּשׁ. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּתִירָא אוֹמֵר אֵין כּוֹתְבִין לֹא עַל הַנְּיָיר מָחוּק וְלֹא עַל הַדִּיפְתְּרָא מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַזְדַּיֵּף וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.

הלכה: אֵין כּוֹתְבִין בִּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע כול׳. לֵית הָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כָּתַב תָּרְפּוֹ בַּטּוֹפֶס כָּשֵׁר. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. כָּתַב תָּרְפּוֹ כַּטּוֹפֶס פָּסוּל. שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בָּעֵי. כְּתָבוֹ וַחֲתָמוֹ בְּתָלוּשׁ. חִיבְּרוֹ וּתְלָשׁוֹ וּנְתָנוֹ לָהּ. מַה אָמַר בָּהּ רִבִּי יוּדָה. רִבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. רִבִּי אָבִין בָּעֵי. כְּתָבוֹ וַחֲתָמוֹ בְּתָלוּשׁ חִיבְּרוֹ תִּלָּשׁוֹ וּנְתָנוֹ לָהּ. מַה אָמְרִין בָּהּ רַבָּנִין.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. מַה פְלִיגִין. בִּגְיִטִּין. אֲבָל בִּשְׁטָרוֹת אוּף רִבִּי יוּדָה מוֹדֶה. דִּי פָתַר לָהּ שְׁטָר עַל הֶחָלָק וְעֵדִים עַל הַמַּחַק. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא שַׁנְיָיה הִיא. בֵּין בְּגִיטִּין בֵּין בִּשְׁטָרוֹת הִיא הַמַּחֲלוֹקֶת. דִּי פָתַר לָהּ שְׁטָר עַל הֶחָלָק וְעֵדִים עַל הַמַּחַק. וְקַשְׁיָא. אָמַר לוֹ. עַל דְּרִבִּי לִיעֶזֶר. אִם בְּעֵדִים עַל הַמַּחַק בְּדָא חֲכָמִים מַכְשִׁירִין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. חֲכָמִים שֶׁהֵן בְּשִׁיטַּת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. דִּי פָתַר לָהּ שְׁטָר עַל הַמַּחַק וְעֵדִים עַל הֶחָלָק. שְׁמוּאֵל אָמַר. זֶה וְזֶה עַל הַמַּחַק. יְאוּת אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. וּמַה טַעֲמָא דְּרַבָּנִין. אָמַר רִבִּי אַבָּא. נִיכַּר הוּא אִם נִמְחַק פַּעַם אַחַת וְאִם נִמְחַק שְׁתֵּי פְעָמִים.

ה משנה: הַכֹּל כְּשֵׁירִין לִכְתּוֹב אֶת הַגֵּט אֲפִילוּ שׁוֹטֶה חֵרֵשׁ וְקָטָן. הָאִשָּׁה כּוֹתֶבֶת אֶת גִּיטָּהּ וְהָאִישׁ כּוֹתֵב אֶת שׁוֹבְרוֹ שֶׁאֵין קַיָּים הַגֵּט אֶלָּא בְּחוֹתְמָיו. הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְהָבִיא אֶת הַגֵּט חוּץ מְשׁוֹטֶה חֵרֵשׁ קָטָן וְסוֹמֶא וְנָכְרִי.

הלכה: הַכֹּל כְּשֵׁירִין לִכְתּוֹב אֶת הַגֵּט כול׳. רַב הוּנָא אָמַר. וְהוּא שֶׁהָיָה פִּיקֵּחַ עוֹמֵד עַל גַּבָּיו. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. וְהָכְתִיב וְכָתַב לָהּ. לִשְׁמָהּ. שְׁמוּאֵל אָמַר. צָרִיךְ שֶׁיַּנִּיחַ תָּרְפּוֹ שֶׁלַּגֵּט עִמּוֹ. וְאַתְיָא כַּיי דְּמַר רֵישׁ לָקִישׁ. כָּתַב תָּרְפּוֹ בַּטּוֹפֶס פָּסוּל.

ו משנה: קִיבֵּל הַקָּטָן וְהִגְדִּיל. חֵרֵשׁ וְנִתְפַּקַּח. סוֹמֶא וְנִתְפַּתַּח. שׁוֹטֶה וְנִשְׁתַּפֶּה נָכְרִי וְנִתְגַּיֵּיר פָּסוּל. אֲבָל פִּיקֵּחַ וְנִתְחָרֵשׁ וְחָזַר וְנִשְׁתַּפֶּה פִּיתֵּחַ וְנִסְתַּמָּא וְחָזַר וְנִתְפַּתַּח שָׁפוּי וְנִשְׁתַּטָּא וְחָזַר וְנִשְׁתַּפֶּה כָּשֵׁר. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁתְּחִילָּתוֹ וְסוֹפוֹ בְּדַעַת כָּשֵׁר.

הלכה: קִיבֵּל הַקָּטָן וְהִגְדִּיל כול׳. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי בְּעָבֵד שֶׁהֵבִיא אֶת הַגֵּט כָּשֵׁר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי אַבָּא. וְהָתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה. עֶבֶד שֶׁהֵבִיא אֶת הַגֵּט פָּסוּל. אָמַר רִבִּי אַסִּי. אִילּוּלֵא רִבִּי בָּא כְּבַר הָיִינוּ לְהַתִּיר אֶת אֶשֶׁת אִישׁ. וַאֲפִילוּ תֵּימַר. לֹא שְׁמִיעַ רִבִּי אַסִּי הָדָא דְתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה. לֹא שְׁמִיעַ מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נִרְאִין דְּבָרִים שֶׁיְּקַבֵּל הָעֶבֶד גֵּט שִׁיחְרוּר וְאַל יְקַבֵּל גֵּט כְּוָותֵיךְ. סָבְרִין מֵימַר. לֹא אָמַר אֶלָּא אַל יְקַבֵּל. הָא אִם עָבַר וְקִיבֵּל כָּשֵׁר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה. מַעֲשֶׂה הָיָה וְכֹהֶנֶת הָיְיתָה וְלֹא חָשׁוּ לָהֶן מִשּׁוּם רֵיחַ פָּסוּל.

ז משנה: אַף הַנָּשִׁים שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנוֹת לוֹמַר מֵת בַּעֲלָהּ נֶאֱמָנוֹת לְהָבִיא אֶת גִּיטָּהּ חֲמוֹתָהּ וּבַת חֲמוֹתָהּ וְצָרָתָהּ וִיבִמְתָּהּ וּבַת בַּעֲלָהּ. מַה בֵּין גֵּט לְמִיתָה. שֶׁהַכְּתָב מוֹכִיחַ. הָאִשָּׁה עַצְמָהּ מֵבִיאָה אֶת גִּיטָּהּ וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא צְרִיכָה לוֹמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִחְתַּם.

הלכה: אַף הַנָּשִׁים שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנוֹת לוֹמַר. מֵת בַּעֲלָהּ כול׳. אֲפִילוּ נִכְתַּב וְלֹא נֶחְתַּם מַאֲמִינִין אוֹתָהּ. שֶׁאֵילּוּ לֹא אָמְרָה. בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם. אַף אַתָּה מַתִּירָהּ לְהִינָּשֵׂא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. כַּיי דְּמַר רִבִּי אָבִין. אֵינוֹ חָשׁוּד לְקַלְקְלָהּ בִּידֵי שָׁמַיִם. בְּבֵית דִּין הוּא חָשׁוּד לְקַלְקְלָהּ. שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאִם בָּא וְעִירֵר עֶרְרוֹ בָּטֵל אַף הוּא מַחְתִּמוֹ בְּעֵדִים כְּשֵׁרִים.

הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁעָשָׂת עֶשֶׂר שָׁנִים בִּרוֹמִי וְנִישֵּׂאת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מַתְנִיתָא כְּשֶׁאָמַר לָהּ. אַל תִּיגָּרְשִׁי אֶלָּא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי.

פרק ג

א משנה: כָּל גֵּט שֶׁנִּכְתַּב שֶׁלֹּא לְשֵׁם אִשָּׁה פָּסוּל. כֵּיצַד הָיָה עוֹבֵר בַּשּׁוּק וְשָׁמַע קוֹל הַסּוֹפְרִים מַקְרִים אִישׁ פְּלוֹנִי מְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ פְּלוֹנִית מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי. וְאָמַר זֶה שְׁמִי וְזֶה שֵׁם אִשְׁתִּי פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ. יוֹתֵר מִיכֵּן כָּתַב לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ מִצָּאוֹ בֶּן עִירוֹ וְאָמַר לוֹ שְׁמִי כְשָׁמְךָ וְשֵׁם אִשְׁתִּי כְּשֵׁם אִשְׁתְּךָ פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ. יוֹתֵר מִיכֵּן יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים וּשְׁמוֹתֵיהֶן שָׁוִין כָּתַב לְגָרֵשׁ בּוֹ אֶת הַגְּדוֹלָה לֹא יְגָרֵשׁ בּוֹ אֶת הַקְּטַנָּה. יוֹתֵר מִיכֵּן אָמַר לַלִּיבֶּלָר כְּתוֹב לְאֵיזוֹ שֶׁאֶרְצֶה אֲגָרֵשׁ פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ.

הלכה: כָּל גֵּט שֶׁנִּכְתַּב שֶׁלֹּא לְשֵׁם אִשָּׁה כול׳. מַהוּ מַקְרִין. מְלַמְּדֵי תִינוֹקוֹת. מָהוּ יוֹתֵר מִיכֵּן. תַּמָּן לֹא נִכְתַּב לְשֵׁם גֵּט. בְּרַם הָכָא נִכְתַּב לְשֵׁם גֵּט. מָהוּ יוֹתֵר מִיכֵּן. תַּמָּן (תַּנִּינָן) לֹא נִכְתַּב לֹא לִשְׁמוֹ וְלֹא לִשְׁמָהּ. בְּרַם הָכָא נִכְתַּב לִשְׁמוֹ וְלֹא נִכְתַּב לִשְׁמָהּ. מָהוּ יֹתֵר מִכֵּאן. תַּמָּן לֹא נִכְתַּב לִשְׁמוֹ וְלֹא נִכְתַּב לִשְׁמָהּ. בְּרַם הָכָא נִכְתַּב לִשְׁמוֹ וְלִשְׁמָהּ אֶלָּא שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ כְּרוּת לִשְׁמָהּ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה.

רַב אָמַר. כּוּלְּהֶם אֵינָן פְּסוּלִין חוּץ מִן הָאַחֲרוֹן שֶׁהוּא פָּסוּל. אִיסִּי אָמַר. כּוּלָּן פְּסוּלִין חוּץ מִן הָרִאשׁוֹן שֶׁאֵינוֹ פָסוּל. רִבִּי בָּא בַּר חִינְנָא אָמַר. כּוּלָּן פְּסוּלִין. מִילְתֵיהּ דְּרִישׁ לָקִישׁ אָמְרָה. כּוּלָּן פְּסוּלִין. דְּרִישׁ לָקִישׁ אָמַר. כָּתַב תָּרְפּוֹ בַּטּוֹפֶס פָּסוּל. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמְרָה. כּוּלָּן אֵינָן פְּסוּלִין. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כָּתַב תָּרְפּוֹ בַּטּוֹפֶס כָּשֵׁר. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי אֶלְעָזָר אָמְרָה. כּוּלָּן אֵינָן פְּסוּלִין. רִבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל. כְּתַב קִידּוּשִׁין שֶׁכְּתָבוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ מָהוּ שֶׁיִּתְפְּסוּ בָהּ קִידּוּשִׁין. מִן מַה דְּצָרִיכִין לָהּ בְּגִיטִּין שֶׁאֵינָן פְּסוּלִין לְפוּם כֵּן שָׁאַל לָהּ בְּקִידּוּשִׁין. אֵין תֵּימַר. צְרִיכִין לָהּ בְּגִיטִּין. לֹא יִשְׁאֲלֵינָּהּ בְּקִידּוּשִׁין. מָה אִם גִּיטִּין עַל יְדֵי שֶׁהוּא צָרִיךְ לִשְׁמָהּ וְכָתַב שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ לֹא נָגְעוּ בָהּ גֵּירוּשִׁין. קִידּוּשִׁין שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִשְׁמָהּ וְכָתַב שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ אֵינוֹ דִין שֶׁיִּתְפְּסוּ בָהּ קִידּוּשִׁין. וּתְהֵא פְּשִׁיטָא לֵיהּ הָא. כֵּן הוּא פְּשִׁיטָא לֵיהּ. הוֹאִיל וְלֹא לָמְדוּ כְּתַב קִידּוּשִׁין אֶלָּא מִגֵּירוּשִׁין. מַה בְּגֵירוּשִׁין אֵינָהּ מְגוּרֶשֶׁת אַף בְּקִידּוּשִׁין אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת.

רִבִּי לָעְזָר בַּר יוֹסֵי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. הָדָא דְתֵימַר. גֵּט אֶחָד פָּסוּל בִּשְׁתֵּי נָשִׁים. וְדִכְוָותָהּ וְהֵן שְׁנֵי גִיטִּין פְּסוּלִין בִּשְׁתֵּי נָשִׁים. אָמַר לֵיהּ. בָּעוּ. אָמַר לֵיהּ. וְהָתַנִּינָן שְׁנֵי גִיטִּין שֶׁשִּׁילְחוּ שְׁנַיִם וְנִתְעָרְבוּ נוֹתֵן שְׁנֵיהֶן לָזוֹ וּשְׁנֵיהֶן לָזוֹ. תַּמָּן זֶה כָּרוּת לִשְׁמָהּ וְזֶה כָּרוּת לִשְׁמָהּ. תַּעֲרוֹבֶת הִיא שֶׁגָּרְמָה. בְּרַם הָכָא לֹא זוֹ כָרוּת לִשְׁמָהּ וְלֹא זוֹ כָרוּת לִשְׁמָהּ.

מִכֵּיוָן שֶׁנִּתְּנוּ לָהּ יֵעָשֶׂה כְּמוֹ שֶׁהָיָה כָּרוּת לִשְׁמָהּ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם דְּרִבִּי בִיבוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא דְּתַנֵּי. אָמַר לְאוּמָּן עֲשֵׂה לוֹ שְׁנֵי זוּגִין. אֶחָד לַקַּרְקַע וְאֶחָד לִבְהֵמָה. עֲשָׂה לוֹ שְׁנֵי מַחֲצָלוֹת. אַחַת לִישִׁיבָה וְאַחַת לְאוֹהָלִים. עֲשָׂה לוֹ שְׁנֵי סַדִינִין. אֶחָד לִשְׁכִיבָה וְאֶחָד לְעוֹרוֹת. עַד שֶׁיְּפָרִישֵׁם בְּטָהֳרָה. רִבִּי

שִׁמְעוֹן מְטַהֵר עַד שֶׁיְּפָרְישֵׁם בְּטוּמְאָה. כְּמָה דְּהוּא אָמַר תַּמָּן. עַד שֶׁיְּהֵא כְּלִי מֹשָׁעָה רִאשׁוֹנָה. כָּךְ הוּא אָמַר. עַד שֶׁיְּהֵא כְרוּת לִשְׁמָהּ מֹשָׁעָה רִאשׁוֹנָה.

רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי בִיבוֹן בַּר חִיָּיה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן וְתַנֵּי כֵן. כָּל הַתְּנָאִים פּוֹסְלִין בַּגֵּט. דִּבְרֵי רִבִּי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֶת שֶׁהוּא פּוֹסֵל בַּפֶּה פּוֹסֵל בִּכְתָב. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵל בַּפֶּה אֵינוֹ פּוֹסֵל בִּכְתָב. חֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם חוּץ מִפְּלוֹנִי. הוֹאִיל וְהוּא פּוֹסֵל בַּפֶּה פּוֹסֵל בִּכְתָב. חֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מָאתַיִם זוּז. הוֹאִיל וְאֵינוֹ פּוֹסֵל בַּפֶּה אֵינוֹ פּוֹסֵל בִּכְתָב. אָמַר רִבִּי יוּדָן. מַה פְלִיגִין. בְּשֶׁבִּיטֵּל תְּנָאוֹ. אֲבָל אִם לֹא בִיטֵּל תְּנָאוֹ אַף רִבִּי מוֹדֶה. חֲרֵי הוּא אָמַר. כָּל הַתְּנָאִין שֶׁהִתְנִינוּ בַּגִּיטִּין דִּלֹא כְרִבִּי. אָמַר רִבִּי חִינְנָא. תַּמָּן בַּכּוֹתֵב עַל מְנָת כֵּן. בְּרַם הָכָא בַּנּוֹתֵן עַל מְנָת כֵּן. רִבִּי עֻזָּרָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. הָדָא אָמְרָה אֵין תּוֹפְשִׂין כְּרִבִּי. אָמַר לֵיהּ. מָן אַתְּ בָּעֵי. מִן רִבִּי. כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה פּוֹסֵל בַּטּוֹפְסִין. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. כָּל הַתְּנָאִין פּוֹסְלִין בַּגֵּט. דִּבְרֵי הַכֹּל. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה וַעֲבַד לָרֵישׁ לָקִישׁ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי. שָׁבְקִין רִבִּי יוֹחָנָן וְעָבְדִין כְּרֵישׁ לָקִישׁ. אָמַר לֵיהּ. הוֹרָיוֹתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן הוֹרָיָה וְהוֹרָיְיתָא דְּרֵישׁ לָקִישׁ לָאו הוֹרָיָה. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. לֹא רֵישׁ לָקִישׁ פְּלִיג עַל רִבִּי יוֹחָנָן אֶלָּא מַתְנִיתָא שָׁמַע וְעָמַד עָלֶיהָ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. לֹא דְּרֵישׁ לָקִישׁ מַתְרִיס לֶקֶבֶל רִבִּי יוֹחָנָן בְּגִין דְּאִיתְפָּלְגֵי עֲלֵהּ אֶלָּא בְּגִין מַפְקִין עוֹבַד מִינֵּיהּ. כַּד שָׁמַע מַתְנִיתָא הוּא סָמַךְ עֲלֵיהּ. כַּד דְּלָא שָׁמַע מַתְנִיתָא הוּא מְבַטֵּל דַּעְתֵּיהּ מִקּוֹמֵי דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן.

ב משנה: הַכּוֹתֵב טוֹפְסֵי גִיטִּין צָרִיךְ שֶׁיְּנִיחַ מָקוֹם הָאִישׁ וּמָקוֹם הָאִשָּׁה וּמָקוֹם הַזְּמַן. שְׁטָרֵי מִלְוָה צָרִיךְ שֶׁיְּנִיחַ מָקוֹם הַמַּלְוֶה וּמָקוֹם הַלּוֶה וּמָקוֹם הַמָּעוֹת וּמָקוֹם הַזְּמַן. שְׁטָרֵי מֶקַח וּמִמְכָּר צָרִיךְ שֶׁיְּנִיחַ מָקוֹם הַלּוֹקֵחַ וּמָקוֹם הַמּוֹכֵר וּמָקוֹם הַמָּעוֹת וּמָקוֹם הַשָּׂדֶה וּמָקוֹם הַזְּמַן מִפְּנֵי הַתַּקָּנָה. רִבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל בְּכוּלָּן. רִבִּי אֶלְעָזָר מַכְשִׁיר בְּכוּלָּן חוּץ מִגִּיטֵּי נָשִׁים שֶׁנֶּאֱמַר וְכָתַב לָהּ לִשְׁמָהּ.

הלכה: הַכּוֹתֵב טוֹפְסֵי גִיטִּין כול׳. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כָּתַב תָּרְפּוֹ בַּטּוֹפֶס כָּשֵׁר. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. כָּתַב תָּרְפּוֹ בַּטּוֹפֶס פָּסוּל. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. הַכּוֹתֵב טוֹפְסֵי גִיטִּין צָרִיךְ שֶׁיְּנִיחַ מָקוֹם הָאִישׁ וּמָקוֹם הָאִשָּׁה וְהַזְּמַן. פָּתַר לָהּ וְתוֹרְפוֹ עִמּוֹ. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי יוֹחָנָן. אִם בְּשֶׁכָּתַב תּוֹרְפוֹ בַּטּוֹפֶס בְּדָא חֲכָמִים מַכְשִׁירִין. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָה. מִפְּסוּלוֹ אַתְּ לָמֵד הֶכְשֵׁירוֹ. אִילּוּ כָתַב כּוּלּוֹ לִשְׁמָהּ וְשֵׁם הָאִישׁ וְשֵׁם הָאִשָּׁה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ שֶׁמָּא אֵינוֹ פָסוּל. וְדִכְוָותָהּ כָּתַב כּוּלּוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ וְשֵׁם הָאִישׁ וְשֵׁם הָאִשָּׁה לִשְׁמָהּ כָּשֵׁר. רִבִּי יוֹסֵי שָׁאַל לְרִבִּי יִרְמְיָה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁזִּיְּווּג. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא רַבּוֹ. מִכֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מָצוּי לְזַוֵּיג אֲפִילּוּ זִיְּווּג כְּמִי שֶׁלֹּא זִיְּווּג. וְקַשְׁיָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ. אִם בְּשֶׁלֹּא כָתַב בַּטּוֹפֶס תּוֹרְפוֹ בְּדָא רִבִּי יוּדָה פּוֹסֵל. רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי זְעִירָא. לְעִנְיַן אַחֵר עֲבַד לָהּ רִבִּי יוּדָה. וַתְיָיא כַּיי דָּמַר שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. חָלָק מְקוֹם שְׁנֵי שִׁיטִּין לְעִנְיַן אֶחָד אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהוּא פָּסוּל.

מָהוּ מִפְּנֵי הַתַּקָּנָה. רִבִּי שַׁבְּתַי בְּשֵׁם חִזְקִיָּה. מִפְּנֵי תַּקָּנַת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יְהוּ מְצוּיוֹת לְהִתְגָּרֵשׁ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק שָׁאַל לְרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. כָּשֵׁר וְאַתְּ אָמַר אָכֵן. אֵין תֵּימַר פָּסוּל וְיֵאוּת. מַאי כְּדוֹן. אָמַר רִבִּי אָבוּן. מִפְּנֵי תַּקָּנַת הַלִּיבְלָר. כְּדֵי שֶׁיְּהוּ חַיָּיו מְצוּיִין לוֹ.

רִבִּי זְעִירָא רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה בַּגִּיטִּין וּכְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר בַּשְּׁטָרוֹת. נֹאמַר הֲלָכָה כְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי לְיֹעֶזֶר בַּגִּיטִּין וּכְרִבִּי יְהוּדָה בַּשְּׁטָרוֹת. נֹאמַר הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה. אֶלָּא בְּגִין דְּרַב וּשְׁמוּאֵל תְּרַוַּיְיהוּ אָמְרִין. הֲלָכָה כְּרִבִּי לְעָזָר. וְלֹא תִּיסְבַּר מֵימַר אַף הָכָא כֵּן. צָרַךְ מֵימַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה בַּגִּיטִּין וּכְרִבִּי אֶלְעָזָר בַּשְּׁטָרוֹת.

ג משנה: הַמֵּבִיא גֵּט וְאָבַד מִמֶּנּוּ מְצָאוֹ עַל אָתָר כָּשֵׁר וְאִם לָאו פָּסוּל. מְצָאוֹ בַּחֲפִיסָה אוֹ בִדְלוֹפֶקְמָא אִם מַכִּירוֹ כָּשֵׁר. הַמֵּבִיא גֵּט וְהִנִּיחוֹ זָקֵן אוֹ חוֹלֶה נוֹתְנוֹ לָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשּׂוֹאָה לְכֹהֵן וְהָלַךְ בַּעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם. הַשּׁוֹלֵחַ חַטָּאתוֹ מִמְּדִינַת הַיָּם מַקְרִיבִין אוֹתָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.

הלכה: הַמֵּבִיא גֵּט וְאָבַד מִמֶּנּוּ כול׳. אִי זֶהוּ עַל אָתָר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כָּל שֶׁלֹּא עָבַר שָׁם בְּרִיָּיה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כָּל שֶׁלֹּא עָבְרוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה בְּנֵי אָדָם. עָבַר גּוֹי כָּשֵׁר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אַבָּא בַּר בַּר חָנָה אַייתֵי גִיטָּא וַבַד מִינֵּיהּ וְאַשְׁכְּחֵיהּ חַד סִירְקַיי. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְאַכְשְׁרוּן. הָדָא אָמְרָה. עָבַר גּוֹי כָּשֵׁר. נֵימַר. סֵימָן הֲוָה לֵיהּ בֵּיהּ. וְלֹא כֵן תַּנֵּי. אֵין סִימָן בַּגִּיטִּין. וְהוּא דָּמַר תְּרֵין תְּלַת שׁוּרִין. בְּרַם הָכָא הֵ׳א שֶׁבּוֹ הָיָה נָקוּד. רִבִּי עֻזָּרָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. הָכָא לָמָּה הוּא פָסוּל. אֲנִי אוֹמֵר. אַחֵר הָיָה שָׁם וְהָיָה שְׁמוֹ כִּשְׁמוֹ. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁבָּדְקוּ כָּל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם וְלֹא מָצְאוּ אָדָם שֶׁשְּׁמוֹ כִּשְׁמוֹ. אֶלָּא מֹשׁוּם חוֹמֶר הוּא בָּעֲרָיוֹת. וְהָא תַנִּינָן. הָלְכוּ וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אָדָם וְהִשִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. הָלְכוּ וְלֹא הִיכִּירוּהוּ וְהִישִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. כֵּן אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אָחָא. הָאִישׁ הַזֶּה שְׁנֵי גִיטִּין הָיוּ בְיָדוֹ. אֶחָד כָּשֵׁר וְאֶחָד פָּסוּל. אִיבֵּד אֶת הַכָּשֵׁר וְהִשְׁלִיךְ אֶת הַפָּסוּל. בְּשָׁעָה שֶׁמָּצָא אֲנִי אוֹמֵר. הַפָּסוּל מָצָא.

תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. אֲפִילּוּ הִנִּיחוֹ בֶּן מֵאָה שָׁנָה וְעָשָׂה בַּדֶּרֶךְ עוֹד מֵאָה שָׁנָה נוֹתְנוֹ לָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.

וְלֹא כֵן תַּנֵּי. מְנַיִין הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ. חֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ לְפָנַי מִיתָתִי שָׁעָה אַחַת. וְכֵן הָאוֹמֵר לְשִׁפְחָתוֹ. חֲרֵי שְׁטָר שִׁחְרוּרַיִךְ לְפָנַי מִיתָתִי שָׁעָה אַחַת. שֶׁהִיא אֲסוּרָה לוֹכַל בַּתְּרוּמָה מִיַּד. תַּמָּן מֹשָׁעָה רִאשׁוֹנָה נִתְקַלְקְלָה. בְּרַם הָכָא לִכְשֶׁיָּמוּת הִיא מִתְקַלְקֶלֶת.

ד משנה: שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פַּרְטָא לִפְנֵי חֲכָמִים וְקִיְּימוּ אֶת דְּבָרָיו עַל עִיר שֶׁהִקִּיפוּהָ כַּרְקוֹם וְעַל הַסְּפִינָה הַמִּיטַּרֶפֶת בַּיָּם וְעַל הַיּוֹצֵא לִידוֹן שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת קַיְּימִין. אֲבָל עִיר שֶׁכְּבָשָׁהּ כַּרְקוֹם וּסְפִינָה שֶׁאָבְדָה בַיָּם וְהַיּוֹצֵא לִיהָרֵג נוֹתְנִין עָלֶיהָן חוּמְרֵי חַיִּים וְחוּמְרֵי מֵתִים. בַּת יִשְׂרָאֵל לְכֹהֵן וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה.

הלכה: שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה לִפְנֵי חֲכָמִים בַּכֶּרֶם בְּיַבְנֶה. עַל עִיר שֶׁהִקִּיפוּהָ כַּרְקוֹם. אִי זֶהוּ כַרְקוֹם. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי. כְּגוֹן זוֹגִין וְשַׁלְשָׁלְיוֹת וּכְלָבִים וַאֲווּזִין וְתַרְנוּגְלִים וְאִיסְטְרָטִיּוֹת הַמַּקִּיפִין אֶת הָעִיר. וְאָמַר רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי. מַעֲשֶׂה הָיָה וּבָרְחָה מִשָּׁם סוּמָא אַחַת. הָיְתָה שָׁם פִּירְצָה אַחַת מַצָּלַת אֶת הַכֹּל. הָיָה שָׁם מַחְבּוֹיְיָה צָרִיכָה. רִבִּי זְעִירָא רַבָּא בַּר זַבְדָּא רִבִּי יִצְחָק בַּר חֲקוֹלַאי בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָיא. וּבְלִבַּד כַּרָקוֹם שֶׁלְּאוֹתָהּ מַלְכוּת. אֲבָל כַּרָקוֹם שֶׁלְּמַלְכוּת אֲחֶרֶת כְּלִיסְטִים הֵן.

וְעוֹד שְׁלֹשָׁה הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן. אֶת שֶׁגִּרְרָתוּ חַיָּה וְאֶת שֶׁשְּׁטָפוֹ נָהָר וְאֶת שֶׁנָּפְלָה עָלָיו מַפּוֹלֶת. נוֹתְנִין עָלֶיהָ חוּמְרֵי חַיִּים וְחוּמְרֵי מֵתִים. בַּת יִשְׂרָאֵל לְכֹהֵן וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה.

ה משנה: הַמֵּבִיא גֵּט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְחָלָה הֲרֵי זֶה מְשַׁלְּחוֹ בְיַד אַחֵר. אִם אָמַר לוֹ טוֹל לִי מִמֶּנָּה חֵפֶץ פְּלוֹנִי לֹא יְשַׁלְּחֶנּוּ בְיַד אַחֵר שֶׁאֵין רְצוֹנוֹ שֶׁיְּהֵא פִּקָּדוֹנוֹ בְּיַד אַחֵר.

הלכה: הַמֵּבִיא גֵּט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְחָלָה כול׳. מִפְּנֵי שֶׁחָלָה. הָא לֹא חָלָה לֹא.

לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. שׁוֹמֵר שֶׁמָּסַר לְשׁוֹמֵר הָרִאשׁוֹן חַיָּיב. רִבִּי בָּא בְּרִיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה. מִשּׁוּם תְּנַאי גִּיטִּין. מַה נָפַק מִבֵּינֵיהוֹן. קַיְּמָהּ הַבַּעַל וּנְטָלָהּ. אִין תֵּימַר מִשּׁוּם תְּנַאי גִּיטִּין. יֵאוּת. אִין תֵּימַר שֶׁאֵין רְצוֹנִי שֶׁיְּהֵא פִּקָּדוֹנִי בְּיַד אַחֵר. הֲרֵי אֵין פִּקָּדוֹנוֹ בְּיַד אַחֵר. אַף בְּקִידּוּשִׁין כֵּן. מַה בֵּין גִּיטִּין מַה בֵּין קִידּוּשִׁין. בְּיַד כָּל אָדָם מָצוּי לְגָרֵשׁ. לֹא בְיַד כָּל אָדָם מָצוּי לְקַדֵּשׁ.

ו משנה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְחָלָה עוֹשֶׂה בֵּית דִּין וּמְשַׁלְּחוֹ וְאוֹמֵר לִפְנֵיהֶם בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם. וְאֵין הַשְּׁלִיחַ הָאַחֲרוֹן צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם אֶלָּא אוֹמֵר שָׁלִיחַ בֵּית דִּין אֲנִי.

הלכה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְחָלָה כול׳. אָמַר רִבִּי מָנָא. לָכֵן צְרִיכָה. וְהוּא שֶׁבָּא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. שֶׁלֹּא תֹאמַר. הוֹאִיל וּבָא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יֵעָשֶׂה כְּגִיטֵּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְגִיטֵּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵין צָרִיךְ לוֹמַר. בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם.

חָלָה הַשָּׁלִיחַ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. בְּרִיהּ דְּרִבִּי אַבָּא חֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא וְשָׁאַל וְשָׁלַח לְרִבִּי חִיָּיה וּלְרִבִּי יָסָא וּלְרִבִּי אִימִּי וְהוֹרוּן לֵיהּ. אֵין הַשָּׁלִיחַ הָרִאשׁוֹן צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם. אֶלָּא אוֹמֵר. שָׁלִיחַ בֵּית דִּין אֲנִי.

צָרִיךְ לְמְסוֹר לוֹ כָּל שְׁלִיחוּתוֹ. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. צָרִיךְ לְמְסוֹר לוֹ כָּל שְׁלִיחוּתוֹ. רִבִּי אָבִין בַּר כַּהֲנָא אָמַר. אֵין צָרִיךְ לְמְסוֹר לוֹ כָּל שְׁלִיחוּתוֹ. מַייתֵי לָהּ דְּרִבִּי אָבִין בַּר כַּהֲנָא מִן הָדָא. אֵין הַשָּׁלִיחַ הָאַחֲרוֹן צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם. אֶלָּא אוֹמֵר. שָׁלִיחַ בֵּית דִּין אֲנִי. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חָזַר בֵּיהּ רִבִּי אָבִין בַּר כַּהֲנָא מִן הָדָא. אֵין הַשָּׁלִיחַ הָאַחֲרוֹן צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם. אֶלָּא אוֹמֵר. שָׁלִיחַ בֵּית דִּין אֲנִי.

ז משנה: הַמַּלְוֶה מָעוֹת אֶת הַכֹּהֵן וְאֶת הַלֵּוִי וְאֶת הֶעָנִי לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מֵחֶלְקָן מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן בְּחֶזְקַת שֶׁהֵן קַיְּימִין וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא מֵת כֹּהֵן אוֹ לֵוִי אוֹ הֶעָשִׁיר הֶעָנִי. מֵתוּ צָרִיךְ לִיטּוֹל רְשׁוּת מִן הַיּוֹרְשִׁין. אִם הִלְוָום בִּפְנֵי בֵית דִּין אֵינוֹ צָרִיךְ לִיטּוֹל רְשׁוּת.

הלכה: הַמַּלְוֶה מָעוֹת אֶת הַכֹּהֵן כול׳. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲלִיפִּין בְּיַד כֹּהֵן פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת. וְרִבִּי מֵאִיר מְחַייֵב. כְּלוּם אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לֹא בְקָיִים. בְּרַם הָכָא עַד כְּדוֹן בָּעֵי מִיזְרַע. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּמַכָּרֵי כְהוּנָּה וּלְוִיָּה הִיא מַתְנִיתָא. וְהָא תַנִּינָן עָנִי. וְיֵשׁ מַכָּר לָעָנִי. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי. כֹּהֵן לֵוִי שֶׁהָיָה חַיָּיב לְיִשְׂרָאֵל מָעוֹת וְאָמַר לוֹ. הַפְרֵשׁ עֲלַיהֶם מֵחֶלְקִי. אָמַר לֵיהּ. וְלֹא תַנִּינָן אֶלָּא. הַמַּלְוֶה מָעוֹת אֶת הַכֹּהֵן וְאֶת הַלֵּוִי וְאֶת הֶעָנִי לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מֵחֶלְקָן. כְּשֶׁהִלְוָוהוּ עַל מְנָת כֵּן. הָא לֹא הִלְוָוהוּ עַל מְנָת כֵּן לֹא. רִבִּי זְעִירָא אָמַר. אַפִּילּוּ לֹא הִלְוָוהוּ עַל מְנָת כֵּן. חֵילֵיהּ דְּרִבִּי זְעִירָא מִן הָדָא. וְכֵן בֶּן לֵוִי שֶׁהָיָה חַיָּיב לְיִשְׂרָאֵל מָעוֹת. אָמַר לָהֶן. הַפְרֵשׁ עֲלַיהֶן מֵחֶלְקִי. וְלֹא יְהֵא גּוֹבֶה וּמַפְרִישׁ. שֶׁאֵין לֵוִי עוֹשֶׂה לֵוִי. שֶׁלֹּא אָמַר אֶלָּא. לֹא יְהֵא מַפְרִישׁ. הָא מִשָּׁלוֹ מַפְרִישׁ.

לֵית כָּאן אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. אֲבָל חוֹשֵׁשׁ הוּא שֶׁלֹּא יַעֲשִׁיר הֶעָנִי. וְתַנֵּי כֵן. הַמַּלְוֶה מָעוֹת אֶת הֶעָנִי וְאֶת הֶעָשִׁיר אֵין מַפְרִישִׁין עֲלֵיהֶן. שֶׁאֵין מַפְרִישִׁין עַל הָאֲבוּד. רִבִּי חִיָּיה בַּר עוּקְבָּה בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בְּיוֹרְשֵׁי כְהוּנָּה וּלְוִיָּה הִיא מַתְנִיתָא. אֲבָל בְּיוֹרְשֵׁי עָנִי אֵין לָעָנִי נַחֲלָה. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. אֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵינוֹ בָא לִידֵי מִידָּה זוֹ. אִם לֹא הוּא בְּנוֹ. אִם לֹא בְּנוֹ בֶּן בְּנוֹ. הָדָא אָמְרָה. יָכוֹל הוּא לַחֲזוֹר בּוֹ. הַמַּלְוֶה מֵהוּ שֶׁיַּחֲזוֹר בּוֹ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַמַּלְוֶה מָעוֹת אֶת הֶעָשִׁיר וְאֶת הֶעָנִי אֵין מַפְרִישִׁין עֲלֵיהֶן. שֶׁאֵין מַפְרִישִׁין עַל הָאֲבוּד. וְזָכָה הֶעָנִי בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ. הָדָא אָמְרָה הַמַּלְוֶה אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזוֹר בּוֹ.

לִית הָדָא פְלִיגָא עַל דְּרַב. דְּרַב אָמַר. יוֹרֵשׁ כִּמְשׁוּעְבָּד. כְּשֵׁם שֶׁאֵין מִלְוֶה בְּעֵדִים נִגְבֵּית מִן הַמְּשׁוּעְבָּדִין כָּךְ אֵינָהּ נִגְבֵּית מִן הַיּוֹרְשִׁין. פָּתַר לָהּ בְּמִלְוֶה בִּשְׁטָר. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִלְוֶה בְּעֵדִים נִגְבֵּית מִן הַיּוֹרְשִׁין וּבִלְבַד יוֹרְשִׁין שֶׁיָּרְשׁוּ קַרְקַע. כְּהָדָא אִילֵּין דְּרַב נְחֶמְיָה אַשְׁאִלוֹן לְצִיבּוּרַיָּיא פְּרִיטִין. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִין אָמְרִין לֵיהּ. לֵית צִיבּוּר כּוּלֵּיהּ עָתִר לֵית צִיבּוּר כּוּלֵּיהּ מֵיעָנֵי.

ח משנה: הַמַּנִּיחַ פֵּירוֹת לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן תְּרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹת מָעוֹת לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן בְּחֶזְקַת שֶׁהֵן קַיָּימִין. אִם אָבְדוּ חֲרֵי זֶה חוֹשֵׁשׁ מֵעֵת לָעֵת דִּבְרֵי רִבִּי לָעְזָר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. בִּשְׁלֹשָׁה פְרָקִים בּוֹדְקִין אֶת הַיַּיִן בְּקָדִים שֶׁלְמוֹצָאֵי הֶחָג וּבְהוֹצָאַת סְמָדַר וּבְשָׁעַת כְּנִיסַת מַיִם בַּבּוֹסֵר.

הלכה: הַמַּנִּיחַ פֵּירוֹת כול׳. רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן אַנְטִיגְנָס בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר בֶּן יַנַּאי. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין לָךְ מְקוּלְקָל מֵעֵת לָעֵת אֶלָּא יוֹם הָאַחֲרוֹן בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֵין לָךְ מְתוּקָּן מֵעֵת לָעֵת אֶלָּא יוֹם רִאשׁוֹן בִּלְבַד. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. מִקְוֶה שֶׁנִּמְדַּד וְנִמְצָא חָסֵר. חִינְנָא בְּרֵיהּ דְּרַב אַסִּי בַּר מָמָל בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. זוֹ לְהוֹצִיא מִדִּבְרֵי רִבִּי לָעְזָר. דְּתַנִּינָן. אִם אָבְדוּ חֲרֵי זֶה חוֹשֵׁשׁ מֵעֵת לָעֵת. דִּבְרֵי רִבִּי לָעְזָר.

תַּמָּן תַּנִּינָן. הַלּוֹקֵחַ יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים. תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסְרִין. שֶׁמָּא תִּבָּקֵעַ הַנּוֹד וְנִמְצָא שׁוֹתֶה טְבָלִים לְמַפְרֵעַ. וְהָדָא מַתְנִיתָא לֹא כְרִבִּי יוֹסֵי וּכְרִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. תַּמָּן לְמַפְרֵעָה נִתְקַלְקְלָה. בְּרַם הָכָא מִיכָּן וְהֵילַךְ נִתְקַלְקְלוּ.

יַיִן מִגִּיתוֹ מַפְרִישִׁין עָלָיו בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא יַיִן עַד אַרְבָּעִים יוֹם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. עַד הַפֶּרֶק. אַשְׁכְּחַת אָמַר קוּלָּא וְחוּמְרָא עַל רִבִּי יְהוּדָה קוּלָּא וְחוּמְרָא עַל רַבָּנִין. קוּלָּא עַל רִבִּי יְהוּדָה. שֶׁאִם בָּא עַד הַפֶּרֶק וְלֹא בָאוּ אַרְבָּעִים יוֹם. וְחוּמְרָת. שֶׁאִם בָּאוּ אַרְבָּעִים יוֹם וְלֹא בָא הַפֶּרֶק אֵינוֹ תּוֹרֵם. קוּלָּת עַל דְּרַבָּנִין. שֶׁאִם בָּאוּ אַרְבָּעִים יוֹם וְלֹא בָא הַפֶּרֶק אֵינוֹ תּוֹרֵם. וְחוּמְרָת. שֶׁאִם בָּא הַפֶּרֶק וְלֹא בָאוּ אַרְבָּעִים יוֹם אֵינוֹ תּוֹרֵם. רִבִּי סִימוֹן בָּעֵי. הִגִּיעַ אַרְבָּעִים יוֹם וְלֹא בָדַק. נִתְעַצֵּל שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה יָמִים וּבָא וּמְצָאוֹ חוֹמֶץ. לְמַפְרֵעוֹ הוּא נַעֲשָׂה חוֹמֶץ אוֹ מִיכָּן וּלְהַבָּא. מַה נְפִיק בֵּינַיְיהוֹן. עָבַר וְתָרַם. אֵין תֵּימַר. לְמַפְרֵעַ נַעֲשָׂה חוֹמֶץ. תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. אֵין תֵּימַר. מִיכָּן וּלְהַבָּא. אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. בָּדַק חָבִית לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עָלֶיהָ וְהוֹלֵךְ. וּבָא וּמְצָאָהּ חוֹמֶץ. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שְׁלֹשָׁה יָמִים הָרִאשׁוֹנִים וַדַּאי יַיִן וְהָאֲחֲרוֹנִים חוֹמֶץ. וְהָאֶמְצָעִיים סָפֵק. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אֲנִי שְׁמַעְתִּיהָ מֵרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וְרִבִּי יוֹחָנָן לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא. שְׁלֹשָׁה יָמִים הָרִאשׁוֹנִים וַדַּאי יַיִן. מִיכָּן וָאֵילָךְ סָפֵק. מַה וּפְלִיג סָפֵק. מַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֶׁמְּצָאוֹ חוֹמֶץ דֶּהֱא. מַה דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּשֶׁמְּצָאוֹ חוֹמֶץ בָּרוּר. וְאַתְיָין אִילֵּין פְּלוּגְתָּא כְּאִילֵּין פְּלוּגְתָּא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. מַחַט שֶׁנִּמְצֵאת חֲלוּדָה אוֹ שְׁבוּרָה טְהוֹרָה. תַּנֵּי. הִנִּיחָהּ שָׁיָפָה וּבָא וּמְצָאָהּ חֲלוּדָה. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שְׁלֹשָׁה הָרִאשׁוֹנִים וַדַּאי טְמֵיאָה. אַחֲרוֹנִים טְהוֹרָה. אֶמְצָעִיים סָפֵק. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וְרִבִּי יוֹחָנָן לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא. שְׁלֹשָׁה יָמִים הָרִאשׁוֹנִים וַדַּאי טְמֵיאָה. מִכָּאן וָאֵילָךְ סָפֵק. רִבִּי אִילָא וְרִבִּי אַבָּא וְרִבִּי אֶלְעָזָר בְּשֵׁם כָּל רַבָּנִין דְּעָלִין לְבֵי מִדְרָשָׁא. בְּיַיִן וּבְמַחַט הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי.

רִבִּי קִרְיסְפָּא בָּעֵי. כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה הוּא בוֹדֵק אוֹ אַחַת לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַמּוֹכֵר יַיִן לַחֲבֵירוֹ סְתָם חַייָב בְּאַחֲרָיוּתוֹ עַד הֶחָג. אָמַר רִבִּי יוּדָה. תִּיפְתָּר בְּאִילֵּין בְּנֵי גְלִילָא דְּאִינּוּן קָטְפִין בָּתָר קַדְמִיתָא דְּחַגָּא. וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. וְהָדָא אָמְרָה. יָשָׁן מִשֶּׁלְּאַשְׁתַּקֵּד וּמִיּוּשָׁן מִן שָׁלֹשׁ שָׁנִים. נִימַר מִשּׁוּם הָדָא מַטְעוּמֵיתָהּ. הָדָא אָמְרָה דְּאֵי מָתַי יָשָׁן חַייָב בְּאַחֲרָיוּתוֹ. שְׁתֵּי שָׁנִים. הָדָא אָמְרָה מִתְיַישֵׁן חַייָב בְּאַחֲרָיוּתוֹ עַד הֶחָג. הָדָא אָמְרָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה הוּא בוֹדֵק. כִּיצַד הוּא בוֹדֵק. בּוֹדֵק חָבִית אַחַת וְכוּלָּן תְּלוּיוֹת בָּהּ וְאֵינָן מַחֲמִיצוֹת. אָמַר רִבִּי שַׁמַּי. אִית בְּנֵי נַשׁ מַקְשִׁין עַל גַּרְבָּא מִלְבַר וְאִינּוּן יָדְעִין מָה אִית בָּהּ מִלְגַיו.

פרק ד

א משנה: הַשּׁוֹלֵחַ גֵּט לְאִשְׁתּוֹ וְהִגִּיעַ בַּשָּׁלִיחַ אוֹ שֶׁשָּׁלַח אַחֲרָיו שָׁלִיחַ וְאָמַר לוֹ גֵּט שֶׁנָּתַתִּי לָךְ בָּטֵל חֲרֵי זֶה בָטֵל. קָדַם אֶצֶל אִשְׁתּוֹ אוֹ שֶׁשָּׁלַח אֶצְלָהּ שָׁלִיחַ וְאָמַר לָהּ גֵּט שֶׁשָּׁלַחְתִּי לָךְ בָּטֵל הוּא חֲרֵי זֶה בָטֵל. אִם מִשֶּׁהַגִּיעַ הַגֵּט לְיָדָהּ שׁוּב אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ.

הלכה: הַשּׁוֹלֵחַ גֵּט לְאִשְׁתּוֹ כול׳. הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אָדָם מְבַטֵּל שְׁלִיחוּתוֹ בְּדָבָרִים. פָּתַר לָהּ מִשּׁוּם חוֹמֶר הוּא בָּעֲרָיוֹת. עָשָׂה שָׁלִיחַ לְהוֹלִיךְ אֶת הַגֵּט צָרִיךְ לִיתְּנוֹ לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם. וְאֵין הַשָּׁלִיחַ עוֹלֶה לוֹ מִשּׁוּם שְׁנַיִם. הָלַךְ הַשָּׁלִיחַ לְבַטֵּל אֶת הַגֵּט צָרִיךְ לְבַטְּלוֹ בִּפְנֵי שְׁנַיִם. וְהַשָּׁלִיחַ עוֹלֶה מִשּׁוּם שְׁנַיִם. הָלַךְ לְבַטֵּל אֶת הַגֵּט. אַשְׁכְּחֵיהּ בְּאִיסְטְרָטָא. אָמַר לֵיהּ. הַהוּא גִיטָּא דִּיהַבַת לָהּ. אָמַר לֵיהּ. יְכִילִי לָהּ. מִי מִישְׁתָּעֵי שֶׁמָּא נְפַל מִינֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. לֹא אָמַרְתָּ לִי יְכִילִית לָהּ. אָמַר לֵיהּ. יְכִילִי לָהּ וְאָמְרָת לִי. יְהֵא לִי בְּיָדִיךְ. מָה. מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְגָרֵשׁ נֶאֱמָן. אוֹ מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא בְיָדוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן. חָלָה שָׁלִיחַ. מָה אַתְ עָבֵד לֵיהּ. כְּגִיטִין כְּקִידּוּשִׁין. אֵין תַּעֲבִדִינָהּ כְּגִיטִין. בְּיַד כָּל אָדָם מָצוּי לְגָרֵשׁ. אֵין תַּעֲבִדִינָהּ כְּקִידּוּשִׁין. לֹא בְיַד כָּל אָדָם מָצוּי לְקַדֵּשׁ.

ב משנה: בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה עוֹשֶׂה בֵּית דִּין בְּמָקוֹם אַחֵר וּמְבַטְּלוֹ. הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁלֹּא יְהוּ עוֹשִׂין כֵּן מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה מְשַׁגֵּר שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ שֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ וְהִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁיְּהֵא כּוֹתֵב אִישׁ פְּלוֹנִי וְכָל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה פְּלוֹנִית וְכָל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לָהּ מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם.

הלכה: בְּרִאשׁוֹנָה הָיָה עוֹשֶׂה בֵּית דִּין כול׳. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ. דְּרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. אֵין אָדָם מְבַטֵּל שְׁלִיחוּתוֹ בִּדְבָרִים. פָּתַר לָהּ בְּבֵית דִּין שֶׁכּוֹחוֹ מְרוּבֶּה.

מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. אָמְרִין בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. שֶׁלֹּא תָבוֹא לִידֵי מַמְזֵירוּת. וְאָמְרִין בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. שֶׁלֹּא תְהֵא יוֹשֶׁבֶת עֲגוּנָה. מָאן דְּאָמַר. שֶׁלֹּא תָבוֹא לִידֵי מַמְזֵירוּת. סְבוּרָה שֶׁלֹּא בִיטֵּל וְהוּא בִיטֵּל. וְהִיא הוֹלֶכֶת עֲגוּנָה. סְבוּרָה שֶׁבִּיטְּלָהּ וְהוּא לֹא בִיטֵּל וְנִמְצֵאת יוֹשֶׁבֶת עֲגוּנָה. וּמָאן דְּאָמַר. שֶׁלֹּא תָבוֹא לִידֵי מַמְזֵירוּת. סְבוּרָה שֶׁלֹּא בִיטֵּל וְהוּא בִיטֵּל. וְהִיא הוֹלֶכֶת וְנִישֵּׂאת בְּלֹא גֵט. וְנִמְצְאוּ בָנֶיהָ בָאִין לִידֵי מַמְזֵירוּת. סְבוּרָה שֶׁבִּיטֵּל וְהוּא לֹא בִיטֵּל וּבָא אַחֵר וְקִידְּשָׁהּ תּוֹפְסִין בָּהּ קִידּוּשִׁין. וְהִיא סְבוּרָה שֶׁלֹּא תּוֹפְסִין בָּהּ קִידּוּשִׁין. וְהִיא מַמְתֶּנֶת עַד שֶׁיָּמוּת בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן וְהִיא הוֹלֶכֶת וְנִישֵּׂאת. וְנִמְצָא בָנֶיהָ בָאִין לִידֵי מַמְזֵירוּת. אָמַר רִבִּי מָנָא. סַלְקִית לִשְׁיָירָא וְשָׁמְעִית לְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא וְרִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. שֶׁלֹּא תָבוֹא לִידֵי מַמְזֵירוּת. אָמַר רַב הוּנָא. אֲפִילּוּ כְּמָאן דְּאָמַר. שֶׁלֹּא תְהֵא יוֹשֶׁבֶת עֲגוּנָה אִית לֵיהּ שֶׁלֹּא תָבוֹא לִידֵי מַמְזֵירוּת.

עָבַר וּבִיטְּלוֹ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אִם בִּיטְּלוֹ הֲרֵי זֶה מְבוּטָּל. דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ וְלֹא לְהוֹסִיף עַל תְּנָאוֹ. יְאוּת אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי. דְּבַר תּוֹרָה הוּא שֶׁיְּבַטֵּל וְהֵן אָמְרוּ שֶׁלֹּא בִיטֵּל. וְדִבְרֵיהֶן עוֹקְרִין דִּבְרֵי תוֹרָה. וְכִי שֶׁמָּן עַל זֵתִים וַעֲנָבִים עַל הַיַּיִן לֹא תוֹרָה הוּא שֶׁיִּתְרוֹם מִפְּנֵי גֶּזֶל הַשֵּׁבֶט. וְהֵן אָמְרוּ שֶׁלֹּא יִתְרוֹם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁאָמְרוּ. עָבַר וְתָרַם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. רִבִּי אוֹשַׁעְיָה בַּר אַבָּא אָמַר לְרִבִּי יוֹדָן נְשִׂיָּא. בַּאֲגָדָה דְסַבָּךְ מָאן דַּיֵּיק לָן.

אִישׁ פְּלוֹנִי וְכָל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לוֹ. הַגַּע עַצְמָךְ דַּהֲוָה שְׁמֵיהּ רְאוּבֵן וַאֲפִיק שְׁמֵיהּ שִׁמְעוֹן. אֶלָּא אֲנִי פְלוֹנִי וְכָל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לִי. יוֹתֵר מִיכֵּן אָמְרוּ. הָיוּ לוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים אַחַת בִּיהוּדָה וְאַחַת בַּגָּלִיל. וְלוֹ שְׁנֵי שֵׁמוֹת אֶחָד בִּיהוּדָה וְאֶחָד בַּגָּלִיל. וְכָתַב זֶה שֶׁבִּיהוּדָה לְגֶרֶשׁ זוֹ שֶׁבַּגָּלִיל וְשֶׁבַּגָּלִיל לְגָרֵשׁ זוֹ שֶׁבִּיהוּדָה. אֵינָהּ מְגוּרֶשֶׁת. מַתְנִיתָא שֶׁהָיָה מִיהוּדָה וְכָתַב לְגָרֵשׁ בַּגָּלִיל. מִגָּלִיל וְכָתַב לְגָרֵשׁ בִּיהוּדָה. אֲבָל אִם הָיָה מִיהוּדָה וְכָתַב לְגָרֵשׁ בִּיהוּדָה. מִגָּלִיל וְכָתַב לְגָרֵשׁ בַּגָּלִיל. חֲרֵי זוֹ מְגוּרֶשֶׁת. אָמַר רִבִּי אִילַי. כַּתְּחִילָּה צָרִיךְ לוֹמַר. אֲנִי פְלוֹנִי שְׁמִיהוּדָה עִם כָּל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לִי בַּגָּלִיל. אִם הָיָה שָׁרוּי בַּמָּקוֹם אֶחָד מְגָרֵשׁ לְאֵי זֶה שֶׁיִּרְצֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הָדָא דְאָתְּ אָמַר לְשֶׁעָבַר. אֲבָל לְכַתְּחִילָּה צָרִיךְ לְמֵיעֲבַד כְּהָדָא דְּרִבִּי אִילַי. אָמַר רִבִּי אָבִין. אִם יָצָא לוֹ שֵׁם בְּמָקוֹם אַחֵר צָרִיךְ לְהַזְכִּיר שְׁלָשְׁתָּן.

תַּמָּן תַּנִּינָן. כּוֹתְבִין גֵּט לְאִישׁ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. וְשׁוֹבֵר לְאִשָּׁה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּעֲלָהּ עִמָּהּ. וּבִלְבַד שֶׁיִּהֵא מַכִּירָם. וְהַבַּעַל נוֹתֵן אֶת הַשָּׂכָר. אָמַר רִבִּי אַבָּא. צָרִיךְ שֶׁיִּהֵא מַכִּיר אֶת שְׁנֵיהֶן. אָמַר רִבִּי לָא. צָרִיךְ שֶׁיִּהֵא מַכִּיר לְאִישׁ בַּגֵּט וְלָאִשָּׁה בִּשׁוֹבְרָהּ. רִבִּי אָבוּן בַּר חִייָה בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהֵבִיא אִשָּׁה אֲחֶרֶת וְגֵירֵשׁ בָּהּ. אָמַר לֵיהּ. לְכְשֶׁיָּבוֹאוּ וְיָעִידוּ הָעֵדִים. וְלֹא כֵן אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ. עָשׂוּ עֵדִים הַחֲתוּמִים עַל הַשֶּׁטֶר כְּמִי שֶׁנֶּחְקְרָה עֵדוּתָן בְּבֵית דִּין. תַּמָּן בְּשֶׁאָמְרוּ. לֹא חָתַמְנוּ כָּל עִיקָּר. בְּרַם הָכָא בְּאוֹמְרִים. בַּזֶּה חָתַמְנוּ וְלֹא חָתַמְנוּ עַל זֶה. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי אַבָּא. בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה מְשַׁנֶּה שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ שָׁם עִירוֹ וְשָׁם עִירָהּ. אִם בַּמַּכִּירָהּ בְּזֶה צָרִיךְ לְשַׁנּוֹת אֶת שְׁמוֹתָם. אִית בַּר נַשׁ דְּחַכְמִין לְחַבְרֵיהוֹן בְּאַפִּין וְלָא יָדְעִין שְׁמְהַתְהוֹן. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי אִילַי. הִתְקִין רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל שֶׁיְּהוּ כוֹתְבִין. אִישׁ פְּלוֹנִי וְכָל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לוֹ. אִשָּׁה פְלוֹנִית וְכָל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לָהּ. מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. מַתְנִיתָא בִּמְגָרֵשׁ בְּעַל כּוֹרְחוֹ. מַה דְּאָמַר רִבִּי אִילַא בִּמְגָרֵשׁ בִּרְצוֹנוֹ. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר בִּמְגָרֵשׁ בִּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים. מַה דְּאָמַר רִבִּי אִילַי בִּמְגָרֵשׁ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם.

כְּהָדָא דּוֹשׁוֹ אַחֲוֵי דְּדוֹדוֹ הֲוָה מַשְׁבָּק אִיתְּתֵיהּ. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִין אָמְרִין. הִיא תִּתֵּן אַגְרָא. וְהָתַנִּינָן. הַבַּעַל נוֹתֵן אֶת הַשָּׂכָר. רִבִּי אִילַי בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. בְּמוֹחֶלֶת לוֹ כְּתוּבָּתָהּ.

ג משנה: אֵין אַלְמָנָה נִפְרַעַת מִנְּכְסֵי יְתוֹמִין אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. נִמְנְעוּ מִלְּהַשְׁבִּיעָהּ הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁתְּהֵא נוֹדֶרֶת לַיְתוֹמִים כָּל מַה שֶׁיִּרְצוּ וְגוֹבָה אֶת כְּתוּבָּתָהּ וְהָעֵדִים חוֹתְמִין עַל הַגֵּט מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. הִלֵּל תִּיקֵּן פְּרוֹזְבּוֹל מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם.

הלכה: אֵין אַלְמָנָה נִפְרַעַת מִנְּכְסֵי יְתוֹמִין כול׳. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ נִשְׁבָּעוֹת לַשֶּׁקֶר וְקוֹבְרוֹת אֶת בְּנֵיהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי אֶת בְּנֵיכֶם. וְעוֹד שֶׁאֵימַת נְדָרִים עֲלֵיהֶן יוֹתֵר מִן הַשְּׁבוּעוֹת. עָבְרָה וְנִשְׁבְּעָה. רַב הוּנָא אָמַר. אִם נִשְׁבְּעָה נִשְׁבְּעָה. רַב אָמַר לְכַלָּתֵיהּ. אִילּוּלֵיהּ דַּאֲנָא וַותְּרָן אֲפִילּוּ קֶלּוֹסִיתֵיהּ דְּעַל רֵישָׁךְ דִּידִי הוּא. שְׁמוּאֵל אָמַר. זָכַת בַּכֵּלִים שֶׁעָלֶיהָ. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לֵיהּ לִשְׁמוּאֵל. אֵין לוֹ לֹא בִכְסוּת אִשְׁתּוֹ וְלֹא בִכְסוּת בָּנָיו.

רַב הוּנָא אָמַר. מִפְּנֵי מַה הִתְקִינוּ זְמַן בַּגֵּט. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאֵירַע. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהָיָה נָשׂוּי אֶת בַּת אֲחוֹתוֹ וְזִינַת עַד שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ. הָלַךְ וְהִקְדִּים זְמַנּוֹ בַּגֵּט. אָמַר. מוּטָב שֶׁתְּיַדּוֹן כְּפְנוּיָה וְאַל תִּדּוֹן כְּאֵשֶׁת אִישׁ.

אָמַר רַב הוּנָא. קַשְׁיְתָא קוֹמוֹי רַב יַעֲקֹב בַּר אָחָא. כְּמָאן דְּאָמַר. מַעֲשְׂרוֹת מִן דִּבְרֵיהֶן. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. מַעֲשְׂרוֹת מִן הַתּוֹרָה. וְהִילֵּל מַתְקִין עַל דְּבַר תּוֹרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְכִי מִשָּׁעָה שֶׁגָּלוּ לְבָבֶל כְּלוּם נִפְטְרוּ אֶלָּא מִמִּצְוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּאָרֶץ. וְהַשְׁמֵט כְּסָפִים נוֹהֵג בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בְּחוּצָה לָאָרֶץ. חֲזַר רִבִּי יוֹסֵי וְאָמַר. זֶה דְּבַר הַשְׁמִיטָּה שְׁמוּט. בְּשָׁעָה שֶׁהַשְׁמִיטָּה נוֹהֶגֶת בָּאָרֶץ מִדְּבַר תּוֹרָה הַשְׁמֵט כְּסָפִים נוֹהֵג בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בְּחוּצָה לָאָרֶץ דְּבַר תּוֹרָה. בְּשָׁעָה שֶׁהַשְׁמִיטָּה נוֹהֶגֶת בָּאָרֶץ מִדִּבְרֵיהֶן הַשְׁמֵט כְּסָפִים נוֹהֵג בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בְּחוּצָה לָאָרֶץ מִדִּבְרֵיהֶן. תַּמָּן אָמְרִין. אֲפִילּוּ כְּמָאן דְּאָמַר. מַעֲשְׂרוֹת מִדִּבְרֵי תוֹרָה. מוֹדֶה בִּשְׁמִיטָּה שֶׁהִיא מִדִּבְרֵיהֶן. וְזֶה דְּבַר הַשְׁמִיטָּה שְׁמוּט. רִבִּי אוֹמֵר. שְׁנֵי שְׁמִיטִין שְׁמִיטָּה וְיוֹבֵל. בְּשָׁעָה שֶׁהַיּוֹבֵל נוֹהֵג הַשְׁמִיטָּה נוֹהֶגֶת מִדִּבְרֵי תוֹרָה. פָּסְקוּ הַיּוֹבִילוֹת נוֹהֶגֶת

שְׁמִיטָּה מִדִּבְרֵיהֶן. אִימָּתַי פָּסְקוּ הַיּוֹבִילוֹת. לְכָל יוֹשְׁבֶיהָ. בִּזְמַן שֶׁיּוֹשְׁבִין עָלֶיהָ וְלֹא בִזְמַן שֶׁגָּלוּ מִתּוֹכָהּ. הָיוּ עָלֶיהָ וְלֹא הָיוּ מְעוּרָבִין שֵׁבֶט יְהוּדָה בִּבְנְיָמִן וְשֵׁבֶט בִּנְיָמִן בִּיהוּדָה יָכוֹל יְהֵא הַיּוֹבֵל נוֹהֵג. תַּלְמוּד לוֹמַר יוֹשְׁבֶיהָ. לְכָל יוֹשְׁבֶיהָ. נִמְצֵאתָ אוֹמֵר. כֵּיוָן שֶׁגָּלוּ שֵׁבֶט רְאוּבֵן וְגָד וַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בָּטְלוּ הַיּוֹבִילוֹת.

ד משנה: עֶבֶד שֶׁנִּשְׁבָּה וּפְדָאוּהוּ אִם לְשׁוּם עֶבֶד יִשְׁתַּעְבֵּד אִם לְשׁוּם בֶּן חוֹרִין לֹא יִשְׁתַּעְבֵּד. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ יִשְׁתַּעְבֵּד. עֶבֶד שֶׁעָשָׂאוֹ רַבּוֹ אֲפוֹתִיקִי לַאֲחֵרִים וְשִׁיחְרְרוֹ שׁוֹרַת הַדִּין אֵין הָעֶבֶד חַיָּיב כְּלוּם אֶלָּא מִפְּנֵי תִּיקּוּן הָעוֹלָם כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל דָּמָיו. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵינוֹ כוֹתֵב אֶלָּא מְשַׁחְרֵר.

הלכה: עֶבֶד שֶׁנִּשְׁבָּה וּפְדָאוּהוּ כול׳. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם חִזְקִיָּה. בְּדִין הָיָה שֶׁאֲפִילּוּ לְשֵׁם עֶבֶד לֹא יִשְׁתַּעְבֵּד. וְלָמָּה אָמְרוּ יִשְׁתַּעְבֵּד. שֶׁלֹּא יְהֵא הָעֶבֶד מַבְרִיחַ עַצְמוֹ מִן שַׁבּוּיִין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. רַבּוֹ נוֹתֵן אֶת דָּמָיו וּמְשַׁחְרְרוֹ. לֹא אָמְרוּ אֶלָּא רַבּוֹ. הָא אַחֵר לֹא. רִבִּי אִילָא בְשֵׁם רִבִּי יָסָא. בְּדִין הָיָה אֲפִילּוּ לְשֵׁם בֶּן חוֹרִין יִשְׁתַּעְבֵּד. וְלָמָּה אָמְרוּ לֹא יִשְׁתַּעְבֵּד. שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא לוֹזָה עַל בְּנֵי חוֹרִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אִם כֵּן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ יִשְׁתַּעְבֵּד. שֶׁכְּשֵׁם שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְצוּוִין לִפְדּוֹת בֶּן חוֹרִין כָּךְ הֵן מְצוּוִין לִפְדּוֹת אֶת הָעֲבָדִים. אָהֲנִי תַּנָּיֵא קַדְמֵיָא סְבַר מֵימַר. מְצוּוִין הֵן לִפְדּוֹת בְּנֵי חוֹרִין וְאֵין מְצוּוִין לִפְדּוֹת אֶת הָעֲבָדִים. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

רִבִּי סִימוֹן בְשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר יֵיסִי בֶּן שָׁאוּל בְּשֵׁם רִבִּי. הַמִּתְיָיאֵשׁ בְּעַבְדּוֹ אֵינוֹ רַשַּׁאי לְשַׁעְבְּדוֹ וְצָרִיךְ לִכְתּוֹב לוֹ גֵּט שִׁיחְרוּר. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וְאָמַר. יָפֶה לִימְּדָנִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כְּלוּם לָמְדוּ גֵּט שִׁחְרוּר לֹא מֵאִשָּׁה. מָה אִשָּׁה אֵינָהּ יוֹצְאָה מִשּׁוּם יֵיאוּשׁ שֶׁצְּרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט. אַף עֶבֶד אֵינוֹ יוֹצֵא מִשּׁוּם יֵיאוּשׁ וְצָרִיךְ גֵּט שִׁיחְרוּר.

שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עֶבֶד שֶׁבָּרַח מִן הַשַּׁבּוּיִין אֶצֶל רַבּוֹ אֵין רַבּוֹ רַשַּׁאי לְשַׁעְבְּדוֹ וְצָרִיךְ לִכְתּוֹב לוֹ גֵּט שִׁיחְרוּר. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הַמַּפְקִיר אֶת עַבְדּוֹ אֵינוֹ רַשַּׁאי לְשַׁעְבְּדוֹ וְאֵינוֹ רַשַּׁאי לִכְתּוֹב לוֹ גֵּט שִׁיחְרוּר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא. כָּל עָמָּא אָמְרִין דְּהוּא צָרִיךְ. וְאַתְּ אוֹמֵר. אֵינוֹ צָרִיךְ. שָׁמָּא אֵינוֹ מְעַכְּבוֹ מִלּוֹכַל בַּפֶּסַח. כְּהָדָא דְתַנִּי. וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת כֶּסֶף וּמַלְתָּה אוֹתוֹ. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ הוּא מְעַכְּבוֹ לוֹכַל בַּפֶּסַח. וּבְשָׁעָה שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ אֵינוֹ מְעַכְּבוֹ מִלּוֹכַל בַּפֶּסַח.

סִימָּא שְׁתֵּי עֵינָיו כְּאַחַת. הִפִּיל שְׁנֵי שִׁינָּיו כְּאַחַת. יוֹצֵא לָהֶן לַחֵירוּת. זוֹ אַחַר זוֹ. יוֹצֵא לַחֵירוּת בְּרִאשׁוֹנָה וְנוֹתֵן לוֹ דָּמִים בַּשְּׁנִיָּיה. רִבִּי אִילָא בְשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ כְּמָאן דְּאָמַר. אֵינוֹ צָרִיךְ לִכְתּוֹב לוֹ גֵּט שִׁיחְרוּר. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. צָרִיךְ לִכְתּוֹב לוֹ גֵּט שִׁחְרוּר. וְאַתְּ אוֹמֵר. מְשַׁלֵּם לוֹ. אֵין לִי אֶלָּא הַיּוֹצֵא בְשֵׁן וְעַיִן. מְנַיִין הַיּוֹצֵא בְכִיפָּה וּבַהרנירק טיאונוס וּבְחֵרוּת שֶׁלַּמְלָכִים. תַּלְמוּד לוֹמַר. לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ מִכָּל מָקוֹם. בָּנָיו מָה הֵן. הַיּוֹצֵא בְּשֵׁן וָעַיִן בָּנָיו עֲבָדִים. וְהַיּוֹצֵא מִשּׁוּם יֵיאוּשׁ בָּנָיו בְּנֵי בְנֵי חוֹרִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לֹא מִסְתַּבְּרָא. חִילּוּפִין. הַיּוֹצֵא בְשֵׁן וָעַיִן הוֹאִיל וְשִׁיחְרָרָתוּ הַתּוֹרָה בָּנָיו בְּנֵי בְנֵי חוֹרִין. וְהַיּוֹצֵא מִשּׁוּם יֵיאוּשׁ הוֹאִיל וְלֹא שִׁיחְרָרָתוּ הַתּוֹרָה בָּנָיו עֲבָדִים.

גֵּר שֶׁמֵּת וּבִזְבְּזוּ יִשְׂרָאֵל אֶת נְכָסָיו. וְהָיוּ שָׁם עֲבָדִים בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים. יָצְאוּ לְחֵירוּת. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר. גְּדוֹלִים יָצְאוּ לְחֵירוּת. קְטַנִּים לֹא יָצְאוּ לְחֵירוּת. לָמָּה. שֶׁהֵן יָצְאוּ בְמִיתַת רַבָּן. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ גְדוֹלִים. אָמַר רִבִּי בָּא. גְּדוֹלִים עַל יְדֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן דַּעַת לְזַכּוֹת אֶת עַצְמָן יָצְאוּ לְחֵירוּת. קְטַנִּים עַל יְדֵי שֶׁאֵין בָּהֶן דַּעַת לְזַכּוֹת לְעַצְמָן לֹא יָצָא לְחֵירוּת. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. הֲלָכָה כְּאַבָּא שָׁאוּל. מִחְלָפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. תַּמָּן אָמַר רִבִּי סִימוֹן בְשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי וְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן שָׁאוּל בְּשֵׁם רִבִּי. הַמִּתְיָיאֵשׁ מֵעַבְדּוֹ אֵינוֹ רַשַּׁאי לְשַׁעְבְּדוֹ בוֹ. אָמְרִין. מַה דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְשַׁעְבְּדוֹ. דְּלָא יְהַב לָא יְהַב. דִּילְמָא הֲלָכָה לְשַׁעְבְּדוֹ וְצָרִיךְ לִכְתּוֹב לוֹ גֵּט שִׁיחְרוּר וְהָכָא הוּא אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. יָפֶה לִימְּדַנִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. דִּילְמָא הֲלָכָה כְּאַבָּא שָׁאוּל. אָמְתִּיהּ דְּרַבָּה בַּר זוּטְרָא עֲרָקַת. אִיתְיָיאֵשׁ מִינָּהּ. אָתָא שָׁאַל לְרִבִּי חֲנִינָה וּלְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אָמְרוּ. אֵינוֹ רַשַּׁאי לְשַׁעְבְּדָהּ. מֵהוּ לִכְתּוֹב לָהּ גֵּט שִׁיחְרוּר. אָמְרוּ לֵיהּ. אִם כָּתַבְתְּ יְאוּת אַתְּ עֲבַד. רִבִּי חֲנִינָה בְשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵה. עֶבֶד שֶׁנִּשְׁבָּה בֶּן חוֹרִין לִפְנֵי רַבּוֹ יָצָא לְחֵירוּת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֶמֶשׁ הָיִיתִי יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה. הַכּוֹתֵב כְּתַב קִידּוּשִׁין לְעַבְדּוֹ אוֹ כְתַב נִישּׂוּאִין לַאֲמָתוֹ. רִבִּי אוֹמֵר. זָכָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. לֹא זָכָה. אָהֲנִי תַּנָּיֵא קַדְמֵיָא סְבַר כְּרִבִּי זָכָה.

מִי מְשַׁחְרֵר. רַב אָמַר. בֵּין רַבּוֹ הָרִאשׁוֹן וּבֵין רַבּוֹ הַשֵּׁינִי. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֵין לָךְ מְשַׁחְרֵר אֶלָּא רַבּוֹ הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד. הָתִיב רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. יִשְׂרָאֵל שֶׁהִלְוָה אֶת הַנָּכְרִי עַל חָמֵיצוֹ אַחַר הַפֶּסַח מוֹתָר בַּהֲנָאָה. אֵין תֵּימַר. [בְּרְשׁוּת] יִשְׂרָאֵל הוּא וְיֵהֵא אָסוּר מָה עֲבִיד לָהּ רַב. אָמַר רִבִּי יוּדָן. קַל הוּא בְּשִׁחְרוּר. כְּהָדָא דְתַנִּי. הָעוֹשֶׂה עַבְדּוֹ אֲפוֹתִיקִי. מְכָרוֹ אֵינוֹ מָכוּר. שִׁיחְרוֹ מְשׁוּחְרָר. חִיילֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן מִן הָדָא. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵינוֹ כוֹתֵב אֶלָּא מְשַׁחְרֵר. אִילּוּ הַמְשַׁעְבֵּד שָׁדֶה לַחֲבֵירוֹ וְהָלַךְ וּמְכָרָהּ שָׁמָּא אֵין בַּעַל חוֹב בָּא וְטוֹרֵף. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. פָּתַח לָנוּ רִבִּי יוֹחָנָן פֶּתַח (ר׳) מֵאִיר בְּדָה כְאוֹרָה. לֹא מָצִינוּ עֶבֶד מְשׁוּחְרָר וְחוֹזֵר וּמִשְׁתַּעְבֵּד. מַעֲתָּה לֹא יִכְתּוֹב לוֹ שְׁטָר עַל דָּמָיו. אָמַר רִבִּי אִילָא. מוּטָב שֶׁיֹּאמַר לוֹ. תֵּן לִי מָאתַיִם זוּז שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ. וְלֹא שֶׁיֹּאמַר לוֹ. עַבְדִּי אַתָּה. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי בִּיסָּא. אַתְיָא דְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל כְּרִבִּי מֵאִיר. כְּמַה דְּרִבִּי מֵאִיר קוֹנֵס בְּדָבָרִים כֵּן רַבָּן

שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל קוֹנֵס בִּדְבָרִים. דְּתַנְיָ. שָׁטָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רִבִּית קוֹנְסִין אוֹתוֹ וְאֵינוֹ גּוֹבֶה לֹא אֶת הַקֶּרֶן וְלֹא אֶת הָרִיבִּית. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. גּוֹבֶה אֶת הַקֶּרֶן וְלֹא אֶת הָרִיבִּית.

ה משנה: מִי שֶׁחָצְיוֹ עֶבֶד וְחָצְיוֹ בֶּן חוֹרִין עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים תִּיקַּנְתָּם אֶת רַבּוֹ וְאֶת עַצְמוֹ לֹא תִקַּנְתָּם. לִישָׁא שִׁפְחָה אֵינוֹ יָכוֹל בַּת חוֹרִין אֵינוֹ יָכוֹל יִבָּטֵל. וַהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפִירְיָה וְרִבְיָה שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תֹוהוּ בְרָאָהּ לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ. אֶלָּא מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל חֲצִי דָמָיו. חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּאי.

הלכה: מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין כול׳. הֵיאַךְ אֶיפְשָׁר חֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין. תִּיפְתָּר אוֹ כְרִבִּי. דְּרִבִּי אוֹמֵר. אָדָם מְשַׁחְרֵר חֲצִי עַבְדּוֹ. אוֹ דִבְרֵי הַכֹּל בְּעֶבֶד שֶׁלִּשְׁנֵי שׁוּתָּפִין וְעָמַד אֶחָד מֵהֶן וְשִׁיחְרֵר חֶלְקוֹ. מָצָא מְצִיאָה. בְּיוֹם שֶׁל רַבּוֹ שֶׁל רַבּוֹ. בְּיוֹם שֶׁלְּעַצְמוֹ שֶׁלְּעַצְמוֹ. וְלֵית מָאן בְּעֵי יְעַבְּדֵהּ לֵיהּ לְמָרֵיהּ. קִידֵּשׁ אִשָּׁה. בְּיוֹם שֶׁל מָרֵיהּ אֵין חוֹשְׁשִׁין לְקִידּוּשָׁיו. בְּיוֹם שֶׁלְּעַצְמוֹ חוֹשְׁשִׁין לְקִידּוּשָׁיו. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין קִידֵּשׁ אִשָּׁה אֵין חוֹשְׁשִׁין לְקִידּוּשָׁיו. דִּכְוָותָהּ גֵּירַשׁ אֵין חוֹשְׁשִׁין לְגֵירוּשָׁיו.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים בְּמוֹעֵד. שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִשּׁוּם בִּיטּוּל פְּרִיָה וְרִבְיָה. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. עֶבֶד מָהוּ שֶׁיִּשָּׂא אִשָּׁה בְמוֹעֵד. אָמַר לֵיהּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. לִיבָּטֵיל. וַהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפִירְיָה וְרִבְיָה. וְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל שֶׁהוּא מְצוּוֶּה עַל פְּרִיָה וְרִבְיָה אָסוּר לוֹ לִישָּׂא אִשָּׁה בְּמוֹעֵד.

ו משנה: הַמּוֹכֵר אֶת עַבְדּוֹ לַגּוֹיִם אוֹ לְחוּצָה לָאָרֶץ יָצָא בֶּן חוֹרִין. אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִין יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. וְאֵין מַבְרִיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִין מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִפְּנֵי תַקָּנַת שְׁבוּיִים. וְאֵין לוֹקְחִין סְפָרִים תְּפִילִין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִים יוֹתֵר עַל כְּדֵי דְּמֵיהֶן מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם.

הלכה: הַמּוֹכֵר אֶת עַבְדּוֹ לַגּוֹיִם כול׳. לְגוֹי אֲפִילּוּ בָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. מִי מְשַׁחְרְרוֹ. רַבּוֹ רִאשׁוֹן נוֹתֵן דָּמָיו וְהַשִּׁינִי מְשַׁחְרְרוֹ. וּבְחוּצָה לָאָרֶץ אֲפִילּוּ יִשְׂרָאֵל. נִימַר. אִם יָדַע רַבּוֹ הַשֵּׁנִי שְׁנֵיהֶן נוֹתְנִין אֶת דָּמָיו. וְאִם לָאו הָרִאשׁוֹן נוֹתֵן אֶת דָּמָיו וְהַשֵּׁנִי מְשַׁחְרְרוֹ. אֲנִי פְלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי מוֹכֵר אֶת עַבְדִּי פְלוֹנִי אַנְטִיוֹכְיָ. יָצָא לְחֵירוּת. מִשֶּׁהוּא בְלוֹד לֹא יָצָא לְחֵירוּת. תַּנְיָ. יוֹצֵא עֶבֶד עִם רַבּוֹ בְּחוּצָה לָאָרֶץ. לְפִיכָךְ אִם מְכָרוֹ לְשָׁם מָכוּר. בָּא מֵחוּצָה לָאָרֶץ עַל מְנָת לַחֲזוֹר כּוֹפִין אוֹתוֹ לְמָחָר לַחֲזוֹר. עַל מְנָת שֶׁלֹּא לַחֲזוֹר אֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ לַחֲזוֹר. בָּרַח מֵחוּצָה לָאָרֶץ רַשַּׁאי לְהַחֲזִירוֹ. בָּרַח מֵאֶרֶץ לְחוּצָה לָאָרֶץ. רִבִּי יֹאשִׁיָּה בְשֵׁם רִבִּי חִיָּיה רֹבָא אָמַר. מוּתָּר. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה אָמַר. מוּתָּר. רִבִּי מָרִינוֹס בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה אָמַר. אָסוּר. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. לֹא פְלִיגִין. מָאן דְּאָמַר מוּתָּר. בְּלָמוּד לְבָרוֹחַ לְשָׁם. וּמָאן דְּאָמַר אָסוּר. בְּשֶׁאֵינוֹ לָמוּד לְבָרוֹחַ לְשָׁם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְלֹא פְלִיגִין. מָאן דְּאָמַר מוּתָּר. בְּיָכוֹל לַהֲבִיאוֹ מִשָּׁם. וּמָאן דְּאָמַר אָסוּר. בְּשֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַהֲבִיאוֹ מִשָּׁם.

נִיתְנֵי. וְאִם הִתְנָה עִמּוֹ מוּתָּר. עַד כְּדוֹן בִּגְדוֹלִים. בִּקְטַנִּים. נִיתְנֵי עִם רַבְּהוֹן. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁהָיָה רַבּוֹ יִשְׂרָאֵל. הָיָה רַבּוֹ גּוֹי. רִבִּי טֶבֶלָא זְבִין עַבְדֵּיהּ וּמַתְנֵי עִם רַבְּהוֹן. רִבִּי יִצְחָק דַּהֲבָן חֲווֹן לֵיהּ עַבְדֵּיהּ עָרְקִין לְבְנוֹתְהוֹן. אָתָא שָׁאַל לְרִבִּי אִימִּי וְאוֹרֵי לֵיהּ. אוֹנִי אָסוּר. אַנְטְרִיס שָׁרֵי. אִפָּרְכוֹרִים צְרִיכָא. אַמְתֵּיהּ דְּרִבִּי אַבָּא בַּר אָדָא עָרְקַת לְקִלְיסְיָיא. אָתָא שָׁאַל לְרִבִּי מָנָא וְהוֹרֵי לֵיהּ כְּרִבִּי אִימִּי. אוֹנִי אָסִיר. אַנְטְרִיס שָׁרֵי. אִפָּרְכוֹרִים צְרִיכָה.

אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִין יוֹתֵר מִדְּמֵיהֶן מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִפְּנֵי תַקָּנַת הַשְּׁבוּיִין. דְּלָא יְהַווֹן קָטָרִינוֹן. וְאֵין מַבְרִיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִין מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם.

תַּנְיָ. גּוֹי מוֹכֵר סְפָרִים תְּפִילִין וּמְזוּזוֹת אָסוּר לִיקַּח מִמֶּנּוּ. וְהָא תַנְיָ. מַעֲשֶׂה בְגוֹי אֶחָד בְּצִיְּדָן שֶׁהָיָה מוֹכֵר תְּפִילִין וּמְזוּזוֹת. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְאָמְרוּ. מוּתָּר לִיקַּח מִמֶּנּוּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נָתָן בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. בְּגוֹי שֶׁחָזַר לְסוּרוֹ הָוָה.

ז משנה: הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שֵׁם רַע לֹא יַחֲזִיר מִשּׁוּם נֶדֶר לֹא יַחֲזִיר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כָּל נֶדֶר שֶׁיָּדְעוּ בּוֹ הָרַבִּים לֹא יַחֲזִיר וְשֶׁלֹּא יָדְעוּ בּוֹ הָרַבִּים יַחֲזִיר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל נֶדֶר שֶׁצָּרִיךְ חֲקִירַת חָכָם לֹא יַחֲזִיר וְשֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם יַחֲזִיר. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר לֹא אָסְרוּ זֶה אֶלָּא מִפְּנֵי זֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה מַעֲשֶׂה בְּצִיְּדָן בְּאֶחָד שֶׁאָמַר לְאִשְׁתּוֹ קוֹנָם שֶׁאֵינִי מְגָרְשָׁךְ וְגֵרְשָׁהּ וְהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם.

הלכה: הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שֵׁם רַע כול׳. וְתַנְיָ. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ חֲכָמִים. הַמּוֹצִיא מִשּׁוּם שֵׁם רַע לֹא יַחֲזִיר. שֶׁהָרֵי הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם שֵׁם רַע וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְאַחֵר וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בָנִים. לְאַחַר זְמָן נִמְצְאוּ הַדְּבָרִים בְּדָאִים. אָמַר. אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהַדְּבָרִים בְּדָאִים אִילּוּ הָיָה אָדָם נוֹתֵן לִי בְּאִשְׁתִּי מֵאָה מָנָה לֹא הָיִיתִי מְגָרְשָׁהּ. וְנִמְצָא גֵּט בָּטֵל וּבָנֶיהָ מַמְזֵירִין. וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאִם הוּא מְגָרְשָׁהּ שֶׁהִיא אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ אַף הוּא נוֹתֵן לָהּ גֵּט שָׁלֵם מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה.

תַּנְיָ. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ. הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם נְדָר לֹא יַחֲזִיר. שֶׁהֲרֵי הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם נְדָר וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְאַחֵר וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ וְנִמְצָא נְדָר בָּטֵל. אָמַר. אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהָיָה הַנֶּדֶר בָּטֵל אִילּוּ הָיָה אָדָם נוֹתֵן לִי בְּאִשְׁתִּי מֵאָה מָנָה לֹא הָיִיתִי מְגָרְשָׁהּ. וְנִמְצָא גֵּט בָּטֵל וְהַוָּולָד מַמְזֵר. וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאִם הוּא מְגָרְשָׁהּ שֶׁהִיא אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ אַף הוּא נוֹתֵן לָהּ גֵּט שָׁלֵם מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. תֵּדַע לָךְ שֶׁעִילָּה הָיָה רוֹצֶה לְגָרְשָׁהּ. שֶׁהֲרֵי נֶדֶר שֶׁלֹּא יָדְעוּ בּוֹ רַבִּים הָיָה. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. לֹא אָסְרוּ זֶה אֶלָּא מִפְּנֵי זֶה. בְּדִין הָיָה שֶׁאֲפִילּוּ נֶדֶר שֶׁהוּא צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם יַחֲזִיר. שֶׁהַמְזַקֵּן עוֹקֵר אֶת הַנֶּדֶר מֵעִיקָּרוֹ. מִפְּנֵי מַה אָסְרוּ נֶדֶר שֶׁאֵין צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם. מִפְּנֵי נֶדֶר שֶׁצָּרִיךְ חֲקִירַת חָכָם.

ח משנה: הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם אַיְילוֹנִית רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא יַחֲזִיר וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יַחֲזִיר. נִישֵּׂאת לְאַחֵר וְהָיוּ לָהּ בָּנִים מִמֶּנּוּ וְהִיא תוֹבַעַת כְּתוּבָּתָהּ. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לָהּ שְׁתִיקוּתִיךְ יָפָה מִדִּיבּוּרֵיךְ.

הלכה: הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם אַיְילוֹנִית כול׳. תַּנְיָ. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ. הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם אַיְילוֹנִית לֹא יַחֲזִיר. שֶׁהֲרֵי הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשּׁוּם אַיְילוֹנִית וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְאַחֵר וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בָּנִים. וְאָמַר. אִילּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁאִשְׁתִּי יוֹלֶדֶת אִילּוּ הָיָה אָדָם נוֹתֵן לִי בְּאִשְׁתִּי מֵאָה מָנָה לֹא הָיִיתִי מְגָרְשָׁהּ. וְנִמְצָא גֵּט בָּטֵל וְהַוָּולָד מַמְזֵר. וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאִם הוּא מְגָרְשָׁהּ וְהִיא אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ אַף הוּא נוֹתֵן לָהּ גֵּט שָׁלֵם מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. תֵּדַע לָךְ שֶׁעִילָּה הָיָה רוֹצֶה לְגָרְשָׁהּ. שֶׁהֲרֵי כַּמָּה נָשִׁים נִשּׂוּאִין אַיְילוֹנִיּוֹת וְעַל יְדֵי שֶׁיֵּשׁ לָהֶן נַחַת רוּחַ מֵהֶן מְקַיְימִין אוֹתָן.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא יַחֲזִיר. וְאַתְּ אָמַר כֵּן. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן רִבִּי יְהוּדָה אֶלָּא רִבִּי מֵאִיר. וְתַנְיָ כֵן מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר. אוֹמֵר לָהּ. שְׁתִיקוּתִיךְ יָפָה מִדִּיבּוּרֵיךְ.

ט משנה: הַמּוֹכֵר אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בָּנָיו לַגּוֹיִם אֵין פּוֹדִין אוֹתוֹ אֲבָל פּוֹדִין אֶת הַבָּנִים לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן. הַמּוֹכֵר אֶת שָׁדֵהוּ לַגּוֹי וְחָזַר וּלְקָחָהּ מִמֶּנּוּ יִשְׂרָאֵל הַלּוֹקֵחַ מֵבִיא בִּיכּוּרִים מִפְּנֵי תִּיקּוּן הָעוֹלָם.

הלכה: הַמּוֹכֵר אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בָּנָיו לַגּוֹיִם כול׳. מַתְנִיתָא בְּשֶׁמָּכַר עַצְמוֹ וְשִׁנָּה. אֲבָל אִם מָכַר עַצְמוֹ פַּעַם אַחַת פּוֹדִין אוֹתוֹ. וְאִם מָכַר עַצְמוֹ לְלוּדִים אֲפִילּוּ פַּעַם אַחַת אֵין פּוֹדִין אוֹתוֹ. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁמָּכַר אֶת עַצְמוֹ לְלוּדִים. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. אָמַר. מַה נַעֲשֶׂה מִפְּנֵי חַיָּיו עָשָׂה.

מַתְנִיתִין דְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אֵין קְנָיִן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת. רִבִּי יוּדָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִין. יֵשׁ קְנָיִן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת. רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. טַעֲמָא דְּרִבִּי מֵאִיר. וְהִתְנַחַלְתֶּם אוֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחוּזָּה. הֵקִישׁ עֲבָדִים לַאֲחוּזָּה. מַה עֲבָדִים אַתָּם קוֹנִין מֵהֶן וְאֵין הֵם קוֹנִין מִכֶּם. אַף אֲחוּזָּה אַתֶּם קוֹנִין מֵהֶם וְהֵם אֵינָם קוֹנִין מִכֶּם. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְהָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי מֵאִיר. וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִיתוּת. לְחוֹלְטָנוּת. אָמַר לֵיהּ. כָּל גַּמְרָא אָמְרָה דְּהִיא מְסַייְעָה לְרִבִּי שִׁמְעוֹן. לֹא תִימָּכֵר. הָא אִם נִמְכְּרָה חֲלוּטָה הִיא. רִבִּי הוּנָא דְּצִיפּוֹרִי אָמַר. הִנְהִיג רִבִּי חֲנִינָא בְּצִיפּוֹרִין כְּהָדָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן.

רִבִּי זְעוּרָה קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. אַף עַל גַּב דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אֵין קְנָיִן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַפְקִיעוֹ מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת. מוֹדֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָּהּ קְנָיִן נְכָסִים. מָהוּ קְנָיִן נְכָסִים. אָמַר רִבִּי אַבָּא. אֲכִילַת פֵּירוֹת. וְהָתַנְיָנָן. הַלּוֹקֵחַ מֵבִיא בִּכּוּרִים מִפְּנֵי תִּיקּוּן הָעוֹלָם. וְיָבִיא בִּיכּוּרִים דְּבַר תּוֹרָה.

קָנָה שָׂדֶה בַּיּוֹבֵל. רִבִּי אִילָא אָמַר. קָנָה קַרְקַע. אַבָּא בַּר מָמָל אָמַר. לֹא קָנָה קַרְקַע. מָתִיב רִבִּי אַבָּא בַּר מָמָל לְרִבִּי אִילָא. עַל דַּעְתָּךְ דְּאַתְּ אָמַר. קָנָה קַרְקַע. יַחְפּוֹר בָּהּ בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמְעָרוֹת. אָמַר לֵיהּ. הַתּוֹרָה אָמְרָה וְשָׁב לַאֲחוּזָּתוֹ. בְּעֵינוֹ. אַייְתִי רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא שְׁמוּעָתָא קֳדָמֵיהוֹן וְלֹא יָדַע דְּעוֹד אִינּוּן פְּלִיגִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מֵבִיא וְקוֹרֵא. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אֵינוֹ מֵבִיא וְקוֹרֵא. אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מֵבִיא. מַה פְּלִיגִין. בַּקְּרָיֶיה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מֵבִיא וְקוֹרֵא. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא.

פרק ה

א משנה: הַנִּיזְקִין שָׁמִין לָהֶן בָּעִידִית וּבַעַל חוֹב בַּבֵּינוֹנִית וּכְתוּבַּת אִשָּׁה בַּזִּיבּוּרִית. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אַף כְּתוּבַּת אִשָּׁה בַּבֵּינוֹנִית.

הלכה: הַנִּיזְקִין שָׁמִין לָהֶן בָּעִידִית כול׳. קַל וַחוֹמֶר לְהֶקְדֵּשׁ. אָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר פַּפַּי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מָה אָנָן קַייָמִין. אִם לְהֶכְשֵׁר נְזָקִין. הָדָא דְתַנְיָנָן. שׁוֹר רָעָה וְלֹא שׁוֹר הֶקְדֵּשׁ. אִם לְנִיזְקֵי גוּפוֹ. הָדָא הִיא דְתַנֵּי רִבִּי חִייָה. נְזָקִין לְהֶדְיוֹט וְאֵין נְזָקִין לְגִבּוֹהַּ. אֶלָּא כֵּן אָנָן קַייָמִין בְּאוֹמֵר. הֲרֵי עָלַי מֵאָה מָנָה לְהֶקְדֵּשׁ. וְהָלַךְ שׁוֹרוֹ וְהִזִּיק. שֶׁלֹּא תֹאמַר. יֵעָשֶׂה בַּעַל חוֹב וְיִגְבֶּה בְּבֵינוֹנִית. לְפוּם כֵּן צָרַךְ מֵימַר הַנִּיזְקִין שָׁמִין לָהֶן בָּעִידִית. קַל וַחוֹמֶר לְהֶקְדֵּשׁ.

תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. נְזָק וַחֲצִי נְזָק נִגְבִּין מִן הַמְשׁוּעֲבָדִין. נִיחָא נְזָק. חֲצִי נְזָק לֹא מִגּוּפוֹ הוּא מְשַׁלֵּם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תִּיפְתָּר בְּשׁוֹר תָּם שֶׁהִזִּיק וְהָלַךְ הַבַּעַל וּמְכָרוֹ.

כְּבָר נִשְׁתַּעְבֵּד גּוּפוֹ לְבַעַל הַנֶּזֶק. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִין. תִּיפְתָּר שֶׁזָּקְפָן עָלָיו מִלְוֶה. מֵעַתָּה לֹא תִגְבֶּה אֶלָּא בְּבֵינוֹנִית. מֵאַחַר שֶׁעִיקָּרוֹ נֶזֶק גּוֹבֶה בָּעִידִית.

שָׁדֵהוּ פְּרָט לִמְשׁוּעְבָּד. כַּרְמוֹ פְּרָט לְהֶקְדֵּשׁ. מָה אֲנָן קַיָימִין. אִם בְּשֶׁהִזִּיק וְאַחַר כָּךְ הִקְדִּישׁ. הָדָא הִיא דְתַנִּינָן. הִקְדִּישׁ תִּשְׁעִים מָנֶה וְהָיָה חוֹבוֹ מֵאָה מָנֶה. אִם בְּשֶׁהִקְדִּישׁ וְאַחַר כָּךְ הִזִּיק. הָדָא הִיא דְתַנִּינָן. שׁוֹר רָעָהוּ וְלֹא שׁוֹר הֶקְדֵּשׁ. אָמַר רִבִּי יוּדָן. תִּיפְתָּר בְּשׁוֹר שֶׁלְּהֶקְדֵּשׁ שֶׁרָעָה לְתוֹךְ שְׂדֵה הֶדְיוֹט. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. אֲנָן בָּעְנָן קַרְקַע הֶקְדֵּשׁ וְאַתְּ אָמַרְתְּ תּוֹךְ שְׂדֵה הֶדְיוֹט. אֶלָּא כֵּן. אֲנָן קַיָימִין בְּאוֹמֵר. חֲרֵי עָלַי מֵאָה מָנֶה לְהֶקְדֵּשׁ. וְהָלַךְ הוּא וְהִזִּיק. שֶׁלֹּא תֹאמַר. אִילּוּ נִזְקִין וּמִלְוֶה בָּעֲדִים הַנִּזְקִין קוֹדְמִין. וָכָא קוֹדֶם הַנֶּזֶק לְהֶקְדֵּשׁ. לְפוּם כֵּן צָרַךְ מֵימַר. כַּרְמוֹ פְּרָט לְהֶקְדֵּשׁ.

שָׁדֵהוּ פְּרָט לִמְטַלְטְלִין. כַּרְמוֹ פְּרָט לָרָאוּי כְּבַמּוּחְזָק. שָׁדֵהוּ פְּרָט לִמְטַלְטְלִין. בְּהֶן דְּלָא בָעֵי מְטַלְטְלִין מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. וְהָכָא כְּהָדָא דְתַנִּי. אֵין לִי אֶלָּא קַרְקַע. מְנַיִין שֶׁאֵם רָצָה לִיתֵּן כֶּסֶף. תַּלְמוּד לוֹמַר. כֶּסֶף יָשִׁיב לְבָעָלָיו. מַה בְּעִית מֵימַר קַרְקַע עִיקָּר. אִי נִימַר כֶּסֶף עִיקָּר. וְיַחֲלִיטוּ לוֹ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. וָאֲנָן חֲמֵיי רַבָּנִן מַחֲלְטִין לוֹ קַרְקָעוֹת. כַּרְמוֹ פְּרָט לָרָאוּי כְּבַמּוּחְזָק. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי נִיסָּא. בְּשֶׁחָפַר אָבִיו בּוֹר וְהִזִּיק בְּחַיֵּי אָבִיו וְנָפְלוּ לוֹ נְכָסִים אַחַר מִיתַת אָבִיו. הָיִיתִי אוֹמֵר. יִשְׁתַּעְבְּדוּ נְכָסִים לְאוֹתוֹ נֶזֶק. לְפוּם כֵּן צָרַךְ מֵימַר. כַּרְמוֹ. פְּרָט לָרָאוּי כְּבַמּוּחְזָק.

מֵיטַב שָׁדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ. שֶׁלַּמַּזִּיק. דִּבְרֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר. מֵיטַב שָׁדֵהוּ וּמֵיטָב כַּרְמוֹ שֶׁלַּנִּיזָּק. קַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי עֲקִיבָא. נִיזּוֹק. וְאַתְּ אָמַר כֵּן. אֶלָּא בֵּית דִּין רוֹאִין אִי זֶהוּ שָׂדֵהוּ יָפָה לִפְנֵי הַנִּיזּוֹק וְשָׂמָה לָהּ כַּמּוֹהָ. כְּהָדָא דְתַנֵּי. יָכוֹל אִם אָכְלָה מִן הָעִדִּית שָׁמִין לוֹ מִן הָעִידִית. מִן הַזִּיבּוּרִית שָׁמִין לוֹ מִן הַזִּיבּוּרִית. הֵיךְ עֲבִידָא. עִידִית שֶׁבַּזִּיבּוּרִית טָבָא סַגִּין. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאת מַשְׁבִּיחַ אֶת הַנִּיזָּק. רוֹאִין אֶת הַשָּׂדֶה כְּאִילּוּ עִידִית וְשָׂמִין לוֹ מִן הָעִידִית. וְזִיבּוּרִית שָׂמִין לוֹ מִן הַזִּיבּוּרִית. נִמְצָא מְשַׁלֵּם מִן הָעִידִית עַל הָעִידִית וּמִן הַזִּיבּוּרִית עַל הַזִּיבּוּרִית. מְנַיִין לְרִבִּי עֲקִיבָא הַנִּיזָּקִין שָׂמִין לָהֶן בָּעִידִית. לֵיתָה מִן הַתּוֹרָה. אֵיתָה מִן הַתַּקָּנָה. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ הַנִּיזָּקִין שָׂמִין לָהֶן בָּעִידִית. מִפְּנֵי הַגַּזְלָנִין. שֶׁיְּהֵא אָדָם אוֹמֵר. מַה בְּיָדִי גֵּזֶל מַה בְּיָדִי מַזִּיק. לְמָחָר רוֹאִין בֵּית דִּין שָׂדֶה יָפָה שֶׁלִּי וְנוֹטְלִין אוֹתָהּ מִלְּפָנַיי. וְסוֹמְכִים אוֹתָהּ לַמִּקְרֶא. מֵיטַב שָׂדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ יְשַׁלֵּם. עַד כְּדוֹן קַרְקַעוֹ. מַשְׁכּוֹנוֹ לָמַד מִקַּרְקַעוֹ. מַה קַרְקַעוֹ בָּעִידִית אַף מַשְׁכּוֹנוֹ בָּעִידִית.

וּבַעֲלֵי חוֹב בַּבֵּינוֹנִית. מִפְּנֵי הָרַמָּאִין. שֶׁלֹּא יְהֵא אָדָם רוֹאֶה אֶת שְׂדֵה חֲבֵירוֹ יָפָה וּמַלְוֶה אוֹתוֹ מָעוֹת וְעוֹקֵף וְנוֹטְלָהּ מִמֶּנּוּ. מֵעַתָּה לֹא יָשׁוּמוּ לוֹ אֶלָּא בַּזִּיבּוּרִית. אָמַר רִבִּי יוּדָה. וְכֵינִי. אֶלָּא שֶׁלֹּא לִנְעוֹל דֶּלֶת בִּפְנֵי בְנֵי אָדָם. שֶׁלְּמָחָר הוּא מְבַקֵּשׁ לִלְווֹת וְאֵינוֹ מוֹצֵא.

דָּרַשׁ רִבִּי סִימַאי. וְהָאִישׁ. זֶה שָׁלִיחַ בֵּית דִּין. שֶׁאִם נִכְנַס הַמַּלְוֶה הוּא מוֹצִיא אֶת הַיָּפָה. וְאִם נִכְנַס הַלּוֶה הוּא מוֹצִיא אֶת הָרָע. הָא כֵיצַד. שָׁלִיחַ בֵּית דִּין נִכְנַס וּמוֹצִיא אֶת הַבֵּינוֹנִית. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. דְּבַר תּוֹרָה הוּא שֶׁיִּכָּנֵס הַמַּלְוֶה. דִּכְתִיב וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה נוֹשֶׁה בּוֹ יוֹצִיא אֵלֶיךָ אֶת הֲעֲבוֹט הַחוּצָה. עַד כְּדוֹן מַשְׁכּוֹנוֹ. קַרְקָעוֹ לָמַד מִמַּשְׁכּוֹנוֹ. מַה מַשְׁכּוֹנוֹ בַּבֵּינוֹנִית אַף קַרְקָעוֹ בַּבֵּינוֹנִית.

פְּשִׁיטָא דָּא מִילְתָא. מִלְוֶה שֶׁהִיא נַעֲשֵׂית בּוֹ כַּפָּרָנוּת אֵינָהּ נִשְׁמֶטֶת. כַּפָּרָנוּת שֶׁהִיא נַעֲשֵׂית מִלְוֶה מְשַׁמֶּטֶת. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. אַף לְמִידַּת הַדִּין כֵּן הִיא. מִלְוֶה שֶׁהִיא נַעֲשֵׂית כַּפָּרָנוּת גּוֹבֶה. כַּפָּרָנוּת שֶׁהִיא נַעֲשֵׂית מִלְוֶה גּוֹבֶה בְּבֵינוֹנִית.

אֵין שָׁם אֶלָּא עִידִית גּוֹבֶה בָּעִידִית. בֵּינוֹנִית גּוֹבֶה בַּבֵּינוֹנִית. זִיבּוּרִית גּוֹבֶה בַּזִּיבּוּרִית. עִידִית וּבֵינוֹנִית. הַנִּיזָּקִין שָׂמִין לָהֶן בָּעִידִית וּבַעַל חוֹב וּכְתוּבַּת אִשָּׁה בַּבֵּינוֹנִית. בֵּינוֹנִית וְזִיבּוּרִית. הַנִּיזָּקִין וּבַעֲלֵי חוֹב שָׂמִין לָהֶן בַּבֵּינוֹנִית וּכְתוּבַּת אִשָּׁה בַּזִּיבּוּרִית. הָיְתָה עִידִית שֶׁלּוֹ יָפָה מִשֶּׁלְּכָל אָדָם עִידִית הִיא. בֵּינוֹנִית שֶׁלּוֹ יָפָה מִשֶּׁלְּכָל אָדָם בֵּינוֹנִית הִיא. זִיבּוּרִית שֶׁלּוֹ יָפָה מִשֶּׁל כָּל אָדָם זִיבּוּרִית הִיא. הָיְתָה עִידִית שֶׁלּוֹ בֵּינוֹנִית שֶׁלְּכָל אָדָם. רִבִּי זֵירָא וְרִבִּי אִילָא בָּעֵי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בֵּינוֹנִית וְזִיבּוּרִית. הַנִּיזָּקִין וּבַעֲלֵי חוֹב שָׂמִין לָהֶן בַּבֵּינוֹנִית וּכְתוּבַּת אִשָּׁה בַּזִּיבּוּרִית. וּכְמַה דְּאַתְּ בָּעֵי עִידִית וּבֵינוֹנִית נִיזָּקִין דּוֹחִין לְבַעֲלֵי חוֹב בַּבֵּינוֹנִית. וְדִכְוָותָהּ. בֵּינוֹנִית וְזִיבּוּרִית יְדַחוּ הַנִּיזָּקִין לְבַעֲלֵי חוֹב בַּזִּיבּוּרִית. רִבִּי יוֹסֵי בַּר בּוּן בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. תִּיפְתָּר שֶׁהָיְתָה לוֹ עִידִית וּמְכָרָהּ וּכְבַר נִדְחוּ לְבַעֲלֵי חוֹב לְגָבוֹת בַּבֵּינוֹנִית.

וּכְתוּבַּת אִשָּׁה בַּזִּיבּוּרִית. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא מְנָה מָאתַיִם. אֲבָל כְּתוּבַּת אֶלֶף דִּינָר גּוֹבָה בַּבֵּינוֹנִית. וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֲפִילּוּ כְּתוּבַּת אֶלֶף דִּינָר אֵינָהּ גּוֹבָה אֶלָּא מִן הַזִּיבּוּרִית. וְאַתְּיָין אִילֵּין פְּלוּגְוָותָא כְּאִילֵּין פְּלוּגְוָותָא. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אֲבִיהָ גּוֹבָה כְּתוּבָּתָהּ לְעוֹלָם. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעֲלָהּ גּוֹבָה כְּתוּבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה. רִבִּי סִימוֹן אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא כְּתוּבַּת מְנָה מָאתַיִם. אֲבָל הָיְתָה כְּתוּבָּתָהּ אֶלֶף דִּינָר גּוֹבָה כְּתוּבָּתָהּ לְעוֹלָם. אָתָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וַאֲפִילּוּ כְּתוּבָּה שֶׁלְּאֶלֶף דִּינָר אֵינוֹ גּוֹבָה אֶלָּא עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה. וַאֲתַיְיָא דְּרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרִבִּי יִרְמְיָה כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנָיו וְכָתַב לְאִשְׁתּוֹ קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא אֵיבְדָה כְּתוּבָּתָהּ. רַב אָמַר. בְּמוֹכֵר עַל יָדָהּ. וּשְׁמוּאֵל אָמַר בְּמְחַלֵּק לְבָנָיהָ. רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה אָמַר מִקּוּלֵי כְּתוּבָּה שָׁנוּ כָּאן. וְתַנֵּי בַּר קַפָּרָא. מִקּוּלֵי כְּתוּבָּה שָׁנוּ. אָמַר רִבִּי בָּא. טַעְמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה לֹא סוֹף דָּבָר בִּכְתוּבַּת מְנָה מָאתַיִם. אֶלָּא אֲפִילּוּ כְּתוּבָּה שֶׁלְּאֶלֶף דִּינָר מִקּוּלֵי כְּתוּבָּה שָׁנוּ.

ב משנה: אֵין נִפְרָעִין מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִין בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ נְכָסִין בְּנֵי חוֹרִין וַאֲפִילּוּ הֵן זִיבּוּרִית. אֵין נִפְרָעִין מִנְּכָסִי יְתוֹמִין אֶלָּא מִן הַזִּיבּוּרִית.

הלכה: אֵין מוֹצִיאִין לַאֲכִילַת פֵּירוֹת כול׳. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אֵין נִפְרָעִין מִנְּכָסֵי יְתוֹמִין קַטָּנִים אֶלָּא בִּשְׁטָר שֶׁהָרִיבִּית אוֹכֶלֶת בּוֹ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אַף

לְכְתוּבַּת אִשָּׁה. אָמַר רִבִּי אִימִּי. מִפְּנֵי מְזוֹנוֹת. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. מָאן חָשׁ לְמְזוֹנוֹת. רִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. בַּמִּגְבָּה הַדָּבָר תָּלוּי. מַאי כְּדוֹן. מִפְּנֵי חֵינָהּ. כְּדֵי שֶׁיְּהוּ קוֹפְצִין הַכֹּל עָלֶיהָ לִישָּׂאֶנָּה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אַף לְגֻזְיָלָה וְלַנִּיזָקִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. אַף אֲנָן תַּנִּינָן תַּרְתֵּיהוֹן. לְגֻזְיָלָה מִן הָדָא. אִם יְהֶיֶה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲחֲרָיוּת חַיָּבִין לְשַׁלֵּם. לַנִּיזָקִין מִן הָדָא. וְאֵין נִפְרָעִין מִן הַנְּכָסִים שֶׁלַּיְתוֹמִין אֶלָּא מִן הַזִּיבּוּרִית. כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין נִפְרָעִין מִנִּיכְסֵי יְתוֹמִים לַנִּזָּקִין אֶלָּא מִן הַזִּיבּוּרִית. וְהָתַנִּי. עָמַד הַבֵּן תַּחַת הָאָב. הַנִּיזָקִין שָׁמִין לָהֶן בָּעִידִית וּבַעֲלֵי הַחוֹב בַּבֵּינוֹנִית וּכְתֻבַּת אִשָּׁה בַּזִּיבּוּרִית. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. כָּאן בִּיְתוֹם גָּדוֹל כָּאן בִּיְתוֹם קָטָן.

ג משנה: אֵין מוֹצִיאִין לַאֲכִילַת פֵּירוֹת וְלִשְׁבָּח קַרְקָעוֹת וְלִמְזוֹן הָאִשָּׁה וְהַבָּנוֹת מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִין מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם.

הלכה: אֵין נִפְרָעִין מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִין כול׳. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא. מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶן קִיצְבָּה.

גָּזַל שֶׂדֶה מִשְׁמְעוֹן וּמְכָרָהּ לְלֵוִי וּבָא שִׁמְעוֹן וּטְרָפָהּ מִלֵּוִי. לֵוִי גּוֹבֶה מִמְּשׁוּעְבָּדִין שֶׁל רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן גּוֹבֶה אֲכִילַת פֵּירוֹת מִבְּנֵי חוֹרִין שֶׁלְּלֵוִי. עָמַד לֵוִי וְהִשְׁבִּיחַ. לֵוִי גּוֹבֶה אֶת הַקֶּרֶן מִמְּשׁוּעְבָּדִין שֶׁלִּרְאוּבֵן וְגוֹבֶה אֶת הַשֶּׁבַח מִבְּנֵי חוֹרִין שֶׁלְּשִׁמְעוֹן. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. וְהוּא שֶׁקָּדַם מִקְחוֹ שֶׁל זֶה לְשִׁבְחוֹ שֶׁל זֶה. אֲבָל אִם קָדַם שִׁבְחוֹ שֶׁל זֶה לְמִקְחוֹ שֶׁל זֶה לֵוִי גּוֹבֶה אֶת הַקֶּרֶן אֲפִילוּ מִמְּשׁוּעְבָּדִין שֶׁל שִׁמְעוֹן. אַף בַּאֲכִילַת פֵּירוֹת כָּךְ הִיא עָבְדָא. אַפִּיק אַרְבָּעָה דֵינָרִין וְהוּא שְׁבַח אֲשִׁתָּא. לֵוִי גָּבֵי אַרְבַּעְתֵּי דֵינָרָיָא מִמְּשׁוּעְבָּדִין שֶׁלְּרְאוּבֵן וְגָבֵי תְּרֵין אוֹחְרָנְיָא מִבְּנֵי חוֹרִין שֶׁלְּשִׁמְעוֹן. רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. אֵין לָךְ יוֹרֵד בִּרְשׁוּת וְיָדוֹ לְתַחְתּוֹנָה אֶצֶל שִׁמְעוֹן. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. אֵין לָךְ יוֹרֵד בִּרְשׁוּת וְיָדוֹ לָעֶלְיוֹנָה אֶצֶל רְאוּבֵן.

רְאוּבֵן גָּזַל שָׂדֶה מִשִּׁמְעוֹן וּמְכָרָהּ לְלֵוִי. וְלֹא הִסְפִּיק לְכְתּוֹב טָרְפוֹ עַד שֶׁמֵּת. דְּמָאן הִיא. רַב הוּנָא וְחִייָה בְּרֵיהּ דְּרַב. חַד אָמַר. אִם כָּתַב שְׁטָר טָרְפוֹ. שֶׁלְּרְאוּבֵן. וְאִם לָאו. שֶׁלְּלֵוִי הִיא. וְחָרָנָה אָמַר. הִיא כְתַב הִיא לֹא כְתַב שֶׁלְּלֵוִי הִיא. אָמַר רִבִּי מָנָא. מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא דִּרְאוּבֵן. דִּיכִיל לְמֵימַר לֵיהּ. מִילָּה דְּלָא דִידִי זְבָנִית לָךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. לֹא מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא דְּלֵוִי. דִּרְאוּבֵן יְכִיל לְמֵימַר לֵיהּ. הַאי דְּלָא קוֹמֵיךְ אָקוּם לְזִבְינֵיהּ טָבֵי אַתְּ.

מָהוּ לִגְבּוֹת פַּרְנָסָה מִן הַמְּשׁוּעְבָּדִין. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. רִבִּי יוֹחָנָן לֹא גָבֵי. מָאן גָּבֵי. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי אִילָא גָּבֵיי. רִבִּי יָסָא אִיתְפְּקַד מִדַּל דַּיְתְמִין וַהֲווּ תַמָּן בְּעַיָּין פַּרְנָסָה. אָעִיל עוּבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אֶלְעָזָר וְקוֹמֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יָקִים. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יָקִים. לֹא מוּטָב שֶׁיִּתְפַּרְנְסוּ מִן שֶׁלַּאֲבִיהֶן וְלֹא מִן הַצְּדָקָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי לְעָזָר. רִבִּי. אִילּוּ יָבוֹאוּ לְפָנֶיךָ רַבּוֹתֵינוּ אֵין רַבּוֹתֵינוּ נוֹגְעִין בּוֹ. וְאָנוּ עוֹשִׂין בּוֹ מַעֲשֶׂה. אָמַר רִבִּי יָסָא. אֲנָא יְהִיב. וְאִי קָמוּן יַתְמִין וְעָרְרִין אֲנָא יְהִיב לוֹן. אֲפִילּוּ כֵן קָמוּן וְעָרְרוּן.

גְּזַר דִּין נִפְּק. צִיפּוֹר בַּת אַבְשָׁלוֹם. רִבִּי סִימוֹן וְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא. אֲנָא וְרַבּוֹתֵינוּ גָּבִינוּ לָהּ מִן הַמְטַלְטְלִין כְּמִנְהַג מְקוֹמָהּ.

רַב חֲנָה כְתִיב לְרִבִּי עַבְּרוֹן עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי חִייָה רַבָּה. וָהֲנָה רִבִּי חִייָה כְתִיב בֵּינֵי שִׁיטַּייָא. עָמְדוּ הַיְתוֹמִין וּמָכְרוּ. גּוֹבִין מִן הַפַּרְנָסָה וְאֵין גּוֹבִין מִן הַמְּזוֹנוֹת. עָמְדוּ וְשִׁיעְבְּדוּ. הַשִּׁיעְבּוּד הַזֶּה אֵינִי יוֹדֵעַ מָהוּ. תַּנָּא לֵוִי. אֶחָד שִׁיעְבּוּד הָאָב וְאֶחָד שִׁיעְבּוּד הַבֵּן גּוֹבִין מִן הַפַּרְנָסָה וְאֵין גּוֹבִין מִן הַמְּזוֹנוֹת. אָמַר רִבִּי אַבָּא. לֵית כָּאן בְּשִׁיעְבּוּד הָאָב אֶלָּא בְּשִׁיעְבּוּד הַבֵּן. אִם בְּשִׁיעְבּוּד הָאָב. אֵינוֹ גּוֹבֶה לֹא כָּל שֶׁכֵּן לְאַחַר מִיתַת הָאָב. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. נִישְׁאוּ הַבָּנוֹת אַלְמָנָה נִיזּוֹנֶת מֵהֶן. רִבִּי בָּא כְּרִידֵיהּ וְרִבִּי יוּדָה כְּרִידֵיהּ. דְּאַחְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חַנַּיי. אֲפִילּוּ מֵתוּ אַלְמָנָה נִיזּוֹנֶת מֵהֶן.

בְּנֵי בָנִים מָה הֵן. רִבִּי מָנָא אָמַר. בְּנֵי בָנִים הֲרֵי הֵן כְּבָנִים. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אֵין בְּנֵי בָנִים כְּבָנִים. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן וְרִבִּי מַתַּנְיָה הֲווֹן יָתְבִין. סָבְרִין מֵימַר. הִיא בְּנֵי בָנִים שֶׁכָּאן הִיא בְּנֵי בָנִים שֶׁלְּהַלָּן. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. בְּנֵי בָנִים קָפְצָה עֲלֵיהֶן יְרוּשַׁת תּוֹרָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן. מְנָה לְאַבָּא בְּיָדֶךָ אֵין לָךְ בְּיָדֵי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דֵּינָרִין. פָּטוּר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמֵשִׂיב אֲבֵידָה. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. תַּקָּנָה תִּיקְּנוּ בוֹ כְּדֶרֶךְ שֶׁתִּיקְּנוּ בַּמְּצִיאָה. דְּתַנִּינָן. הַמּוֹצֵא מְצִיאָה לֹא יִשְׁבַּע מִפְּנֵי תִיקּוּן הָעוֹלָם. אָמַר רִבִּי בָּא. מַתְנִיתָא בְּשֶׁאָמַר לוֹ. שְׁנֵי שְׁוָורִין מָצָאתָ לִי. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ. שְׁנֵי שְׁוָורִים מָצָאתִי לָךְ וְהֶחֱזַרְתִּי לָךְ אֶת שְׁנֵיהֶן. וְהוּא אוֹמֵר לוֹ. לֹא הֶחֱזַרְתָּה לִי אֶלָּא אַחַת. לֹא בָזֶה תִיקְּנוּ. רִבִּי פְּדָת בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בָּזֶה תִיקְּנוּ. אֲבָל בָּרִאשׁוֹנָה דְּבַר תּוֹרָה הִיא. כְּהָדָא דְתַנִּי. יָכוֹל אָמַר לוֹ. שְׁנֵי שְׁוָורִים מָצָאתָ לִי. וְהוּא אָמַר. לֹא מָצָאתִי אֶלָּא אֶחָד. יָכוֹל יְהֵא חַייָב. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹ מָצָא אֲבֵידָה וְכִחֵשׁ בָּהּ. פְּרָט לָזֶה שֶׁלֹּא כִיחֵשׁ. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ. עוֹמֵד הָיִיתִי בְּרֹאשׁ גַּגִּי וּרְאִיתִיךָ מוֹשֵׁךְ שְׁנֵי שְׁוָורִים קְשׁוּרִים. שְׁנֵי שְׁוָורִים מַשַּׁכְתָּ לִי. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא מָשַׁכְתִּי אֶלָּא אֶחָד. לֹא בָזֶה תִיקְּנוּ. וְדִכְוָותָהּ. עוֹמֵד הָיִיתִי עַל אַבָּא בִּשְׁעַת מִיתָתוֹ וְטָעַנְךָ מְנָה וְהוֹדִיתָה לוֹ. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא הוֹדִיתִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים. לֹא בָזֶה תִיקְּנוּ.

ד משנה: יְתוֹמִים שֶׁסָּמְכוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת אוֹ שֶׁמִּינָּה לָהֶן אֲבִיהֶן אֶפִּיטְרוֹפּוֹס חַיָּיב לְעַשֵּׂר פֵּירוֹתֵיהֶן. אֶפִּיטְרוֹפּוֹס שֶׁמִּינָּהוּ אֲבִי הַיְתוֹמִים יִשְׁבַּע מִינָּהוּ בֵּית דִּין לֹא יִשָּׁבַע. אֲבָא שָׁאוּל אוֹמֵר חִילּוּף הַדְּבָרִים.

הלכה: יְתוֹמִים שֶׁסָּמְכוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת כול׳. אַתֶּם פָּרָט לְשׁוּתָּפִין. אַתֶּם פָּרָט לָאֶפִּיטְרוֹפּוֹס. אַתֶּם פָּרָט לְתוֹרֵם שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. אַתֶּם פָּרָט לִשׁוּתָּפִין. וְהָתַנִּינָן הַשּׁוּתָּפִין שֶׁתָּרְמוּ. אֶלָּא כָּאן בִּתְרוּמָה גְּדוֹלָה כָּאן בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. כְּלוּם לָמְדוּ תְרוּמָה גְּדוֹלָה לֹא מִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. אֶלָּא כָּאן לַהֲלָכָה כָּאן לְמַעֲשֶׂה. אַתֶּם פָּרָט לָאֶפִּיטְרוֹפּוֹס. וְהָתַנְיָא יְתוֹמִים שֶׁסָּמְכוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת אוֹ שֶׁמִּינָּה לָהֶן אֲבִיהֶן אֶפִּיטְרוֹפּוֹס חַיָּיב לְעַשֵּׂר פֵּירוֹתֵיהֶן. חֲבֵרַיָּיא אָמְרִין. כָּאן לְאֶפִּיטְרוֹפִּין לְעוֹלָם כָּאן לְאֶפִּיטְרוֹפִּין לְשָׁעָה. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם בְּאֶפִּיטְרוֹפִּין לְעוֹלָם. וְדָא דְתַנֵּי. מוֹכֵר הוּא עֲבָדִים אֲבָל לֹא קַרְקָעוֹת. אֶלָּא כָּן בְּיָתוֹם גָּדוֹל כָּאן בְּיָתוֹם קָטָן.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. בַּתְּחִילָּה אֵין מַעֲמִידִין אֶפִּיטְרוֹפּוֹס לְיִתּוֹמִין לְחוֹב לָהֶן אֶלָּא לְזַכּוֹת לָהֶן. וְאִם חָבוּ חָבוּ. רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה אָמַר. בֵּין בַּתְּחִילָּה בֵּין בַּסּוֹף אֵין מַעֲמִידִין לָהֶן בֵּין לְזַכּוֹת בֵּין לְחוֹבָה. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. מַעֲמִידִין לָהֶן אֶפִּיטְרוֹפּוֹס. שְׁנַיָּיה הִיא בְּשׁוֹר שֶׁלֹּא יֵלֵךְ וְיַזִּיק. הִזִּיק. מִשֶּׁל מִי הֵן מְשַׁלְּמִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִשֶּׁל יְתוֹמִין. רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה אָמַר. מִשֶּׁל אֶפִּיטְרוֹפּוֹס. וַאֲפִילוּ דְלָא יְכְבּוֹר רִבִּי יוֹחָנָן כֵּן לֵית מִילְתֵיהּ אֲמַר כֵּן. לֹא. דְּהוּא אָמַר לַבָּסוֹף. אִם חָבוּ חָבוּ.

אֶפִּיטְרוֹפּוֹס שֶׁמִּינָּהוּ אֲבִי יְתוֹמִין יִשָּׁבַע. שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לִבָּחֵן. שֶׁמִּינּוּהוּ בֵּית דִּין לֹא יִשָּׁבַע. שֶׁדַּרְכּוֹ לִבָּחֵן. אֲבָא שָׁאוּל אוֹמֵר. חִילּוּף הַדְּבָרִים. אֶפִּיטְרוֹפּוֹס שֶׁמִּינָּהוּ אֲבִי יְתוֹמִין יִשָּׁבַע. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְנוֹשֵׁא שָׂכָר. שֶׁמִּינּוּהוּ בֵּית דִּין לֹא יִשָּׁבַע. דִּיכֵיל מֵימַר לֵיהּ. טָבוֹת הֲוֵינָא עֲבִידְנָא לָךְ. אַתְיָיא דְּרִבִּי יוֹחָנָן כְּרַבָּנִין וּדְרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה כְּאַבָּא שָׁאוּל. דְּרִבִּי יוֹחָנָן כְּרַבָּנִין. וַאֲפִילוּ דְיִסְבּוֹר כְּאַבָּא שָׁאוּל בָּעֵי הוּא בַּר נַשׁ מִיתַּן מְהֵימָן וּמִיקְרָייָה מְהֵימָן. וּדְרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה כְּאַבָּא שָׁאוּל. אֲפִילוּ דְיִסְבּוֹר כְּרַבָּנִין אָדָם מַבְרִיחַ עַצְמוֹ מִן הַשְּׁבוּעָה וְאֵין אָדָם מַבְרִיחַ עַצְמוֹ מִן הַתַּשְׁלוּמִין.

ה משנה: הַמְטַמֵּא וְהַמְדַמֵּעַ וְהַמְנַסֵּךְ אִם שׁוֹגֵג פָּטוּר וְאִם מֵזִיד חַיָּיב. הַכֹּהֲנִים שֶׁפִּיגְּלוּ בַּמִּקְדָּשׁ מְזִידִים חַיָּיבִין.

הלכה: רִבִּי יוּדָן לֹא נָחַת לְבֵית וַועֲדָא. קָם עִם רִבִּי מָנָא אָמַר לֵיהּ. מַה חַדְתִּין יְוִמְרוּן. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הַמְטַמֵּא אֵינוֹ כְעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה. מִן הָדָא תְּרוּמָה וְנִיטְמֵאת. אָמַר לֵיהּ. תִּיפְתָּר שֶׁנִּיטְמֵאת מֵאֵילֶיהָ וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. דְּהֵיא מַתְנִיתָא. דָּן אֶת הַדִּין. זִיכָּה אֶת הַחַיָּיב וְחִייֵב אֶת הַזַּכַּאי. טִימֵּא אֶת הַטָּהוֹר טִיהֵר אֶת הַטָּמֵא. דָּמַר רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. בְּמַגִּיעוֹ לְיָדוֹ. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. בְּמַגִּיעוֹ לְיָדוֹ. רִבִּי יְהוּדָה בְּרִבִּי אוֹמֵר. בַּדִּין הָיָה שֶׁאֲפִלּוּ בְּמֻזִּיד יְהֵא פָּטוּר. לָמָּה אָמְרוּ חַיָּיב. כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מוֹדִיעַ. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בְּדִין הָיָה אֲפִילוּ שׁוֹגֵג שֶׁיְּהֵא חַיָּיב. וְלָמָּה אָמְרוּ פָּטוּר. מִשּׁוּם קָנָס. חֵייְלֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן מִן הָדָא. הַמְטַמֵּא וְהַמְדַמֵּעַ וְהַמְנַסֵּךְ בְּשׁוֹגֵג פָּטוּר בְּמֻזִּיד חַיָּיב. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וּמִשּׁוּם קָנָס. מִתְנִיתָא מְסַייְעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. הַנּוֹתֵן עוֹל עַל גַּבֵּי פָּרָתוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ פָּטוּר מִדִּינֵי אָדָם וְחַיָּיב בְּדִינֵי שָׁמַיִם.

עַד כְּדוֹן כְּשֶׁבּוּר שֶׁהוּא חוּלִין. הָיָה יוֹדֵעַ בָּהּ שֶׁהִיא תְרוּמָה וּכְשֶׁבּוּר שֶׁמּוּתָּר לְטַמּוֹתָהּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַכֹּהֲנִים שֶׁפִּיגְּלוּ בַּמִּקְדָּשׁ מְזִידִין חַיָּיבִין. מָה אֲנָן קַייָמִין. אִם כְּשֶׁבּוּר כֹּהֵן שֶׁהוּא חוּלִין. וְיֵשׁ פִּיגּוּל בְּחוּלִין. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַייָמִין בְּיוֹדֵעַ בָּהֶן שֶׁהֵן קוֹדֶשׁ. וְשֶׁבּוּר לוֹמַר שֶׁמּוּתָּר לְפַגֵּל בַּקּוֹדֶשׁ. וְהָכָא בְּיוֹדֵעַ שֶׁהִיא תְרוּמָה וְשֶׁבּוּר לוֹמַר מוּתָּר לְטַמּוֹתָהּ.

רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. וְהוּא שֶׁעֵירֵב. נִיסַּךְ וְעֵירְבָבָהּ. בַּתְּחִילָּה וְהוּא חַיָּיב מִיתָּה וְלִבְסוֹף בַּתַּשְׁלוּמִין. הָתִיב רִבִּי אַבָּא. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ וְשִׁיבֵּר אֶת הַצְּלוּחִית. בַּתְּחִילָּה הוּא חַיָּיב מִיתָּה וְלִבְסוֹף בַּתַּשְׁלוּמִין. מָתִיב רִבִּי יוֹסֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהִדְלִיק גְּדִישׁוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. בַּתְּחִילָּה הוּא חַיָּיב מִיתָּה וְלִבְסוֹף בַּתַּשְׁלוּמִין. הַמְטַמֵּא וְהַמְדַמֵּעַ וְהַמְנַסֵּךְ בְּשׁוֹגֵג פָּטוּר. בְּמֵזִיד חַיָּיב. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִשּׁוּם קָנָס.

ו משנה: הֵעִיד רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָה עַל הַחַרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ שֶׁהִיא יוֹצְאָה בְּגֵט וְעַל קְטַנָּה בַּת יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לַכֹּהֵן שֶׁאוֹכֶלֶת בַּתְּרוּמָה וְאִם מֵתָה בַּעֲלָהּ יוֹרְשָׁהּ וְעַל הַמָּרִישׁ הַגָּזוּל שֶׁבָּנָאוֹ בַבִּירָה שֶׁיִּטּוֹל אֶת דָּמָיו וְעַל הַחַטָּאת הַגְּזוּלָה שֶׁלֹּא נוֹדְעָה לָרַבִּים שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת מִפְּנֵי תִּיקּוּן הַמִּזְבֵּחַ.

הלכה: הֵעִיד רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָה כול׳. רִבִּי חֲנִינָה בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי. נִרְאִין דְּבָרָיו בְּפִיקֵּחַת שֶׁיֵּשׁ לָהּ דַּעַת שֶׁהִיא יוֹצָא בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. וְחֵרֶשֶׁת שֶׁאֵין בָּהּ דַּעַת לֹא תֵצֵא אֶלָּא לְדַעַת. וְלֹא עֲדוּת הִיא. אַף אָבִיו כְּיוֹצֵא בָהּ. וּמוֹסִיפִין עַל הָעֲדוּת. רִבִּי חֲנִינָה סָבַר. בְּפִיקֵּחַת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ וְאִמָּהּ. רִבִּי יוֹסֵי סָבַר מֵימַר בְּקְטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ וְאִמָּהּ וְנִתְגָּרְשָׁה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מַה טַעַם אָמְרוּ. קְטַנָּה בַּת יִשְׂרְאֵל אוֹכֶלֶת בַּתְּרוּמָה. מִפְּנֵי שֶׁיְּהוּ הַכֹּל קוֹפְצִין עָלֶיהָ לִישָּׂא מִפְּנֵי חִינָּהּ. אָמַר רִבִּי שַׁמַּי. וְהוּא שֶׁתְּהֵא יוֹדַעַת לִשְׁמוֹר קִידּוּשִׁין. אָמַר רִבִּי אִימִּי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. נִישֵּׂאת לַכֹּהֵן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. מִן מַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי חִינָּהּ. הָדָא אָמְרָה. אֲפִילוּ לֹא יוֹדַעַת לִשְׁמוֹר קִידּוּשִׁיהָ.

רַב הַמְנוּנָא בְּשֵׁם רִבִּי אַסִּי. קְטַנָּה אֵין לָהּ חוּפָּה שֶׁתֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. אָמַר רִבִּי אִמִּי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. נִישֵּׂאת לַכֹּהֵן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. רִבִּי אַבִּין בָּעֵי. בְּשֶׁנִּכְנְסָה

לַחוּפָּה וְלֹא נִבְעֲלָה וּשְׁלָחָהּ לְבֵית אָבִיהָ וְהִגְדִּילָה. מָהוּ שֶׁתֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. עַל גַּב חוּפָּתָהּ הָרִאשׁוֹנָה.

גְּזַל מָרִישׁ וּבָנָאוֹ בַּבִּירָה. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. יְקַעְקֵעַ כָּל הַבִּירָה וְיִתְּנֶנּוּ לוֹ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. נוֹתֵן לוֹ דָּמָיו בְּשָׁוְויוֹ מִפְּנֵי תַּקָּנַת הַשָּׁבִין. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מַה פְלִיגִין. בְּשֶׁגְּזָלוֹ מְשׁוּפֶּה. אֲבָל אִם גְּזָלוֹ וְשִׁיפָּהוּ דָּמִים הוּא חַיָּיב לוֹ. גְּזָלוֹ וְשִׁיפָּהוּ עַל גַּב מְקוֹמוֹ מַהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַיּוֹרֵד לְתוֹךְ חוֹרְבָה שֶׁלַּחֲבֵירוֹ וּבָנָייָהּ שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת שָׁמִין לוֹ וְיָרְדוּ עַל הַתַּחְתּוֹנָה. בִּיקֵּשׁ לִיטּוֹל עֵצָיו וַאֲבָנָיו אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מְשׁוּם רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב בָּעֵי. אִילּוּ הַפּוֹרֵק חֲבִילָתוֹ לְתוֹךְ חוֹרְבָתוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ וְהָלַךְ לִיטְלָהּ שֶׁמָּא אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. וְלֹא שְׁמִיעַ דְּאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי מְשׁוּם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מְשׁוּם יְישׁוּב. יְאוּת אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. חֲוִינָא סְבַר מֵימַר. מַה פְלִיגִין. בָּאָרֶץ. אֲבָל בְּחוּצָה לָאָרֶץ לֹא. מִן מַה דְּאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא מְשׁוּם יְישׁוּב. הָדָא אָמְרָה. הִיא בָאָרֶץ הִיא בְחוּצָה לָאָרֶץ. בִּיקֵּשׁ לִיטּוֹל עֵצָיו וַאֲבָנָיו מָהוּ. אוֹמְרִים לוֹ. הַמְתֵּן עַד שֶׁיְּהוֹר בְּתוֹכָהּ. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. נוֹתְנִין לוֹ מַיָּד.

עוּלָּא בַּר יִשְׁמָעֵאל. בְּדִין הֲוָה אָפִילוּ [ ] נוֹדְעָה לָרַבִּים לֹא תִכָּפֵר. לָמָּה אָמְרוּ תִכָּפֵר. שֶׁלֹּא יְהֵא הַמְזַבֵּחַ מְקַבֵּל גְּזֵילוֹת. וְכַמָּה הֵם רַבִּים. רִבִּי גּוֹרְיוֹן בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. שְׁלֹשָׁה בְּנֵי אָדָם. רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. וַהֲבֵאתֶם גְּזוּל אֶת הַפִּסֵּחַ וְאֶת הַחוֹלֶה. מַה פִּסֵּחַ וְחוֹלֶה בְּגָלוּי אַף כֹּל בְּגָלוּי.

ז משנה: לֹא הָיָה סִיקָרִיקִין בִּיהוּדָה בַּהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה. מֵהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה וְאֵילָךְ יֵשׁ בָּהּ סִיקָרִיקִין. כִּיצַד. לָקַח מִסִּיקָרִיקִין וְחָזַר וְלָקַח מִבַּעַל הַבַּיִת מִקְחוֹ בָּטֵל. מִבַּעַל הַבַּיִת וְחָזַר וְלָקַח מִסִּיקָרִיקִין מִקְחוֹ קַיָּים. לָקַח מִן הָאִישׁ וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִשָּׁה מִקְחוֹ בָּטֵל מִן הָאִשָּׁה וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִישׁ מִקְחוֹ קַיָּים. זוֹ מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה. בֵּית דִּין שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶן אָמְרוּ נוֹתֵן לַבְּעָלִים רְבִיעַ. אֵימָתַי. בִּזְמַן שֶׁאֵין בְּיָדָן לְיקַח אֲבָל יֵשׁ בְּיָדָן לְיקַח הֵן קוֹדְמִין לְכָל אָדָם. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ הוֹשִׁיב בֵּית דִּין וְנִמְנוּ שֶׁאִם שָׁהָתָה בִּפְנֵי הַסִּיקָרִיקִין שְׁנַיִם עָשָׂר חוֹדֶשׁ כָּל הַקּוֹדֵם לִיקַּח יִקַּח וְנוֹתֵן לַבְּעָלִים רְבִיעַ.

הלכה: לֹא הָיָה סִיקָרִיקוֹן בִּיהוּדָה כול׳. בָּרִאשׁוֹנָה גָּזְרוּ שְׁמָד עַל יְהוּדָה. שֶׁכֵּן מְסוֹרֶת בְּיָדָם מֵאֲבוֹתָם. יְהוּדָה הָרַג אֶת עֵשָׂו. דִּכְתִיב יָדְךָ בְּעוֹרֶף אוֹיְבֶיךָ. וְהָיוּ הוֹלְכִין וּמְשַׁעְבְּדִין בָּהֶן וְנוֹטְלִין שָׂדוֹתֵיהֶן וּמוֹכְרִין אוֹתָן לַאֲחֵרִים. וְהָיוּ בַעֲלֵי בָתִּים בָּאִין וְטוֹרְפִין וְהָיְתָה הָאָרֶץ חֲלוּטָה בְּיַד סִיקָרִיקוֹן. נִמְנְעוּ מִלְּיקַח. הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהֵא סִיקָרִיקוֹן בִּיהוּדָה. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בַּהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה לִפְנֵי הַמִּלְחָמָה. אֲבָל הֲרוּגֵי שֶׁנֶּהֶרְגוּ מִן הַמִּלְחָמָה וְהֵילַךְ אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם סִיקָרִיקוֹן. וְהַרוּגִים שֶׁלִּפְנֵי הַמִּלְחָמָה לֹא כְלַאֲחַר הַמִּלְחָמָה הֵן. תִּיפְתָּר שֶׁבָּא סִיקָרִיקוֹן וְגָזַל וְחָמַס. לֹא הִסְפִּיק לְכְתּוֹב תָּרְפוּ עַד שֶׁיָּבוֹא סִיקָרִיקוֹן לְכָל הָעוֹלָם. שֶׁלֹּא תְהֵא הֲלָכָה לְמֶחֱצָה.

גְּלִיל לְעוֹלָם יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם סִיקָרִיקוֹן. הַמְטַלְטְלִין אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם סִיקָרִיקוֹן. תַּנֵּי. חֲכִירֵי בַּתֵּי אָבוֹת אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם סִיקָרִיקוֹן. הַיּוֹרֵד מִשָּׁם חוֹב וּמְשָׁם אֲנָפָרוּת אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם סִיקָרִיקוֹן. אֲנָפָרוּת עַצְמָהּ מַמְתֶּנֶת לַבְּעָלִים שְׁנַיִם עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי. מַכְרִיזִין וְהוֹלְכִין אַרְבַּע שַׁבָּתוֹת לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חוֹדֶשׁ. פָּתַר לָהּ תְּרֵין פְּתָרִין. נָסְבָהּ מִן חָכוּר וְיֵיבָהּ לְחָכוּר. אָתָא בָּעֵי מִיטְרוֹף. אֲמַר לֵיהּ. וְלָאו חָכוּר אַתְּ. שְׁבוֹק לִי. וּמָה דְאַתְּ גְּזִי גְּזִי. נָסְבָהּ מִבַּעַל הַבַּיִת וְיֵיבָהּ לְחָכוּר. אָתָא בָּעֵי מִיטְרוֹף. אֲמַר לֵיהּ. מָה הֲנָיָיה לָךְ דְּאַתְּ מִסְתַּבְּנָא מִינֵּיהּ וְהוּא מְנַסְּבָא מִינָּךְ. אֶלָּא מַה דְאִית לִי בְּחַיֵּילִי אֲנָא יְהִיב לָךְ.

עַד כְּדוֹן בְּשֶׁנִּי שְׁטָרוֹת. הָיָה שְׁטָר אֶחָד. רִבִּי זְעִירָא וְרִבִּי אִילָּא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. כָּל שֶׁכֵּן מִקְחוֹ בָּטֵל. וְהוּא שֶׁלָּקַח מִן הָאִשָּׁה וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִישׁ. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי בֶּיבוֹן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. כָּל שֶׁכֵּן מִקְחוֹ קַיָּים. וְהוּא שֶׁלָּקַח מִן הָאִישׁ וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִשָּׁה. וְאֵין כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לָאִשָּׁה מְשׁוּעְבָּד לָאִישׁ. לָאֲכִילַת פֵּירוֹת.

רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. וְכֵינִי. מָכַר לָרִאשׁוֹן וְחָתְמָה לַשֵּׁינִי לַשְּׁלִישִׁי וְחָתְמָה גּוֹבָה מִן הָאַחֲרוֹן. לֹא הִסְפִּיק גּוֹבָה מִשֶּׁלְּפָנָיו. לֹא הִסְפִּיק גּוֹבָה מִשֶּׁלְּפָנָיו פָּנָיו. עֲלָהּ אָמַר רַב. בַּנְּכָסִים שֶׁהִכְנִיסָה לוֹ בִּכְתוּבָּתָהּ. אֲבָל נְכָסִים שֶׁהִכְנִיסָה לוֹ פֶּרָה פֶּרְנוֹן גּוֹבָה מֵאֵי זֶה שֶׁתִּרְצֶה.

חֵרֵשׁ רוֹמֵז וְנִרְמָז בֵּין בְּתֵירָה אוֹמֵר קוֹפֵץ וְנִקְפָּץ בְּמְטַלְטְלִין. הַפָּעוּטוֹת מִקְחָן מֶקַח וּמִמְכָּרָן מִמְכָּר בְּמְטַלְטְלִין.

הלכה: בֵּין בְּתֵירָה אוֹמֵר קוֹפֵץ וְנִקְפָּץ. שׁוֹכֵר וּמִשְׁתַּכֵּר. אַפֶּיוֹטוֹת פַּרְיָיא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי חַייֵהֶן. אָמַר רִבִּי מָנָא. אַף עַל גַּב דְּרִבִּי יוֹסֵי רְבוּ גְּבֵי עִיצּוּמִין. מוֹדָה בְּאִילֵּין דְּיָהֲבוּן בְּנֵיהוֹן לְאוּמְנוּתָא דְּאִינּוּן גְּבוֹי עִיצּוּמִין מִפְּנֵי חַיֵּי הַבְּרִיּוֹת.

ט משנה: אֵילּוּ דְּבָרִים אָמְרוּ מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. כֹּהֵן קוֹרֵא רִאשׁוֹן וְאַחֲרָיו לֵוִי וְאַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. מְעָרְבִין בְּבֵית יָשָׁן מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. בּוֹר שֶׁהוּא קָרוֹב לָאַמָּה מְתַמְּלֵא רִאשׁוֹן מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. מְצִיאַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן יֵשׁ בָּהֶן מִשּׁוּם גֵּזֶל מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר גֵּזֶל גָּמוּר. מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים יֵשׁ בָּהֶם מִשּׁוּם גֵּזֶל מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר גֵּזֶל גָּמוּר. הַמְנַקֵּף בְּרֹאשׁ הַזַּיִת גֵּזֶל מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר גֵּזֶל גָּמוּר. אֵין מְמַחִין בְּיַד עַנְיֵי גּוֹיִם בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּיאָה מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

הלכה: אֵילּוּ דְּבָרִים אָמְרוּ מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם כול׳. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אָמַר שֶׁהוּא מִדִּבְרֵי תוֹרָה. דְּתַנְיָי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי וגו׳. וְאַחַר כָּךְ וְאֶל כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שֶׁהוּא מִדִּבְרֵיהֶן. דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מְיֻמְיִי לֹא בֵּירְכְתִּי לִפְנֵי כֹהֵן וְלֹא הִינַּחְתִּי לְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי חֲנִינָה אוֹמֵר שֶׁהִיא מִדִּבְרֵיהֶן. דָּמַר רִבִּי חֲנִינָה. עִיר שֶׁכּוּלָּהּ כֹּהֲנִים יִשְׂרָאֵל קוֹרֵא רִאשׁוֹן מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם.

רִבִּי אָחָא וְרִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמַלַּאי. עִיר שֶׁכּוּלָּהּ כֹּהֲנִים כּוּלָּן נוֹשְׂאִין אֶת כַּפֵּיהֶן. וּלְמִי הֵן מְבָרְכִין. לַאֲחֵיהֶן שֶׁבַּצָּפוֹן וְשֶׁבַּדָּרוֹם. וּמִי עוֹנֶה אַחֲרֵיהֶן. הַנָּשִׁים וְהַקְּטַנִּים. תַּנֵּי אַבַּיֵּי בַּר בִּנְיָמִן. עַם הֶעוֹמֵד אַחֲרֵי הַכֹּהֲנִים אֵינָן בִּכְלָל בְּרָכָה. הָעוֹמְדִים לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים. אָמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. אֲפִילּוּ חוֹמָה שֶׁלְּבַרְזֶל אֵינָהּ מַפְסֶקֶת. הָעוֹמְדִין מִן הַצְּדָדִין. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. נִתְבַּוֵּון לְהַזּוֹת לְפָנָיו וְהִזָּה לְאַחֲרָיו לְאַחֲרָיו וְהִזָּה לְפָנָיו. הַזָּיָיתוֹ פְּסוּלָה. לְפָנָיו וְהִזָּה עַל הַצְּדָדִין הַזָּיָיתוֹ כְּשֵׁירָה. הָדָא אָמְרָה. הָעוֹמֵד מִן הַצְּדָדִין בִּכְלָל בְּרָכָה הֵן. אָמַר רַב חִסְדָּא. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא הַחַזָּן יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַב חִסְדָּא. אִם הָיָה כֹּהֵן אֶחָד. אוֹמֵר. כֹּהֵן. לְשָׁנַיִם. אוֹמֵר כֹּהֲנִים. וְרַב הוּנָא אָמַר. אֲפִילּוּ לְאֶחָד אוֹמֵר. כֹּהֲנִים. שֶׁאֵינוֹ קוֹרֵא אֶלָּא הַשֵּׁבָט. שֶׁלֹּא תֹאמַר. אֵי אִישׁ פְּלוֹנִי מְגַלֶּה עֲרָיוֹת וְשׁוֹפֵךְ דָּמִים וְהוּא מְבָרְכֵנוּ. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וּמִי מְבָרֶכְךָ. לֹא אֲנִי מְבָרֶכְךָ. שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם.

מְעָרְבִין בְּבֵית יָשָׁן. אָמַר רִבִּי אָבִין. וּבְדִיּוּר יָשָׁן הִיא מַתְנִיתָא.

בּוֹר הַקָּרוֹב לָאֻמָּה מִתְמַלֵּא רִאשׁוֹן. וְהוּא שֶׁתְּהֵא אַמַּת הַמַּיִם עוֹבֶרֶת עַל גַּבָּיו. שְׁמוּאֵל אָמַר. אֲפִילּוּ מִן הַצַּד. תַּמָּן אָמְרִין. דִּרְחִיק וְנִיחָא לְמִישְׁתֵּי קָדִים לֵיהּ דִּקְרִיב וְקָשֶׁה לְמִישְׁתֵּי.

עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנָן דְּתַמָּן נִיחָא. תַּמָּן אָמְרִין בְּשֵׁם רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב. כָּל שֶׁנּוֹתְנִין לוֹ אֱגוֹז וּמַשְׁלִיכוֹ צְרוֹר וְנוֹטְלוֹ. הַמּוֹצִיא בְיָדוֹ כְמוֹצִיא לְאַיִשְׁפָּה. אֱגוֹז וְנוֹטְלוֹ צְרוֹר וְזוֹרְקוֹ גְּזִילוֹ גָּזֵל מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם. אֱגוֹז וּצְרוֹר נוֹטְלָן וּמַצְנִיעָן וּמֵבִיאָן לְאַחַר זְמָן גְּזִילוֹ גָּזֵל גָּמוּר. זוֹכֶה לְעַצְמוֹ אֲבָל לֹא לָאֲחֵרִים. רַב הוּנָא אָמַר. כְּשֵׁם שֶׁזּוֹכֶה לְעַצְמוֹ זוֹכֶה לָאֲחֵרִים. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאֵין מַתָּנָתוֹ מַתָּנָה. שֶׁנֶּאֱמַר כִּי יִתֵּן אִישׁ. מַתִּנַת אִישׁ מַתָּנָה וְאֵין מַתִּנַת קָטָן מַתָּנָה. דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לְעוֹלָם אֵין גְּזִילוֹ מחזר עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הָדָא דְאַתְּ אָמַרְתְּ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ בְּדִין. אֲבָל לְקָרְבָּן וְלִשְׁבוּעָה כָּל עַמָּא מוֹדֶה. עַד שֶׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. בְּרַם כְּרַבָּנִן דְּהָכָא. רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. מֵעַתָּה אַף לְעַצְמוֹ לֹא יִזְכֶּה. שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ עַד שֶׁיְּהֵא כְרֵעֵהוּ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. וְיָרְדוּ לָהּ בִּשִׁיטַּת הַפָּעוּטוֹת. דְּתַנְיָנן תַּמָּן. הַפָּעוּטוֹת מְקַחָן מְקַח וּמִמְכָּרָן מִמְכָּר בְּמִטַּלְטָלִין. וְהָא תַנְיָנן תַּמָּן. אֲבָל אֵינוֹ מְזַכֶּה לָהֶן לֹא עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים מִפְּנֵי שֶׁיָּדָן כְּיָדוֹ. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִין. כָּאן בְּתִינוֹק שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת. כָּאן בְּתִינוֹק שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת.

מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת כול׳. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בְּאֵילֵּין דַּקִּיקָתָא כְּמָאן דְּאִינּוּן בְּגַו בֵּייתֵיהּ.

הֶעָנִי הַמְּנַקֵּף בְּרֹאשׁ הַזַּיִת מַה שֶּׁתַּחְתָּיו גָּזֵל מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר גָּזֵל גָּמוּר. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בִּדְאַרְעָא. אֲבָל הַלּוֹקֵחַ בְּיָד זָכְתָה לוֹ יָדוֹ.

אֵין מְמַחִין בְּיַד עֲנֵיֵּי גוֹיִם בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּיאָה מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם. תַּנֵּי. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרָאֵל. מַעֲמִידִין גַּבָּאֵי גוֹיִם וְגַבָּאֵי יִשְׂרָאֵל. וְגוֹבִין מִשֶּׁלְּגוֹיִם וּמִשֶּׁלְיִשְׂרָאֵל. וּמְפָרְנְסִין עֲנֵיֵּי גוֹיִם וַעֲנֵיֵּי יִשְׂרָאֵל. וּמְבַקְּרִין חוֹלֵי גוֹיִם וְחוֹלֵי יִשְׂרָאֵל. וְקוֹבְרִין מֵיתֵי גוֹיִם וּמֵיתֵי יִשְׂרָאֵל. וּמְנַחֲמִין אֲבֵילֵי גוֹיִם וַאֲבֵילֵי יִשְׂרָאֵל. וּמְכַבְּסִין כְּלֵי גוֹיִם וּכְלֵי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם.

גִּירְדָּאֵי שָׁאַל לְרִבִּי אִימִּי. יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁלְּגוֹיִם מַהוּ. וּסְבַר מִישְׁרֵי לוֹן מִן הָדָא מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם. אָמַר לֵיהּ רִבִּי אַבָּא. וְהָתַנֵּי רִבִּי חִיָּה יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁלְּגוֹיִם אָסוּר. אָמַר רִבִּי אִימִּי. אִילְמָלֵא רִבִּי אַבָּא כְּבָר הֵיינוּ בָאִין לְהַתִּיר עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן. וּבָרוּךְ שֶׁהִבְדִּילָנוּ מֵהֶן.

משנה: מַשְׁאֶלֶת אִשָּׁה לַחֲבֵירְתָּהּ הַחֲשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִית נָפָה וּכְבָרָה רֵיחַיִם וְתַנּוּר. אֲבָל לֹא תָבוֹר וְלֹא תִטְחוֹן עִמָּהּ. אֵשֶׁת חָבֵר מַשְׁאֶלֶת לְאֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ נָפָה וּכְבָרָה וּבוֹרֶרֶת וְטוֹחֶנֶת וּמְרַקֶּדֶת עִמָּהּ. אֲבָל מִשְׁתַּטֶּיל מַיִם לֹא תִגַּע בָּהּ שֶׁאֵין מְחַזְּקִין יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבֵירָה. וְכוּלָּן לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם. וּמַחֲזִיקִים יְדֵי גוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל. וְשׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם.

הלכה: מַשְׁאֶלֶת אִשָּׁה לַחֲבֵירְתָּהּ כול׳. רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. מַתְנִיתָא בִסְתָם. הָא בִּפֵּירוּשָׁא לֹא. אָמַר לֵיהּ. וְסָתְמוֹ לָאו כְּפֵירוּשׁ הוּא. אָמַר לֵיהּ. אֲנִי אוֹמֵר נָפָה לִסְפּוֹר בָּהּ מָעוֹת. כְּבָרָה לִכְבּוֹר בָּהּ חוֹל. רֵיחַיִם לִטְחוֹן בָּהּ סַמְמָנִין. תַּנּוּר לְהַטְמִין בּוֹ אוּפִין שֶׁלְּפִשְׁתָּן.

רִבִּי פִּינְחָס בָּעֵי. בְּמַה קָנְסוּ. בְּמָקוֹם שֶׁזּוֹרְעִין וְאוֹכְלִין אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁזּוֹרְעִין וְלֹא אוֹכְלִין. מַה נָפִיק מִבֵּינֵיהוֹן. רָאוּ אוֹתוֹ לוֹקֵחַ מִן הַסִּירְקִי. אָסוּר. וְאֵין תֵּימַר בְּמָקוֹם שֶׁזּוֹרְעִין וְאוֹכְלִין רָאוּ אוֹתוֹ לוֹקֵחַ מִן הַסִּירְקִי מוּתָּר.

רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה בָּעֵי. עַל כָּל פִּירְקָא אִיתָמַר אוֹ עַל הָדָא הִילְכְתָא אִיתָמַר. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי יְהוּדָה בֶּן טִיטּוֹס. מִן מַה דְּתַנְיָנן בְּגִיטִּין אֶלָּא הָדָא אָמְרָה הָדָא הִילְכְתָא אִיתָמַר. עַל הָדָא הִילְכְתָא אִיתָמַר.

תַּמָּן תַּנְיָנן נַחְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה לֹא לָשִׁין וְאֵין עוֹרְכִין עִמּוֹ. וְתַנֵּי עֲלָהּ. לֹא בוֹרְרִין וְלֹא טוֹחֲנִין עִמּוֹ. וְהָכָא הוּא אוֹמֵר אֲכֵן. אָמַר רִבִּי אִילָא. כָּאן

לְחוּלִין כָּאן לִתְרוּמָה. וְהָתַנְיָנן נַחְתּוֹם. אִית לְמֵימַר נַחְתּוֹם בִּתְרוּמָה. חַבֵּרַייָא אָמְרֵי. כָּאן בְּלוֹתֵת כָּאן בְּשֶׁאֵינוֹ לוֹתֵת. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לַחֲבֵרַייָא. אֲבָל מְשָׁתַּטִּיל אֶת הַמַּיִם לֹא תִגַּע אֲצָלָהּ.

רִבִּי חִייָה וְרִבִּי אִימִּי חַד אָמַר חָרוֹשׁ בָּהּ טָבָאוּת וַאֲנָא נָסִיב לָהּ מִינָּהּ בָּתָר שְׁמִיטְתָא. וְחָרָנָה אָמַר. יְיֵשֵׁר. מָאן דְּאָמַר. חָרוֹשׁ בָּהּ טָבָאוּת וַאֲנָא נָסִיב לָהּ מִינָּהּ בָּתָר שְׁמִיטְתָא. מַה שׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן שֶׁלִּישְׂרָאֵל. יְיֵשֵׁר. וּמָאן דְּאָמַר לְגוֹי יְיֵשֵׁר. דִּלְמָא רִבִּי חִינְנָא בַּר פַּפָּא וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן עָבְרִין עַל חַד מֵחוֹרְשֵׁי שְׁבִיעִית. אָמַר לֵיהּ רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. יִשְׂרָאֵל אַתְּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי חִינְנָא בַּר פַּפָּא. לֹא כֵן אִלְפָן רִבִּי. וְלֹא אָמְרוּ הָעוֹבְרִים בִּרְכַּת יי עֲלֵיכֶם. אֵילּוּ אוּמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁהֵן כָּלִין וְעוֹבְרִין מִן הָעוֹלָם. לֹא אָמְרוּ לְיִשְׂרָאֵל בִּרְכַּת יי עֲלֵיכֶם. מַה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִין לָהֶן. בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יי. לֹא דַיֵּיכֶם שֶׁכָּל בְּרָכוֹת שֶׁבָּאוֹת לָעוֹלָם בִּזְכוּתֵינוּ הֵן בָּאוֹת. וְלֹא דַיֵּיכֶם שֶׁאֵין אַתֶּם אוֹמְרִים לָנוּ בּוֹאוּ וּטְלוּ מִן הַבְּרָכוֹת הַלָּלוּ. אֶלָּא שֶׁאַתֶּם מְגַלְגְּלִין עָלֵינוּ פִּיסִים וְזִימְיוֹנוֹת וְגוּלְגָּלְיוֹת וְאַרְנוֹנְיוֹת.

פרק ו

א משנה: הָאוֹמֶר הִתְקַבֵּל גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי אוֹ הוֹלֵךְ גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה הִתְקַבֵּל לִי גִיטִּי אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. לְפִיכָךְ אִם אָמַר לוֹ הַבַּעַל אִי אֶיפְשִׁי שֶׁתִּתְקַבֵּל לָהּ אֶלָּא הוֹלֵךְ וְתֵן לָהּ אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אַף הָאוֹמֶרֶת טוֹל לִי גִיטִּי אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר.

הלכה: הָאוֹמֶר הִתְקַבֵּל גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי כול׳. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. הִתְקַבֵּל כְּזֹכֶה. הָכָא אַתְּ אָמַר. הִתְקַבֵּל כְּהוֹלֵךְ. שַׁנְיָיה הִיא שֶׁזָּכִין לוֹ לְאָדָם שֶׁלֹּא בְּפָנָיו. הָתִיב רִבִּי שַׁמַּי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה צוֹוַחַת לְהִתְגָּרֵשׁ. אֲנִי אוֹמֵר. שֶׁמָּא חָזְרָה בָהּ. הָא תַנִּינָן. הִיא עַצְמָהּ מֵבִיאָה אֶת גִּיטָּהּ. חָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא חָזְרָה בָהּ. תַּמָּן הִיא חָבָה לְעַצְמָהּ. בְּרַם הָכָא חוֹב לָהּ.

רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב אָמַר. אָמְרָה. הֲבֵא לִי גִיטִּי. וְהָלַךְ וְאָמַר לוֹ. אִשְׁתְּךָ אָמְרָה. הִתְקַבֵּל לִי גִיטִּי. אַף עַל פִּי שֶׁהִגִּיעַ לְיָדָהּ אֵינוֹ גֵט. שֶׁהוּא סָבוּר מִדַּעַת הַשָּׁלִיחַ מִתְגָּרֶשֶׁת. וְהִיא אֵינָהּ מִתְגָּרֶשֶׁת אֶלָּא מִדַּעְתָּהּ. הָתִיב רִבִּי הוּנָא בַּר חִייָה. וְהָא דְתַנִּינָן. הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה. הִתְקַבֵּל לִי גִיטִּי. אֵינוֹ גֵט עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט לְיָדָהּ. מַעֲתָּה אֲפִילּוּ הִגִּיעַ גֵּט לְיָדָהּ אֵינוֹ גֵט. שֶׁהִיא סְבוּרָה שֶׁמָּא לְדַעַת הַשָּׁלִיחַ הִיא מִתְגָּרֶשֶׁת. וְהִיא אֵינָהּ מִתְגָּרֶשֶׁת אֶלָּא מִדַּעְתָּהּ. בְּיוֹדֵעַ שֶׁאֵין הַקָּטָן עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ.

רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. אֵין הָאִשָּׁה עוֹשָׂה שָׁלִיחַ לְקַבֵּל גִּיטָּהּ מִשְּׁלוּחָהּ שֶׁלְּבַעֲלָהּ. שְׁמוּאֵל שָׁמְעָהּ מִינֵּיהּ וְלָעֲתָהּ בַּתְרֵי אַרְבָּעִים זִימְנֵי.

רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁאָמְרָה. הֲבֵא לִי. וְאָמַרָה לוֹ. הִתְקַבֵּל לִי. אָמְרָה. הִתְקַבֵּל לִי. וְהוּא אָמַר לוֹ. הֲבֵא לִי. אַשְׁכָּח תַּנֵּי עַל תְּרוֵיהֶן. הֲרֵי זֶה גֵּט וְאִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. וְהָא תַנִּינָן. וְנָתַן בְּיָדָהּ. אֵין לִי אֶלָּא בְיָדָהּ. מְנַיִין בְּיַד שְׁלוּחָהּ בְּיַד שְׁלוּחוֹ לִשְׁלוּחָהּ מִשְּׁלוּחָהּ לִשְׁלוּחוֹ מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר וְנָתַן וְנָתַן. מַה תַּנֵּי אִי אֶיפְשִׁי. רִבִּי. דְּתַנֵּי. אָמְרָה. הָבֵא לִי גִיטִּי. וְהָלַךְ וְאָמַר לוֹ. אִשְׁתְּךָ אָמְרָה. הִתְקַבֵּל לִי גִיטִּי. הוֹלִיכוֹ לָהּ וּנְתָנוֹ לָהּ וְכָתַב לוֹ. אִי אֶיפְשִׁי שֶׁתִּתְקַבֵּל לָהּ אֶלָּא שֶׁתּוֹלִיכוֹ לָהּ. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. הוֹלִיכוֹ לָהּ וּנְתָנוֹ לָהּ. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ. אִי אֶיפְשִׁי שֶׁתִּתְקַבֵּל לָהּ אֶלָּא שֶׁתּוֹלִיכוֹ לָהּ. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי. הֵילָךְ מִן דִּיבּוּרִי אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי נָתָן. הֵילָךְ לְדִיבּוּרָהּ אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. רַב הוּנָא אָמַר. נַעֲשָׂה שְׁלוּחוֹ וּשְׁלוּחָהּ. אַסִּי אָמַר. כָּל הֵיכָא דְאָמַר. שְׁלוּחוֹ וּשְׁלוּחָהּ. מְגוּרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגוּרֶשֶׁת.

אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וַאֲתָיְין אִילֵּין פְּלוּגְתָא כְּאִילֵּין פְּלוּגְתָא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הָיָה מְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה עַל עִיסְקֵי גִיטָּהּ וְקִידּוּשֶׁיהָ וְנָתַן לָהּ גִּיטָּהּ וְקִידּוּשֶׁיהָ וְלֹא פֵירַשׁ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר דַּייוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. צָרִיךְ לְפָרֵשׁ. וַאֲתָיָא דְּרִבִּי כְּרִבִּי יוֹסֵי. וּדְרִבִּי נָתָן כְּרִבִּי יְהוּדָה. אָמַר לֵיהּ וַאֲתְּ מַה בְיָדָךְ. דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר אָבִין אָדָא בַּר תַּחְלִיפָא בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. מַה פְלִיגִין. עַצְמוֹ לְעִנְיָינוֹת אֲחֵרִים. אֲבָל אִם הָיָה עוֹסֵק בְּאוֹתוֹ עִנְיָין גֵּט הוּא. וְהָכָא אֲפִילּוּ בָעוֹסְקִין בְּאוֹתוֹ עִנְיָין הִיא מַחֲלוֹקֶת.

רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. אַף לְעִנְיָין מַתָּנָה כֵן. אָדָם עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ לְקַבֵּל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. אָמַר לֵיהּ. תַּמָּן הַתּוֹרָה זִיכַּת אוֹתָהּ בְּגִיטָּהּ וְהִיא עוֹשָׂה שָׁלִיחַ לְקַבֵּל דָּבָר שֶׁהוּא שֶׁלָּהּ. אִית לָךְ מֵימַר בְּמַתָּנָה. אָדָם עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ לְקַבֵּל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. וְעוֹד מִן הָדָא דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵה וְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לִיתֵּן מַתָּנָה לַחֲבֵירוֹ וּבִיקֵּשׁ לַחֲזוֹר בּוֹ חוֹזֵר בּוֹ. קָם רִבִּי יוֹסֵי עִם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי. אָמַר לֵיהּ וְהֵן הוּא הֵין צָדֵק. אָמַר לֵיהּ. בְּשָׁעָה שֶׁאָמְרוֹ הֵין צָדֵק הָיָה.

אָמַר לוֹ. הוֹלֵךְ גֵּט אִשְׁתִּי גֵּט בְּתָהּ גֵּט אֲחוֹתָהּ. וְהָלַךְ וּנְתָנוֹ לָהּ. אֵינוֹ גֵט. תְּבָעוֹ הַשָּׁלִיחַ וְאָמַר לוֹ. תֵּן גֵּט לְאִשְׁתּוֹ. אָמַר לוֹ. הֵילָךְ גֵּט אִשְׁתִּי גֵּט בְּתָהּ גֵּט אֲחוֹתָהּ. וְהָלַךְ וּנְתָנוֹ לָהּ. הֲרֵי זֶה גֵּט. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן וְרִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רִבִּי שַׁמַּי. זוֹ דִּבְרֵי רִבִּי. אֲבָל חֲכָמִים אוֹמְרִים. בְּאוֹמֶרֶת. יְהֵא לִי בְיָדָךְ.

אָמַר רִבִּי חֲנִינָא. הֲלָכָה כְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל. וְהוּא שֶׁאָמְרָה לוֹ הִיא טוֹל לִי. יְהֵא לִי בְיָדֵךְ. חַד בַּר נַשׁ שָׁלַח גֵּט לְאִיתְתֵּיהּ. אָמְרָה לֵיהּ. יְהֵא לִי בְיָדֵךְ. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַב. אָמַר. אִם בָּא לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. מַה וִּפְלִיג. שַׁנְיָיא הוּא יְהֵא בְיָדֵךְ שַׁנְיָיא הוּא יְהֵא לִי בְיָדֵךְ. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. אֲנָא יָדַע רֵישָׁא וְסֵיפָא. אִשָּׁה אַחַת עָשָׂת שְׁלִיחַ לְקַבֵּל גִּיטָּהּ מִשְׁלוּחֵי בַעֲלָהּ. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַב. אָמַר. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן אָמַר רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. אֵין הָאִשָּׁה עוֹשָׂה שְׁלִיחַ לְקַבֵּל גִּיטָּהּ מִשְׁלוּחֵי בַעֲלָהּ. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵין. אֲנִי אֹמֵר. אַחַר הַדֶּלֶת הָיָה עוֹמֵד וְשָׁמַע אֶת קוֹלָהּ.

ב משנה: הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה הִתְקַבֵּל לִי גִּיטֵּי צָרֵיכָה שְׁנֵי כִיתֵּי עֵדִים. שְׁנַיִם שֶׁאוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ אָמְרָה וּשְׁנַיִם שֶׁאוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ קִיבְּלָהּ וְקָרְעָהּ אֲפִילּוּ הֵן הָרִאשׁוֹנִים וְהֵן הָאַחֲרוֹנִים אוֹ אֶחָד מִן הָרִאשׁוֹנִים וְאֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים וְאֶחָד מִצְטָרֵף עִמָּהֶן. נַעֲרָה מְאוֹרָסָה הִיא וְאָבִיהָ מְקַבְּלִין אֶת גִּיטָּהּ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין שְׁתֵּי יָדַיִם זוֹכוֹת כְּאַחַת אֶלָּא אָבִיהָ מְקַבֵּל גִּיטָּהּ בִּלְבַד. וְכָל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְשַׁמֵּר אֶת גִּיטָּהּ אֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִתְגָּרֵשׁ. קְטַנָּה שֶׁאָמְרָה. הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי. אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט לְיָדָהּ. לְפִיכָךְ אִם רָצָה הַבַּעַל לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר שֶׁאֵין הַקָּטָן עוֹשֶׂה שְׁלִיחַ. וְאִם אָמַר לוֹ אָבִיהָ. צֵא וְהִתְקַבֵּל לְבִתִּי גִּיטָּהּ. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי כול׳. שְׁנַיִם שֶׁאָמְרוּ. בְּפָנֵינוּ אָמְרָה. וּשְׁנַיִם שֶׁאָמְרוּ. בְּפָנֵינוּ קִיבֵּל וְקָרַע. וְהוּא מוֹדֶה. יִצְטָרֵף הַשָּׁלִיחַ. תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה קָרוֹב. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַקָּרוֹב נַעֲשֶׂה שָׁלִיחַ.

נַעֲרָה מְאוֹרָסָה הִיא וְאָבִיהָ מְקַבְּלִין גִּיטָּהּ. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. כְּמַחֲלוֹקֶת בְּקִידּוּשִׁין. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַכֹּל מוֹדִין בְּקִידּוּשִׁין שֶׁאָמָּהּ מְקַדְּשָׁהּ וְלֹא הִיא. מוֹדֶה רֵישׁ לָקִישׁ בִּנְישׂוּאִין. לֹא הַכֹּל מִמֶּנָּּה לְהַשִּׂיא אֶת עַצְמָהּ וּלְהַפְסִיד מַעֲשֶׂה יָדֶיהָ לְאָבִיהָ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אֵין לָהּ דַּעַת אֶצֶל אָבִיהָ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה שְׁלִיחַ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ יֵשׁ לָהּ דַּעַת אֶצֶל אָבִיהָ וְהִיא עוֹשָׂה שְׁלִיחַ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ בּוֹ וּבְשְׁלוּחוֹ וְהָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בָּהּ וּבְשְׁלוּחָהּ. פָּתַר לָהּ בִּגְדוֹלָה. וְהָתַנִּינָן. קְטַנָּה שֶׁאָמְרָה. הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי. אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט לְיָדָהּ. פָּתַר בִּיתוֹמָה. וְהָא תַנִּינָן. אִם אָמַר לוֹ אָבִיהָ. צֵא וְהִתְקַבֵּל לְבִתִּי גִּיטָּהּ. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. פָּתַר לָהּ לְצָדָדִין הִיא מַתְנִיתָה. רֵישָׁא בִּיתוֹמָה וְסֵיפָא בְּשֶׁיֵּשׁ לָהּ אָב. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ. הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ כְּשֶׁהִיא נַעֲרָה בּוֹ וּבְשְׁלוּחוֹ. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי יְהוּדָה. דְּרִבִּי יְהוּדָה אָמַר. אֵין שְׁתֵּי יָדַיִם זוֹכוֹת כְּאַחַת. דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי. חַד רַב נְפַק מִבֵּית וַעֲדָא אֲמַר. נְפַק עוֹבְדָא כְּרִבִּי יוֹחָנָן. וְסָמְכִין עֲלוֹי. לָא הֲוָה צְרִיכָה מִיסְמוֹךְ עֲלוֹי אֶלָּא דַּהֲוָת מִן יַמָּא לְטִיגְנִי.

חֲבֵרַיָּא אָמְרִין. בֶּחָצֵר וּבְאַרְבַּע אַמּוֹת פְּלִיגִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יֵשׁ לָהּ חָצֵר וְיֵשׁ לָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. אֵין לָהּ חָצֵר וְאֵין לָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת. רִבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. בֶּחָצֵר פְּלִיגִין וְאֵין לָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת. מִי אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּפִשּׁוּט יָדַיִם. רִבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל. חֲצֵירוֹ שֶׁלַּשָּׁלִיחַ מָהוּ שֶׁתִּיעָשֶׂה כְיָדוֹ.

נִישֵּׂאת הִיא לֹא אָבִיהָ. קְטַנָּה אָבִיהָ לֹא הִיא. נִיפֵּית בֵּין הִיא בֵּין אָבִיהָ. אִם יֵשׁ בָּהּ דַּעַת הִיא לֹא אָבִיהָ. אִי זוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהִתְגָּרֵשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל שֶׁנּוֹתְנִין לָהּ גִּיטָּהּ וְדָבָר אֵחֵר עִמּוֹ וְהִיא מוֹצִיאָה אוֹתוֹ לְאַחַר זְמָן.

ג משנה: הָאוֹמֵר תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי וּנְתָנוֹ לָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר פָּסוּל. חֲרֵי הִיא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי וּנְתָנוֹ לָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר כָּשֵׁר. הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי וְקִיבְּלָהּ לָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר פָּסוּל. וְרִבִּי אֶלְעָזָר מַכְשִׁיר. הֲבֵא לִי גִּיטִּי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וֶהֱבִיאוֹ לָהּ מִמָּקוֹם אַחֵר כָּשֵׁר.

הלכה: קְטַנָּה שֶׁאָמְרָה. הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי כול׳. מַתְנִיתָא דְּלָא כְרִבִּי אֶלְעָזָר. בְּרַם כְּרִבִּי אֶלְעָזָר לְעוֹלָם אֵינָהּ מְגוּרֶשֶׁת עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ. אַל תִּגָּרְשֶׁנָּּה לִי אֶלָּא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי. חֲרֵי הִיא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי. וְהָלַךְ וְגֵירְשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר. חֲרֵי זוֹ אוֹף רִבִּי לָעְזָר מוֹדֶה שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְּמַרְאֶה לָהּ מָקוֹם. אוֹף רַבָּנִין מוֹדֵיי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְּמַרְאֶה לָהּ מָקוֹם.

ד משנה: הָבֵא לִי גִּיטִּי אוֹכֶלֶת בַּתְּרוּמָה עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט לְיָדָהּ. הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי אֲסוּרָה לוֹכַל בַּתְּרוּמָה מִיַּד. הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי אוֹכֶלֶת בַּתְּרוּמָה עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט לְאוֹתוֹ מָקוֹם. רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר מִיַּד.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי כול׳. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי לָעְזָר. אֲנִי אוֹמֵר. אַחַר הַדֶּלֶת מְצָאוֹ. תַּמָּן תַּנִּינָן. הָאוֹמֵר לְמִי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן [עַל] הַמַּעְשְׂרוֹת. קַח לִי מִמִּי שֶׁהוּא נֶאֱמָן מִמִּי שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר. אֵינוֹ נֶאֱמָן. תַּנֵּי. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֲפִילּוּ לֹא אָמַר לוֹ. מִפְּלוֹנִי. אֵינוֹ נֶאֱמָן עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ. קַח וַאֲנִי נוֹתֵן מָעוֹת. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. אֲנִי אוֹמֵר. אֶחָד קָרוֹב מְצָאוֹ וְלָקַח מִמֶּנּוּ. אַתְיָיא דְּרִבִּי אֶלְעָזָר כְּרִבִּי יוֹסֵי וּדְרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי. וְלֹא מוֹדֶה רִבִּי אֶלְעָזָר שֶׁאִם אָמְרָה לוֹ. אַל תְּקַבְּלֵהוּ לִי אֶלָּא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי. שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה עַד שֶׁיַּגִּיעַ הַגֵּט לְאוֹתוֹ מָקוֹם. וְהָכָא אֲפִילּוּ אָמַר לוֹ. מִפְּלוֹנִי. אֵינוֹ נֶאֱמָן עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ. קַח וַאֲנִי נוֹתֵן מָעוֹת. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. אֲנִי אוֹמֵר. אֶחָד קָרוֹב מְצָאוֹ וְלָקַח מִמֶּנּוּ.

ה משנה: הָאוֹמֵר כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי גְּרוּשָׁתִי וּתְנוּ לָהּ חֲרֵי אֵילּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. פִּטְרוּהָ פַּרְנְסוּהָ עֲשׂוּ לָהּ כַּנּוּמוֹס עֲשׂוּ לָהּ כְּרָאוּי לֹא אָמַר כְּלוּם. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים הַיּוֹצֵא בַקּוֹלָר וְאָמַר כִּתְבוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי חֲרֵי אֵילּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. חָזְרוּ לוֹמַר אַף הַמְפָרֵשׁ וְהַיּוֹצֵא בַּשְּׁיָירָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי

אוֹמֵר. אַף הַמְסוּכָּן.

הלכה: הָאוֹמֵר כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי כוּל'. הָאוֹמֵר. תְּרָכוּהָ. כְּאוֹמֵר. גֵּירְשׁוּהָ.

פִּטְרוּהָ פַּרְנְסוּהָ עֲשׂוּ לָהּ כַּנִּימוֹס עֲשׂוּ לָהּ כְּרָאוּי לֹא אָמַר כְּלוּם. אֲנִי אוֹמֵר. לִמְזוֹנוֹת.

אָמַר רִבִּי מָנָא. וְלֹא סוֹף דָּבָר בְּקוֹלָר שֶׁלַּסַּכָּנָה אֶלָּא בְּקוֹלָר בְּחֶזְקַת שֶׁלְּמָמוֹן. שֶׁכָּל הַקּוֹלָר בְּחֶזְקַת שֶׁלַּסַּכָּנָה. רִבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל. מַתָּנָתוֹ כְּמַתָּנַת שְׂכִיב מְרַע. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב אַרְמְנָיָא. מַה דְּהִיא צְרִיכָה לְרִבִּי שִׁמְעוֹן פְּשִׁיטָא לְרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הָאִשָּׁה שֶׁנֶּהֶרְגָה נֶהֱנִין בִּשְׁעָרָהּ. בְּהֵמָה שֶׁנֶּהֶרְגָה אֲסוּרָה בֶּהֱנָיָיה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. בְּאוֹמֶרֶת. תִּינָּתֵן כְּבֵינָתַי לְבִתִּי.

כְּהָדָא. גְּנִיבָה אִתְאֲפַק לְמִקְטָלָה. אָמַר. יָבוֹן לְרִבִּי אַבּוּנָא זוּז מִן חַמְרָא דְכַפַּר פַּנְיָא. וְלָא יָבוֹן לֵיהּ. חָשִׁין לְהָא דְרַב. דְּרַב אָמַר. הַיּוֹרֵשׁ כְּמְשׁוּעְבָּד. כְּשֵׁם שֶׁאֵין מִלְוָה בְעֵדִים נִיגְבֵּית מִן הַמְּשׁוּעְבָּד כָּךְ אֵינָהּ נִגְבֵּית מִן הַיּוֹרְשִׁין. וְלָא יִתְּנוֹן לֵיהּ מִשּׁוּם חוֹב יִתְּנוֹן לֵיהּ מִשּׁוּם מַתָּנָה. חָשִׁין לְהָא דְרִבִּי אֶלְעָזָר. דְּרִבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל. מַתָּנָתוֹ כְּמַתָּנַת שְׂכִיב מְרַע. אַיְיתֵי דְּרִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי יִצְחָק עֲטוֹשָׁיָא וְתַנּוֹן לֵיהּ. כְּגִיטִּין כֵּן מַתָּנָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי בָּא. אוֹ מַה גִּיטִּין אִם לֹא נָתַן בְּחַיָּיו לֹא נוֹתֵן. אַף מַתָּנָה אִם לֹא נָתַן בְּחַיָּיו לָאו שְׁמָהּ מַתָּנָה. אָמַר לֵיהּ. הָכָא אָתָא רִבִּי מַפְקָה חָכְמְתָהּ וּמַפְסְדָה לְרִבִּי אַבּוּנָא זוּזֵי. לֵית יְכִיל. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. תְּנוּ מָנָה לְאִישׁ פְּלוֹנִי. וּמֵת. יִתְּנוּ לְאַחַר מִיתָה. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן פְּלִיג יָבוֹן לֵיהּ. דָּמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִלְוָה בְעֵדִים נִגְבֵּית מִן הַיּוֹרְשִׁין וּבִלְבַד יוֹרְשִׁין קָרְקַע. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא דְתֵימַר בְּהֵן דַּהֲוָה קָאִים גַּבֵּיהּ עַד שָׁעָה דְמִית. בְּרַם אִם עָלִיל וּנְפִיק אֲנָא אָמַר. כְּבַר יְהִיב לֵיהּ. מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי חֲנִינָה אָמַר דְּלָא יְהִיב לֵיהּ. רִבִּי חֲנִינָה חֲוָה מִישְׁתָּעֵי אֶהֱן עוֹבְדָא. לְוִי פְּרִיסָא חֲוָה עָבַר מִן אֲתַר לַאֲתַר. נִפְקִין קְרִיבֵיהּ דְּגָנִיבָה מֵיכוּל עִימֵּיהּ. אָמַר. יֵיבוֹן לְרִבִּי אַבּוּנָא זוּזֵי וְאִיתְגָּרוֹן לַחְמָא.

תַּנֵּי. אַף הַחוֹלֶה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הַשְּׁזוּרִי בְּמְסוּכָּן. מַה בֵּין מְסוּכָּן מַה בֵּין חוֹלֶה. חוֹלֶה כְּדֶרֶךְ הָאָרֶץ. וּמְסוּכָּן כָּל שֶׁקָּפַץ עָלָיו הַחוֹלִי. דֶּרֶךְ הָאָרֶץ הַקְּרוֹבִים נִכְנָסִין אֶצְלוֹ מִיַּד וְהָרְחוֹקִים לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים. וְאִם קָפַץ עָלָיו הַחוֹלִי אֵילּוּ וְאֵילּוּ נִכְנָסִין אֶצְלוֹ מִיַּד. דְּלְמָא. רִבִּי הוּנָא רִבִּי פִּינְחָס רִבִּי חִזְקִיָּה סָלְקוֹן מְבַקְּרָא לְרִבִּי יוֹסֵי בְּתָר תְּלָתָא יוֹמִין. אָמַר לוֹן. בִּי בָעִיתוֹן מְקַיְּמָה מַתְנִיתָא.

ו משנה: מִי שֶׁהָיָה מוּשְׁלָךְ בַּבּוֹר וְאָמַר כָּל הַשּׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלִי יִכְתּוֹב גֵּט לְאִשְׁתִּי הֲרֵי אֵילּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. הַבָּרִיא שֶׁאָמַר כִּתְבוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי רָצָה לְשַׂחֵק בָּהּ. מַעֲשֶׂה בְּבָרִיא אֶחָד שֶׁאָמַר כִּתְבוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי וְעָלָה לְרֹאשׁ הַגַּג וְנָפַל וָמֵת. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אָמְרוּ חֲכָמִים אִם מֵעַצְמוֹ נָפַל הֲרֵי זֶה גֵּט. אִם הָרוּחַ דְּחָאַתּוּ אֵינוֹ גֵּט.

הלכה: מִי שֶׁהָיָה מוּשְׁלָךְ בַּבּוֹר כוּל'. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. לִימְדָנוּ רִבִּי יוֹנָתָן. וְהֵן שֶׁרָאוּ בּוּבְיָיה שֶׁלְּאָדָם. תַּמָּן תַּנִּינָן. מְעִידִין לְאוֹר הַגַּר וּלְאוֹר הַלְּבָנָה וּמַשִּׁיאִין עַל פִּי בַת קוֹל. וָמַר רִבִּי יוֹנָתָן. וְהֵן שֶׁרָאוּ בּוּבְיָיה שֶׁלְּאָדָם. רִבִּי אָחָא בַּר חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. הָדָה דְתֵימַר בַּשָּׂדֶה. אֲבָל בָּעִיר אֲפִילּוּ לֹא רָאוּ בּוּבְיָיה שֶׁלְּאָדָם. וְהָתַנִּינָן. מִי שֶׁהָיָה מוּשְׁלָךְ בַּבּוֹר. וְאָמַר רִבִּי יוֹנָתָן. וְהֵן שֶׁרָאוּ בּוּבְיָיה שֶׁלְּאָדָם. אָמַר רִבִּי אָבִין. הַמַּזִּיקִין הֵיוּ מְצוּיִין בַּבּוֹרוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵן מְצוּיִין בַּשָּׂדוֹת.

סָפֵק מֵעַצְמוֹ נָפַל סָפֵק הָרוּחַ דְּחָאַתּוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אִם עַל אָתָר נָפַל הֲרֵי זֶה גֵּט. וְאִם לְאַחַר זְמָן נָפַל אֵינוֹ גֵּט. וְהָהֵן עַל אָתָר וְלֹא סָפֵק הוּא. הָדָא אָמְרָה. סָפֵק מֵעַצְמוֹ נָפַל סָפֵק הָרוּחַ דְּחָאַתּוּ הֲרֵי זֶה גֵּט.

שְׁחָטָהּ לִזְרוֹק דָּמָהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה וּלְהַקְטִיר חֶלְבָּהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת. רֵישׁ לָקִישׁ אוֹמֵר. אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת. הָתִיב רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי קוֹמֵי רֵישׁ לָקִישׁ. וְהָתַנִּינָן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. קַל וְחוֹמֶר הַדְּבָרִים. מַה אִם בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת בַּמּוּקְדָּשִׁין וכו'. וּפִיגּוּל וְנוֹתָר הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת. אָמַר לֵיהּ. פִּיגּוּל וְנוֹתָר אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת. אֲבָל אִם שְׁחָטָהּ לִזְרוֹק אֶת דָּמָהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה וְלִקְטוֹר חֶלְבָּהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת. שְׁחָטָהּ וְזָרַק דָּמָהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה וְהִקְטִיר חֶלְבָּהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה. זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְקֵיסָרִין וְלֹא אָמְרוּ לֹא לְאִיסּוּר וְלֹא לְהֵיתֵר. רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. זֹאת אוֹמֶרֶת לֹא חָשׁוּ. אֵין תֵּימַר חָשׁוּ. הָיָה לָהֶם לְהוֹרוֹת אִיסּוּר. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. זֹאת אוֹמֶרֶת שָׁחֲשׁוּ. אֵין תֵּימַר לֹא חָשׁוּ. לֹא הָיָה לָהֶן לְהוֹרוֹת.

ז משנה: אָמַר לִשְׁנַיִם תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי אוֹ לִשְׁלֹשָׁה כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי הֲרֵי אֵילּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. אָמַר לִשְׁלֹשָׁה תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי הֲרֵי אֵילּוּ יֹאמְרוּ לַאֲחֵרִים כְּתוֹבוּ מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂאָן בֵּית דִּין דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וְזוֹ הֲלָכָה שָׁלַח חֲנַנְיָה אִישׁ אוֹנוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִין מְקוּבָּל אֲנִי בְּאוֹמֵר לִשְׁלֹשָׁה תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי שֶׁיֹּאמְרוּ לַאֲחֵרִים כְּתוֹבוּ מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂאָן בֵּית דִּין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי נוּמֵינוּ לַשָּׁלִיחַ אַף אָנוּ מְקוּבָּלִין שֶׁאֲפִילּוּ אָמַר לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלֵם תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי צָרִיךְ שֶׁיִּלְמְדוּ וְיִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. אָמַר לַעֲשָׂרָה כִּתְבוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי אֶחָד כּוֹתֵב וּשְׁנַיִם חוֹתְמִין. כּוּלְּכֶם כְּתוֹבוּ אֶחָד כּוֹתֵב וְכוּלָּן חוֹתְמִין. לְפִיכָךְ אִם מֵת אֶחָד מֵהֶן הֲרֵי זֶה גֵּט בָּטֵל.

הלכה: אָמַר לִשְׁנַיִם. תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי כוּל'. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי מֵאִיר מִן דְּבַתְרָהּ אָמַר לִשְׁלֹשָׁה. וְאָמַר רַב חִסְדָּא. טַעֲמָא דְרִבִּי מֵאִיר. מַה מָצִינוּ בְכָל מָקוֹם אֲחֵרִים כּוֹתְבִין וּבֵית דִּין חוֹתְמִין. וְהָכָא אֲחֵרִים כּוֹתְבִין וּבֵית דִּין מְחַתְּמִין.

רִבִּי הִלֵּל בַּר וָולֶס בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי. מָה רָאוּ לוֹמַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹסֵי. אָמַר לֵיהּ. שֶׁלֹּא רְאִיתִיו. רִבִּי כַּד הֲוָה בְעֵי מִקְשֵׁייָה עַל דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אֲנָן עֲלֵיבָיֵיא מַקְשַׁייָא עַל דְּרִבִּי יוֹסֵי. שֶׁכְּשֵׁם לְבֵין קָדָשִׁים הַקָּדָשִׁים לְבֵין חוּלִּין חוּלִּין כָּךְ בֵּין דּוֹרֵינוּ לְדוֹרוֹ שֶׁלְּרִבִּי יוֹסֵי. אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי. כְּשֵׁם שֶׁבֵּין זָהָב לְעָפָר כָּךְ בֵּין דּוֹרֵינוּ לְדוֹרוֹ שֶׁל אַבָּא.

אָמַר לַעֲשָׂרָה. הוֹלִיכוּ אֶת הַגֵּט הַזֶּה. אֶחָד מוֹלִיךְ עַל יְדֵי כוּלָּן. כּוּלְּכֶם הוֹלִיכוּ. כּוּלָּם מוֹלִיכִין וְאֶחָד נוֹתֵן עַל יְדֵי כוּלָּן. לְפִיכָךְ אִם מֵת אֶחָד מֵהֶן הֲרֵי הַגֵּט בָּטֵל. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר דִּמְן רוֹמָא. הַמְזַכֶּה כְּאוֹמֵר. כּוּלְּכֶם.

פרק ז

א משנה: מִי שֶׁאָחֲזוֹ קוֹרְדְּיַיקוֹס וְאָמַר כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתִּי לֹא אָמַר כְּלוּם. אָמַר כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתִּי וַאֲחָזוֹ קוֹרְדְּיַיקוֹס וְחָזַר וְאָמַר אַל תִּכְתְּבוּ אֵין דְּבָרָיו הָאַחֲרוֹנִים כְּלוּם. נִשְׁתַּתֵּק אָמְרוּ לוֹ נִכְתּוֹב גֵּט לְאִשְׁתְּךָ וְהִרְכִּין בְּרֹאשׁוֹ בּוֹדְקִין אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים. אִם אָמַר עַל לָאו לָאו וְעַל הֵן הֵן הֲרֵי אֵילּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.

הלכה: מִי שֶׁאָחֲזוֹ קוֹדְיָיקוֹס כול׳. סִימָן שׁוֹטֶה. הַיּוֹצֵא בַלַּיְלָה וְהַלָּן בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וְהַמְקַרֵעַ כְּסוּתוֹ וְהַמְאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ. רִבִּי חוּנָא אָמַר. וְהֵן שֶׁיְּהוּ כוּלָּהֶם בּוֹ. דְּלָךְ כֵּן הַיּוֹצֵא בַלַּיְלָה קַנִיטְרוֹפִּיס. וְהַלָּן בְּבֵית הַקְּבָרוֹת הַמְקַשֵּׁר לַשֵּׁדִים. וְהַמְקַרֵעַ אֶת כְּסוּתוֹ וְהַמְאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ קִינוֹקוֹס. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֲפִילּוּ אֶחָד מֵהֶן. אָמַר רִבִּי אָבִין. מִסְתַּבְּרָא כְּמַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ אֶחָד מֵהֶן. וּבִלְבַד בְּמַאֲבֵד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ. שֶׁאֲפִילּוּ שׁוֹטֶה שֶׁבְּשׁוֹטִין אֵין מְאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ. קוֹרְדְּיַיקוֹס אֵין בּוֹ אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ. מָהוּ קוֹרְדְּיַיקוֹס. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הִמִּים. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּחַד טַרְסַיי דַּהֲווֹן יְהָבִין לֵיהּ סַמִּיק גַּו אָכִים וַהֲוָה לָעֵי. אָכִים גַּו סְמִיק וַהֲוָה לָעֵי. זֶהוּ קוֹרְדְּיַיקוֹס שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים.

פְּעָמִים שׁוֹטֶה פְּעָמִים חָלוּם. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא שׁוֹטֶה חֲרֵי הוּא כְּשׁוֹטֶה לְכָל דָּבָר. וּבְשָׁעָה שֶׁהוּא חָלוּם חֲרֵי הוּא כְּפִיקֵּחַ לְכָל דָּבָר. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵי שְׁמוּאֵל אָמַר. כַּד דְּהוּא חֲלִים יִתֵּן גֵּט. מַה. שְׁמוּאֵל כְּרֵישׁ לָקִישׁ. דְּרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר לִכְשֶׁיִּשְׁתַּפֶּה. ייֵבָא דִּשְׁמוּאֵל מֵרֵישׁ לָקִישׁ דוּ אָמַר. חָלוּם יִתֵּן גֵּט. וְתַחֲלִימֵינִי וַתְחַייֵנִי.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עוֹדֵהוּ קוֹרְדְּיַיקוֹס עָלָיו כּוֹתְבִין גֵּט וְנוֹתְנִין לְאִשְׁתּוֹ. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לִכְשֶׁיִּשְׁתַּפֶּה. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. נִתְחָרֵשׁ אוֹ נִשְׁתַּטָּה אוֹ נִשְׁתַּמֵּד אוֹ שֶׁהוֹרוּ בֵית דִּין לֶאֱכוֹל חֵלֶב. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. נִדְחֵית חַטָּאתוֹ. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא נִדְחֵית חַטָּאתוֹ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן אָמַר. רִבִּי יוֹחָנָן מֵיחְלַף שְׁמוּעָתָא. דְּלֹא תְהֵא מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן פְּלִיגָא עַל מִילְּתֵיהּ. דְּמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַגּוֹסֵס זוֹרְקִין עָלָיו מִדַּם חַטָּאתוֹ וּמִדַּם אֲשָׁמוֹ. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִין. רִבִּי חִייָה רִבִּי יָסָא חַד כְּהָדֵין וְחַד כְּהָדֵין.

מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ. אָמַר. כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתּוֹ. וַאֲחָזוֹ קוֹרְדְּיַיקוֹס וְחָזַר וְאָמַר. אַל תִּכְתְּבוּ. אֵין דְּבָרָיו הָאַחֲרוֹנִים כְּלוּם. פָּתַר לָהּ. לִכְשֶׁיִּשְׁתַּפֶּה אֵין דְּבָרָיו הָאַחֲרוֹנִים כְּלוּם. נָתַן לָהּ אֶת גִּיטָּהּ וְאָמַר. לֹא יְהֵא גֵט אֶלָּא לְמָחָר. וְנַעֲשָׂה קוֹרְדְּיַיקוֹס. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרֵישׁ לָקִישׁ. זָרַק לָהּ אֶת גִּיטָּהּ וְאָמַר. לֹא יְהֵא גֵט אֶלָּא לְמָחָר. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרֵישׁ לָקִישׁ. רִבִּי אָבִין בָּעֵי. תָּרַם אֶת כִּירָייוֹ וְאָמַר. לֹא יְהֵא תְרוּמָה אֶלָּא לְמָחָר. וְנַעֲשָׂה קוֹרְדְּיַיקוֹס. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ וְלֵית לֵיהּ קִיּוּם. הֲרֵי שֶׁהָיָה צָלוּב אוֹ מְגוּיָיד וְרָמַז וְאָמַר. כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתּוֹ. כּוֹתְבִין וְנוֹתְנִין בְּחֶזְקַת שֶׁהַנִּשְׁמָה תְלוּיָה בּוֹ. וְאִיפְשַׁר שֶׁלֹּא נִטְרְפָה דַּעְתּוֹ שָׁעָה אֶחָת. הָדָא פְלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ וְלֵית לֵיהּ קִיּוּם.

תַּנֵּי. חֵרֵשׁ שֶׁתָּרַם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים. שֶׁהָיָה חֵרֵשׁ מִתְּחִילָּתוֹ. אֲבָל אִם הָיָה פִּיקֵּחַ וְנִתְחָרֵשׁ כּוֹתֵב וַאֲחֵרִים מְקַיְּימִים כְּתַב יָדוֹ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. חֲלוּקִין עַל [הַשּׁוֹנֶה הַזֶּה]. אָמְרִין וְהָא מַתְנִיתָא פְּלִיגָא. נִתְחָרֵשׁ הוּא אוֹ נִשְׁתַּטָּה אֵינוֹ מוֹצִיא עוֹלָמִית. וְיִכְתּוֹב וְיִקְיְימוּ אֲחֵרִים כְּתַב יָדוֹ. קְיָימָנֵיהּ בְּשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִכְתּוֹב. הָתִיב רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. וְהָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא. חֲרֵי שֶׁכָּתַב בִּכְתַב יָדוֹ. אָמַר לַסּוֹפֵר וְכָתַב לָעֵדִים וְחָתְמוּ. אַף עַל פִּי שֶׁכָּתְבוּהוּ וְחָתְמוּהוּ וְנָתְנוּהוּ לוֹ וְחָזַר וּנְתָנוֹ לָהּ אֵינוֹ גֵט. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אֱמוֹר דִּבְתָרָהּ. וְלֵית הָדָא פְלִיגָא. אֵינוֹ גֵט עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ קוֹלוֹ. אָמַר לַסּוֹפֵר. כְּתוֹב. וְלָעֵדִים חֲתוֹמוּ. סוֹף דָּבָר עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹלוֹ. וְלֹא אֲפִילּוּ הִרְכִּין בְּרֹאשׁוֹ. וְאַתְּ אָמַר לֵית כָּן. אָמַר רִבִּי מָנָא אִית כָּן. הִיא שְׁמִיעַת הַקּוֹל הִיא הַרְכָּנַת הָרֹאשׁ.

רִבִּי זְעִירָא בְּעָא מִינֵּיהּ דְּרִבִּי מָנָא. כְּמַה דְּתֵימַר. עַד שֶׁיָּרְכִּין בְּרֹאשׁוֹ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים. אָמַר לֵיהּ. לִשְׁמִיעַת הַקּוֹל פַּעַם אַחַת. לְהַרְכָּנַת הָרֹאשׁ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים. וְדִכְוָותָהּ עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹלוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים.

אָמַר רִבִּי יוּדָן. בְּאוֹמֵר. כָּךְ וְכָךְ עָשִׂיתִי. בְּרַם הָכָא בְּאוֹמֵר. כָּךְ וְכָךְ עֲשׂוּ. רִבִּי בִּנְיָמִן בַּר לֵוִי בָּעֵי. מַה אָנָן קַייָמִין. אִם יֵשׁ בּוֹ דַּעַת לָבֹא יֵשׁ בּוֹ דַּעַת לְשָׁעְבֵּר. אֵין בּוֹ דַּעַת לָבֹא. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי. בְּחֵרֵשׁ אָנָן קַייָמִין. וְאֵין שְׁלִיחוּת לְחֵרֵשׁ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן אָמַר. בְּבָרִיא אָנָן קַייָמִין. לָמָּה אֵינוֹ גֵט. אֲנִי אוֹמֵר. מִתְעַסֵּק בִּשְׁטָרוֹתָיו. וְתַנֵּי כֵן. בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים. בִּזְמַן שֶׁנִּשְׁתַּתֵּק מִתּוֹךְ בּוּרְיוֹ. אֲבָל אִם נִשְׁתַּתֵּק מִתּוֹךְ חוֹלְייוֹ דַּייוֹ פַּעַם אַחַת.

וּבִלְבַד בְּמְסָרְגִין לוֹ. נִכְתּוֹב גֵּט לְאִשְׁתְּךָ. וְהוּא אוֹמֵר. הֵין. לְאַמְּךָ. וְהוּא אוֹמֵר. לָאו. לְאִשְׁתְּךָ. וְהוּא אוֹמֵר. הֵין. לְבִתְּךָ. וְהוּא אוֹמֵר. לָאו. לְאִשְׁתְּךָ. וְהוּא אוֹמֵר. הֵין. לַאֲחוֹתְךָ. וְהוּא אוֹמֵר. לָאו. אַף בְּעֵדְיוֹת כֵּן. אָתָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף בְּעֵדְיוֹת כֵּן. שֶׁאָדָם מֵעִיד עֵדוּתוֹ מִיּוּשָׁב. אַף בִּנְדָרִים כֵּן. תַּנֵּי רַב שֵׁשֶׁת. כְּשֵׁם שֶׁבּוֹדְקִין אוֹתוֹ בִּגִיטִּין שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים כָּךְ בּוֹדְקִין אוֹתוֹ בִּירוּשׁוֹת וּבְמֶקַח וּמִמְכָּר וּבְמַתָּנוֹת.

ב משנה: אָמְרוּ לוֹ נִכְתּוֹב גֵּט לְאִשְׁתְּךָ. אָמַר לָהֶם כִּתְבוּ אָמְרוּ לַסּוֹפֵר וְכָתַב לָעֵדִים וְחָתְמוּ. אַף עַל פִּי שֶׁכְּתָבוּהוּ וַחֲתָמוּהוּ וּנְתָנוּהוּ לוֹ וְחָזַר וּנְתָנוֹ לָהּ הֲרֵי זֶה גֵּט בָּטֵל עַד שֶׁיֹּאמַר לַסּוֹפֵר כְּתוֹב וְלָעֵדִים חֲתוֹמוּ.

הלכה: אָמְרוּ לוֹ נִכְתּוֹב גֵּט לְאִשְׁתְּךָ כול׳. אָמַר לִשְׁנַיִם. אִמְרוּ לִפְלוֹנִי שֶׁיִּכְתּוֹב וְלִפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי שֶׁיַּחְתְּמוּ. רִבִּי זְעִירָה בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. מַעֲשֶׂה הָיָה בִימֵי רִבִּי וְאָמַר. לֹא יֵעָשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל. שְׁמוּאֵל אָמַר. יֵעָשֶׂה וְיֵעָשֶׂה. רַב יִרְמְיָה שָׁאַל לִשְׁמוּאֵל. אָמַר לִשְׁנַיִם. אִמְרוּ לִפְלוֹנִי שֶׁיִּכְתּוֹב וְאַתֶּם חֲתוֹמוּ. אָמַר לֵיהּ. הֲרֵי זֶה גֵּט בָּטֵל אֶלָּא שֶׁהַדָּבָר צָרִיךְ תַּלְמוּד. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דִּשְׁמוּאֵל. תַּמָּן הוּא אָמַר. יֵעָשֶׂה וְיֵעָשֶׂה. וְהָכָא הוּא אָמַר אָכֵן. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁשִּׁינּוּ אֶת עֲדוּתָן.

נִיחָא לָעֵדִים וְחָתְמוּ לַסּוֹפֵר וְכָתַב. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל דְּרִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כָּתַב טָרְפוֹ בַטּוֹפֶס כָּשֵׁר. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי יְהוּדָה. דְּרִבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל בְּטוֹפְסִין.

ג משנה: זֶה גִּיטֵּיךְ אִם מִתִּי מֵחוֹלִי זֶה זֶה גִּיטֵּךְ אִם מִתִּי מֵחוֹלִי לְאַחַר מִיתָתִי לֹא אָמַר כְּלוּם. מֵהַיּוֹם אִם מִתִּי מֵעַכְשָׁיו אִם מִתִּי הֲרֵי זֶה גֵּט. מֵהַיּוֹם לְאַחַר מִיתָתִי אֵינוֹ גֵּט וְאִם מֵת חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

הלכה: זֶה גִּיטֵּיךְ אִם מִתִּי. זֶה גִּיטֵּיךְ מֵחוֹלִי זֶה. זֶה גִּיטֵּיךְ לְאַחַר מִיתָתִי. לֹא אָמַר כְּלוּם. וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ. הֲרֵי זֶה גֵּט. מָנֵי רַבּוֹתֵינוּ. רִבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא וּבֵית דִּינוֹ. בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת נִקְרָא רִבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא רַבּוֹתֵינוּ. בְּגִיטִּין בַּשֻּׁמָּן וּבְסַנְדָּל. וְיִקְרְאוּ לוֹ בֵּית דִּין שֶׁהוּא מַתִּיר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הוּא נִקְרָא בֵּית דִּין שֶׁרְיָא. אָמַר רִבִּי יוּדָן בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל. בֵּית דִּינוֹ חָלוּשׁ עָלָיו בְּגִיטִּין.

מָהוּ שֶׁתְּהֵא מוּתֶּרֶת לִינָּשֵׂא. רִבִּי חַגַּיי אָמַר. מוּתֶּרֶת לִינָּשֵׂא. רִבִּי יוֹסֵי. אֲסוּרָה לִינָּשֵׂא. אֲנִי אוֹמֵר. נַעֲשׂוּ לוֹ נִיסִּים וְחָיָה.

מֵהַיּוֹם אִם מַתִּי. מֵעַכְשָׁיו אִם מַתִּי. הֲרֵי זֶה גֵּט. מֵהַיּוֹם וּלְאַחַר מוֹתִי. אֵינוֹ גֵּט. אָמַר רִבִּי יוּדָן. רַבָּנִין וְרַבּוֹתֵינוּ. מְתִיבִין רַבּוֹתֵינוּ לְרַבָּנִין. לָמָּה אַתּוּן אָמְרִין. הֲרֵי זֶה גֵּט. בְּגִין דְּאָמַר. אִם. וְהָא סֵיפָא וְאִם. וְאַתּוּן אָמְרִין. אֵינוֹ גֵּט. אֶלָּא בְּגִין דְּאָמַר. מֵהַיּוֹם. אוֹף אֲנָן כֵּן אִית לָן מֵהַיּוֹם עִיקָּר. מְתִיב רִבִּי לְרַבָּנִין. לָמָּה אַתּוּן אָמְרִין. אֵינוֹ גֵּט. בְּגִין דְּאָמַר. מֵהַיּוֹם. וְהָא רֵישָׁא מֵהַיּוֹם. וְאַתּוּן אָמְרִין. הֲרֵי זֶה גֵּט. אֶלָּא בְּגִין דְּאָמַר. אִם. אוֹף אֲנָא אִית לִי אִם עִיקָּר. תַּמָּן מַחְלְפִין. רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְרַב תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. דִּבְרֵי רִבִּי תַּמָּן דְּהוּא רַבָּנִין דְּהָכָא. מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר. מֵהַיּוֹם. כְּמִי שֶׁאָמַר. עַל מְנָת. רִבִּי זְעִירָה בְעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. עַל מְנָת אִם מַתִּי אוֹ עַל מְנָת לְאַחַר מִיתָתִי. אָמַר לֵיהּ. עַל מְנָת אִם מַתִּי. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. דִּבְרֵי רִבִּי הָכָא דְּהוּא רַבָּנִין דְּתַמָּן. מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר. מֵהַיּוֹם. כְּמִי שֶׁאָמַר. לְאַחַר מִיתָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן. הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנָיו צָרִיךְ שֶׁיִּכְתּוֹב. מֵהַיּוֹם וּלְאַחַר מוֹתוֹ. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֵינוֹ צָרִיךְ. מַה טַּעֲמָא שֶׁלְּרִבִּי יוֹסֵי. זְמַנּוֹ שֶׁלַּשֵּׁטָר מוֹכִיחַ עָלָיו. חֲבֵרַיָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֵינָהּ אִיסְרְטָה. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֵינָהּ כְּגִיטִּין אֵינָהּ כְּמַתָּנָה. אָמַר רִבִּי אִילָא. בְּמַתָּנָה. מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר. מֵהַיּוֹם. מַתָּנָה גְמוּרָה הִיא. לְאֵי זֶה דָּבָר כָּתַב בָּהּ. לְאַחַר מִיתָה. לְשַׁיֵּיר לוֹ אֲכִילַת פֵּירוֹת. וּבְגִיטִּין. מִכֵּיוָן שֶׁכָּתַב. מֵהַיּוֹם. בַּגֵּט. כָּרוּת הוּא. לְאֵי זֶה דָּבָר כָּתַב בָּהּ. לְאַחַר מִיתָה. לְשַׁיֵּיר לוֹ אֲגוּפָּה. אָמַר רִבִּי בִּיבוֹן בַּר כַּהֲנָא קוֹמֵי רִבִּי אִילַי. לְשַׁיֵּיר לוֹ מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ. אָמַר לֵיהּ. לֹא מָצִינוּ אִשָּׁה נְשׂוּאָה לָזֶה וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שֶׁלָּזֶה. וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָא מְקַלֵּס לֵיהּ וְצָווּחַ לֵיהּ. בְּנַייָהּ דְּאוֹרָיְתָא.

אַף בְּגֵט שִׁיחְרוּר כֵּן. הֲרֵי גֵּט שִׁחְרוּרֵךְ מֵעַכְשָׁיו לְאַחַר ל יוֹם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הֲרֵי זֶה גֵּט. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין אֵינוֹ גֵּט. אַף בְּהֶקְדֵּשׁ כֵּן. שָׂדֶי מוּבְקֶרֶת מֵעַכְשָׁיו לְאַחַר ל יוֹם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מוּבְקֶרֶת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין אֵינָהּ מוּבְקֶרֶת. אַף בְּהֶקְדֵּשׁ כֵּן. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי. אֲמִירָתִי לְגַבּוֹהַּ כִּמְסִירָתִי לְהֶדְיוֹט. אַף בְּקִידּוּשִׁין כֵּן. אַשְׁכָּח תַּנֵּי. רִבִּי אוֹמֵר. מְקוּדֶּשֶׁת קִידּוּשִׁין גְּמוּרִין.

ד משנה: זֶה גִּיטֵּיךְ מֵהַיּוֹם אִם מַתִּי מֵחוֹלִי זֶה וְעָמַד וְהוֹלֵךְ בַּשּׁוּק וְחָלָה וָמֵת אוֹמְדִין אוֹתוֹ אִם מַחֲמַת חוֹלִי הָרִאשׁוֹן מֵת הֲרֵי זֶה גֵּט וְאִם לָאו אֵינוֹ גֵּט. לֹא תִתְייַחֵד עִמּוֹ אֶלָּא בִּפְנֵי עֵדִים אֲפִילּוּ עֶבֶד אֲפִילּוּ שִׁפְחָה חוֹץ מִשִּׁפְחָתָהּ מִפְּנֵי שֶׁלִּיבָּהּ גַּס בְּשִׁפְחָתָהּ. וּמַה הִיא בְאוֹתָן הַיָּמִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כְּאֵשֶׁת אִישׁ לְכָל דָּבָר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מְגוֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת.

הלכה: הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ מֵהַיּוֹם כול׳. אָכֵל גְּרִיסִין לְנַפָּה כְּמִי שֶׁמֵּת מֵאוֹתוֹ חוֹלִי. פּוּנְדָּקָאוֹת עַצְמָן וְלֹא עָמַד כְּמִי שֶׁלֹּא מֵת מֵאוֹתוֹ חוֹלִי.

אִם מֵת הַחוֹלִי זֶה. וְנָפַל עָלָיו גַּל אוֹ שֶׁנִּשְׂכּוֹ נָחָשׁ. אֵינוֹ גֵּט. אֶלָּא מֵת מֵאוֹתוֹ חוֹלִי. אִם לֹא עָמַד מֵחוֹלִי זֶה. וְנָפַל עָלָיו גַּל אוֹ שֶׁנִּשְׂכוֹ נָחָשׁ. הֲרֵי זֶה גֵּט. שֶׁלֹּא עָמַד מֵאוֹתוֹ הַחוֹלִי.

תַּנְיָא. אַף הַמְסוּכָּן. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. מַעֲשֶׂה הָיָה כֵּהֵן שֶׁבָּעַל מֵת.

שֶׁלֹּא עָמַד מְאוֹתוֹ הַחוֹלִי. וְעָבֶד וְשִׁפְחָה נֶאֱמָנִין. יוֹדְעִין הֵן הָעֵדִים שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁנִּתְיַחֲדָה עִמּוֹ שֶׁהָיָה שָׁם עֶבֶד וְשִׁפְחָה. כְּהָדָא. נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ בְּפָנֵי שְׁנַיִם צְרִיכָה הֵימֶינּוּ גֵּט שֵׁינִי. בְּאֶחָד אֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁינִי. בְּאֶחָד בְּשַׁחֲרִית וּבְאֶחָד בֵּין הָעַרְבַּיִם. זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה וְשָׁאַל רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן תַּרְדְּיוֹן לַחֲכָמִים וְאָמְרוּ. אֵין זֶה יִחוּד. נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ כְּדֵי בְעִילָה חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם בְּעִילָה וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַף חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין. נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ כְּדֵי בְעִילָה חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם בְּעִילַת זְנוּת וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין. רִבִּי יְרְמְיָה פָּתַר מִתְנִיתָא. נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ כְּדֵי בְעִילָה חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם בְּעִילַת זְנוּת וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין בִּבְעִילָה. לֹא נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ כְּדֵי בְעִילָה אֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם כְּלוּם. רִבִּי יוֹסֵי פָּתַר לָהּ מַתְנִיתָא. נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ כְּדֵי בְעִילָה חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם בְּעִילַת זְנוּת וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין בִּבְעִילָה. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַף חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין בִּבְעִילָה. לֹא נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ כְּדֵי בְעִילָה אֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין בְּכָסֶף. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַף חוֹשְׁשִׁין לָהּ מִשּׁוּם קִידּוּשִׁין בְּכָסֶף. אָמַר רִבִּי אָבִין. אַתְיָא דְּבֵית שַׁמַּי כְּרַבָּנִין וּבֵית הִלֵּל כְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה.

לְיֵי דָּא מִילָּה. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר. לְיוֹרְשָׁהּ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. וְזַכַּאי בִּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּבְהַפֵּר נְדָרֶיהָ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהִיא כְּאִישׁ לְכָל דָּבָר.

מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוּדָה. תַּמָּן הוּא אָמַר. מִיתָה מְצוּיָה. וְהָכָא הוּא אָמַר. אֵין מִיתָה מְצוּיָה. תַּמָּן בַּצִּיבּוּר כָּאן בְּיָחִיד. דְּתַנְיָא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. לֹא הָיָה שׁוֹפָר שֶׁלְּקִינִים בִּירוּשָׁלַיִם מִפְּנֵי הַתַּעֲרוֹבֶת. שֶׁמָּא תָּמוּת אַחַת מֵהֶן וְנִמְצְאוּ דְמֵי חַטָּאוֹת מֻתּוֹת מְעוּרָבוֹת בָּהֶן.

בְּעִילָתָהּ מָהוּ. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. בְּעִילָתָהּ בְּרוּרָה. וְאִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. בְּעִילָתָהּ סָפֵק. מָאן דְּאָמַר בְּעִילָתָהּ בְּרוּרָה. מֵבִיא אִשָּׁם תָּלוּי. וּמָאן דְּאָמַר בְּעִילָתָהּ סָפֵק. מֵת פָּטוּר. לֹא מֵת מֵבִיא חַטָּאת.

ה משנה: הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מָאתַיִם זוּז הֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת וְתִתֵּן. עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם אִם נָתְנָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם מְגוֹרֶשֶׁת וְאִם לָאו אֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַעֲשֶׂה בְצַיְדָן שֶׁאָמַר אֶחָד לְאִשְׁתּוֹ הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי אֵיצְטָלְיָתִי וְאָבְדָה אֵיצְטָלְיָתוֹ וְאָמְרוּ חֲכָמִים תִּתֵּן לוֹ אֶת דָּמֶיהָ.

הלכה: הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מָאתַיִם זוּז כול׳. תַּנֵּי. לֹא הִסְפִּיקָה לִיתֵּן עַד שֶׁמֵּת. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. תִּינָּתֵן לְאָבִיו וּלְאָחִיו וְהִיא פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַייבּוּם. אַף בְּקִידּוּשִׁין כֵּן. הֲרֵי אַתְּ מְקוּדֶּשֶׁת לִי עַל מְנָת שֶׁאֶתֵּן לֵיךְ מָאתַיִם זוּז. וְלֹא הִסְפִּיק לִיתֵּן לָהּ עַד שֶׁמֵּת. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אָבִיו וְאָחִיו נוֹתְנִין לָהּ וְהִיא זְקוּקָה לַחֲלִיצָה וּלְייבּוּם.

אָמַר רִבִּי יוּדָן. בְּשֶׁאָבְדָה בְּאוֹנֶס אֲנָן קַיָּמִין. עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּמַתָּנָה שׁוֹמֵר חִנָּם לִהְיוֹת פָּטוּר מִן הַשְּׁבוּעָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וָכָא אַתְּינָן מֵימַר שׁוֹמֵר חִנָּם לִהְיוֹת פָּטוּר מִן הַשְּׁבוּעָה. אֶלָּא כְּשֶׁאָבְדָה בְּפִשִּׁיעָה אֲנָן קַיָּמִין. דָּמִים עָשׂוּ אוֹתָהּ בְּאִיצְטָלִית. רַבָּנִן אָמְרִין. אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ מִשּׁוּם תְּנָאֵי גִיטִּין.

ו משנה: הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּשַּׁמְּשִׁי אֶת אַבָּא עַל מְנָת שֶׁתְּנִיקִי אֶת בְּנֵי כַמָּה הִיא מְנִיקָתוּ שְׁתֵּי שָׁנִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ. מֵת הַבֵּן אוֹ שֶׁמֵּת הָאָב הֲרֵי זֶה גֵּט. עַל מְנָת שֶׁתְּשַׁמְּשִׁי אֶת אַבָּא שְׁתֵּי שָׁנִים וְעַל מְנָת שֶׁתְּנִיקִי אֶת בְּנִי שְׁתֵּי שָׁנִים. מֵת הַבֵּן אוֹ שֶׁאָמַר הָאָב אִי אֶפְשִׁי שֶׁתְּשַׁמְּשֵׁנִי שֶׁלֹּא בְהַקְפָּדָה אֵינוֹ גֵּט. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּזֶה גֵּט. כְּלָל אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל כָּל עַכָּבָה שֶׁאֵינָהּ מִמֶּנָּה הֲרֵי זֶה גֵּט.

הלכה: הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתְּשַׁמְּשִׁי אֶת אַבָּא כול׳. אָמַר רִבִּי בָּא. בְּחַיָּיו וְהוּא שֶׁתְּשַׁמְּשֶׁינּוּ כָּל צוֹרְכּוֹ. וְהוּא שֶׁתְּנִיקִי כָּל צוֹרְכּוֹ. אֲפִילוּ לֹא שִׁימְּשַׁתּוּ כָּל צוֹרְכּוֹ. אֲפִילוּ לֹא הֵנִיקַתּוּ כָּל צוֹרְכּוֹ. אֶלָּא אֲפִילוּ שִׁימְּשַׁתּוּ שָׁעָה אַחַת. אֲפִילוּ הֵנִיקַתּוּ שָׁעָה אַחַת. לְאַחַר מִיתָה אֲפִילוּ לֹא שִׁימְּשַׁתּוּ וְלֹא הֵנִיקַתּוּ כְּלוּם. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ. כַּמָּה הִיא מְנִיקָתוּ. שְׁתֵּי שָׁנִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. שְׁמוֹנָה עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי אָבִין. בְּשֶׁכֵּר מֵנִיקָה שָׁנוּ.

אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. סָדֵר סִימְפּוֹן כָּךְ הוּא. אֲנָא פְּלָן בַּר פְּלָן מְקַדֵּשׁ לֵיךְ אַנְתְּ פְּלָנִית בַּת פְּלָן עַל מְנָת לִיתֵּן לָךְ מֵיקֶמַת פְּלָן וּמנכסים לְיוֹם פְּלָן. דְּאִין אָתָא יוֹם פְּלָן וְלָא כְּנַסְתִּיךְ לָא יְהֵוִי לִי עָלַיִךְ כְּלוּם. אִירַע לוֹ אוֹנֶס. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אוֹנְסָא כְּמָאן דְּלָא עֲבַד. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. אוֹנְסָא כְּמָאן דַּעֲבַד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ אֵין חֲוָה צְרִיךְ לְמֵיעֲבַד. וְאִין אָתָא יוֹם פְּלָן וְלָא כְנָסָתָהּ לִי לֹא יְהֵוִי לִי עָלַיִךְ כְּלוּם. רִבִּי יוֹחָנָן מִי דְמִיךְ פְּקִיד לְבְנָתֵיהּ דִּי יְהַווְיִין עָבְדָן כְּרֵישׁ לָקִישׁ. אָמַר. שֶׁמָּא יַעֲמֹד בֵּית דִּין אַחֵר וְיִסְבֹּר דִּכְוָותֵיהּ. וְנִמְצְאוּ בָנָיו בָּאִין לִידֵי מַמְזֵירוּת.

חַד בַּר נַשׁ אַקְדֵּם פְּרִיטִין לְאֵילְפָא וּנְגַב נַהֲרָא. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב. הָא אֵילְפָא. אֵייְתֵי נַהֲרָא. אַבָּא בַּר הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי אַבָּא חֲוָה מַצְלֵי דִּייגַב נַהֲרָא בְּגִין דְּנִיסַּב פְּרִיטוֹי. אָמַר. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי בָּא סָבְרִין כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. חָתְכָה כְּמִי שֶׁעִיכְּבָה. נֶחְתַּךְ יָדָהּ כְּמִי שֶׁלֹּא עִיכְּבָה.

ז משנה: הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם וְהָיָה הוֹלֵךְ מִיהוּדָה לַגָּלִיל. הִגִּיעַ לְאַנְטִיפַּטְרֹס וְחָזַר בָּטֵל הַתְּנַאי. הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם וְהָיָה הוֹלֵךְ מִגָּלִיל לִיהוּדָה וְהִגִּיעַ לִכְפַר עוֹתְנַי וְחָזַר בָּטֵל הַתְּנַאי. הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם וְהָיָה הוֹלֵךְ לִמְדִינַת

הַיָּם וְהִגִּיעַ לְעַכּוֹ וְחָזַר בָּטֵל הַתְּנַאי. חֲרִי זֶה גִּיטֵּיךְ כָּל זְמַן שֶׁאֶעֱבוֹר מִכְּנֶגֶד פָּנַיִךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם הָיָה הוֹלֵךְ וּבָא הוֹאִיל וְלֹא נִתְיַיחֵד עִמָּהּ חֲרִי זֶה גֵּט.

הלכה: חֲרִי זֶה גִּיטֵּיךְ כול׳. לְיֵי דָּא מִילְּה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לְבֵיתוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לְמְקוֹמוֹת. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְמָאן דְּאָמַר לְבֵיתוֹ. הִגִּיעַ לְעַכּוֹ וְחָזַר בָּטֵל הַתְּנַאי. אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. תִּיפְתָּר כְּמָאן דְּאָמַר. עַכּוֹ כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְגִיטִּין. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר. עַכּוֹ כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְגִיטִּין. שֶׁמָּא לְתְנַאי גִּיטִּין. וְאָסוּר לְהִתְיַיחֵד עִמָּ[ה] מִכְּבָר שֶׁמָּא יַעֲבוֹר מִכְּנֶגֶד פָּנֶיהָ ל יוֹם וְנִמְצָא גִּיטָּהּ גָּדוֹל מִבְּנָהּ.

ח משנה: חֲרִי זֶה גִּיטֵּיךְ אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ מֵת בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גֵּט. חֲרִי זֶה גִּיטֵּיךְ מֵעַכְשָׁיו אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ מֵת בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ חֲרִי זֶה גֵּט. אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי כָּתְבוּ גֵּט בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְנָתְנוּ בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גֵּט. כִּתְבוּ וּתְנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כָּתְבוּ גֵּט בְּתוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְנָתְנוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אֵינוֹ גֵּט. כָּתְבוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְנָתְנוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וָמֵת אִם הִגִּיעַ קֹדֶם לַמִּיתָה חֲרִי זֶה גֵּט וְאִם הִמִּיתָה קֹדֶמָה לַגֵּט אֵינוֹ גֵּט. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ מְגוֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת.

הלכה: אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כול׳. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי יוֹסֵי. בְּגִין דְּאַקְדִּים כְּתִיבָה. וְהָא אַקְדִּים נְתִינָה. וְאַתּוּן אָמְרִין. אֵינוֹ גֵּט. רִבִּי חִייָה רוֹבָה בְעָא קוֹמֵי רִבִּי. חֲרִי זֶה גִּיטֵּיךְ לְאַחַר הֶחָג. אָמַר לֵיהּ. כָּל ל יוֹם שֶׁלְּאַחַר הֶחָג הֵן. רִבִּי בִּיבוֹן בַּר חִייָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. חֲרִי גִּיטֵּיךְ עֶרֶב הַפֶּסַח. וַאֲפִילּוּ כְמָאן דְּאָמַר. כָּל ל שֶׁלְּאַחַר הֶחָג כְּלְאַחַר הֶחָג הֵן. כָּל ל שֶׁלִּפְנֵי הַפֶּסַח אֵינוֹ כְּלְאַחַר הַפֶּסַח. רִבִּי זְעִירָא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. אָמַר. קוֹנָם יַיִן שֶׁאֲנִי טוֹעֵם בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת. אָמַר לֵיהּ. בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת אָסוּר. עֶרֶב שַׁבָּת מוּתָּר. יָמִים שֶׁבֵּינְתַּיִים צְרִיכָה. וְהָכָא מוֹצָאֵי שַׁבָּת חֲרִי זֶה גֵּט. עֶרֶב שַׁבָּת אֵינוֹ גֵּט. יָמִים שֶׁבֵּינְתַּיִים צְרִיכָה.

פרק ח

א משנה: הַזּוֹרֵק גֵּט לְאִשְׁתּוֹ וְהִיא בְתוֹךְ בֵּיתָהּ אוֹ בְתוֹךְ חֲצֵירָהּ חֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת. זָרְקוֹ לָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אוֹ בְתוֹךְ חֲצֵירוֹ אֲפִילּוּ הוּא עִמָּהּ בַּמִּיטָּה אֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת. לְתוֹךְ חֵיקָהּ אוֹ לְתוֹךְ קֻלָּתָהּ חֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת.

הלכה: הַזּוֹרֵק גֵּט לְאִשְׁתּוֹ כול׳. וְכָתַב וְנָתַן בְּיָדָהּ. אֵין לִי אֶלָּא בְיָדָהּ. בְּגִינָּתָהּ בַּחֲצֵירָהּ מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר. וְנָתַן. וְנָתַן. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. כְּרִבִּי עֲקִיבָה. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. וַיִּקַּח אֶת כָּל אַרְצוֹ מִיָּדוֹ וְעַד אַרְנֹן. וְכִי מִיָּדוֹ לָקַח. אֶלָּא מָהוּ מִיָּדוֹ. מֵרְשׁוּתוֹ.

וְגִינָּתָהּ וַחֲצֵירָהּ אֵינָן מִשּׁוּעְבָּדִין לָאִישׁ לַאֲכִילַת פֵּירוֹת. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. עַד שֶׁיְּכוּתּוֹב לָהּ. דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בְנִכְסַייִךְ. רִבִּי יִצְחָק בַּר חֲקוֹלְיָה בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. אֲפִילּוּ לֹא כָתַב לָהּ. דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בְנִכְסַייִךְ. וַאֲתְיָא דְּרִבִּי יַנַּאי כְּרַבָּנִין וּדְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי יַנַּאי כְּרַבָּנִין. דְּרַבָּנִין אָמְרִין. עַל יְדֵי שֶׁיֵּד הָעֶבֶד כְּיַד רַבּוֹ הוּא זָכָה גִּיטּוֹ מִיָּדוֹ. וְגִינָּתָהּ וַחֲצֵירָהּ הוֹאִיל וְהֵן מְשׁוּעְבָּדִין לָאִישׁ לַאֲכִילַת פֵּירוֹת. עַד שֶׁיְּכוּתּוֹב לָהּ. דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בְנִכְסַייִךְ. וְקַשְׁיָא עַל דְּרַבָּנִין. הוּא יַד הָעֶבֶד כְּיַד רַבּוֹ וְהוּא זָכָה גִּיטָּהּ. וּדְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. עַל יְדֵי שֶׁאֵין הָאִשָּׁה כְּיַד בַּעֲלָהּ הוּא זָכְתָה גִּיטָּהּ מִיָּדוֹ. וְגִינָּתָהּ וַחֲצֵירָהּ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְשׁוּעְבָּדִין לָאִישׁ לַאֲכִילַת פֵּירוֹת אֲפִילּוּ לֹא כָתַב לָהּ. דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בְנִכְסַייִךְ. נָפְלוּ לוֹ נְכָסִים וְלָהּ. אֲפִילּוּ כָתַב כְּמִי שֶׁלֹּא כָתַב. הָיָה נָשׂוּי אֶת בַּת אָחִיו. אֲפִילּוּ כָתַב כְּמִי שֶׁלֹּא כָתַב. נָתַן לָהּ אַחֵר מַתָּנָה. וְאָמַר לָהּ. עַל מְנָת שֶׁלֹּא יְהֵא לְבַעְלָהּ רְשׁוּת בָּהֶן אֶלָּא מַה שֶּׁאַתְּ נוֹשֶׂאת וְנוֹתֶנֶת בְּפִיךְ. אֲפִילּוּ לֹא כָתַב לָהּ כְּמִי שֶׁכָּתַב.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. זָרְקוֹ לָהּ בְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְּשְׁנֵיהֶן מָהוּ. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. צְרִיכָה לְרַבָּנִין. אָמַר רִבִּי אָבִין. מַחֲלוֹקֶת רַב וְרִבִּי חִייָה רוֹבָה. דָּמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי זְעִירָה רַב חִייָה בַּר אַשִׁי בְשֵׁם רַב. אֵין מְשִׁיכָה קוֹנָה בְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְּשְׁנֵיהֶן. וְתַנֵּי רִבִּי חִייָה וּפְלִיג. אֵימָתַי אָמְרוּ. הַמְטַלְטְלִין נִקְנִין בִּמְשִׁיכָה. בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְחָצֵר שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְּשְׁנֵיהֶן. אֲבָל בִּרְשׁוּת הַלּוֹקֵחַ כֵּיוָן שֶׁקִּיבֵּל עָלָיו בִּרְשׁוּת הַמּוֹכֵר זָכָה. לֹא קָנָה אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁיַּגִּיבֵהּ אוֹ עַד שָׁעָה שֶׁיִּמְשׁוֹךְ וְיוֹצֵא חוּץ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים. בִּרְשׁוּת זֶה שֶׁהָיוּ מוּפְקָדִין אֶצְלוֹ לֹא קָנָה עַד שֶׁיְּזַכּוּהוּ בָהֶן אוֹ עַד שֶׁיִּשְׁכִּיר לוֹ אֶת מְקוֹמוֹ.

עוּלָּא בַּר יְשְׁמָעֵאל אָמַר. לֹא עָלְתָה עַל דַּעְתּוֹ לִזְכוֹת בְּקֻלָּתָהּ. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה קֻלָּתָהּ שְׁלֻזָהב. כָּל שֶׁכֵּן לֹא עָלְתָה עַל דַּעְתּוֹ לִזְכוֹת בְּקֻלָּתָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. וּבִלְבַד בְּמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וּבִלְבַד בְּמִשְׁתַּמֶּשֶׁת בָּהּ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. בְּקִשּׁוּרָה לָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וּבְמַגְבָּהַת מַחְמָתָהּ. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה וּמְסַייֵעַ לְרִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ זָרְקוֹ לָהּ בְּתוֹךְ הַמָּלוֹשׁ שֶׁלָּהּ חֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת.

ב משנה: אָמַר לָהּ כִּינְסִי שְׂטָר חוֹב זֶה אוֹ שֶׁמְּצָאתִי מֵאֲחוֹרָיו קוֹרְאָה וַהֲרֵי הוּא גִּיטָּהּ אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ הֵא גִּיטֵּיךְ. נָתַן בְּיָדָהּ וְהִיא יְשֵׁינָה נֵיעוֹרָה קוֹרְאָה וַהֲרֵי הוּא גִּיטָּהּ אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ הֵא גִּיטֵּיךְ. הָיְתָה עוֹמֶדֶת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּזְרָקוֹ לָהּ קָרוֹב לָהּ מְגוֹרֶשֶׁת קָרוֹב לוֹ אֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת מֻחֶזֶקֶת לְמֻחֶזֶקֶת מְגוֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת.

הלכה: אָמַר לָהּ כִּינְסִי שְׂטָר חוֹב זֶה כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר הִיא. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. לְעוֹלָם אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ בִּשְׁעַת מַתָּנָה. הֵא גִּיטֵּיךְ.

כַּמָּה הוּא קָרוֹב. רַב אָמַר. אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר רִבִּי אִלַּאי הַיּוֹרֵשׁ. אַרְבַּע אַמּוֹת. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. כְּפִישׁוּט יָדַיִם. וְתַנִּינָן. בְּפִישׁוּט יָדַיִם. רִבִּי בָּא רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. בְּפִישׁוּט יָדַיִם. מְחֻלְקָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן הוּא אָמַר. אַרְבַּע אַמּוֹת. וְהָכָא הוּא אָמַר אָכֵן. כָּאן לְהַלָּכָה כָּאן לְמַעֲשֶׂה. תַּנֵּי רִבִּי לָעְזָר. אֲפִילּוּ קָרוֹב לָזֶה מִלְּזוֹ וּבָא הַכֶּלֶב וּנְטָלוֹ אֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת. שְׁמוּאֵל כְּהָדָא דְּרִבִּי לָעְזָר וּפְלִיג. הַמְחֻוּוֹר בְּכוּלָּן עַד שֶׁיִּתְנַנֶּה לְתוֹךְ יָדָהּ. הָיָה פּוֹשֵׁט יָדַיִם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. קָרוֹב לָהּ מִלּוֹ מְגוֹרֶשֶׁת. לוֹ מִלָּהּ אֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת. מֻחֶזֶקֶת לְמֻחֶזֶקֶת מְגוֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת. אַבָּא בַּר רַב יִרְמְיָה אָמַר. כָּל הֵן דְּתַנִּינָן מְגוֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגוֹרֶשֶׁת. מְזוֹנוֹת מְשֻׁלּוֹ.

ג משנה: וְכֵן לְעִנְיַן הַקִּידּוּשִׁין וּלְעִנְיַן הַחוֹב. אָמַר לוֹ זְרוֹק לִי חוֹבִי וּזְרָקוֹ לוֹ קָרוֹב לַמַּלְוֶה זָכָה הַלּוֶה קָרוֹב לַלּוֶה הַלּוֶה חַיָּיב. מֻחֶזֶקֶת לְמֻחֶזֶקֶת שְׁנֵיהֶן יַחֲלוֹקוּ. הָיְתָה עוֹמֶדֶת בִּרְאשׁ הַגַּג וּזְרָקוֹ לָהּ כֵּינָן שֶׁהִגִּיעַ לַאֲוִיר הַגַּג הֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת. הוּא מִלְּמַעֲלָן וְהִיא מִלְּמַטָּן וּזְרָקוֹ לָהּ כֵּינָן שֶׁיָּצָא מִרְשׁוּת הַגַּג נִמְחַק אוֹ נִשְׁרַף הֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת.

הלכה: וְכֵן לְעִנְיַן הַקִּידּוּשִׁין כול׳. רֵישׁ לָקִישׁ בְּשֵׁם אַבָּא כֹּהֵן בַּר דָּלָא אם זָכָה בִּמְצִיאָה בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. מַה טַעַם. הִנֵּה בְעוֹנְיִי. שֶׁהָיָה מִתְעַנֶּה וּמְקַדֵּישׁ סְעוּדָתוֹ לַשָּׁמַיִם.

הָתִיב רַב יַעֲקֹב בַּר אִידִּי קוֹמֵי רֵישׁ לָקִישׁ. וְהָתַנִּינָן. רָאָה אֶת הַמְּצִיאָה וְנָפַל לוֹ עָלֶיהָ וּבָא אַחֵר וְהֶחֱזִיק בָּהּ. זֶה שֶׁהֶחֱזִיק בָּהּ זָכָה בָהּ. תִּיפְתָּר שֶׁלֹּא אָמַר. יִזְכּוּ לִי אַרְבַּע אַמּוֹת. וְהָתַנִּינָן. נָפַל לוֹ עָלֶיהָ פָּרַס טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ מַעֲבִירִין אוֹתוֹ הֵימֶנָּה. עוֹד הִיא בְּשֶׁלֹּא אָמַר יִזְכּוּ לִי אַרְבַּע אַמּוֹת. וְהָא תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיא. שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מִתְבַּתְּשִׁין עַל הָעוֹמֶר וּבָא אַחֵר וַחֲטָפוֹ. זֶה שֶׁחֲטָפוֹ זָכָה בּוֹ. עוֹד הֵם בְּשֶׁלֹּא אָמְרוּ. יִזְכּוּ לָנוּ אַרְבַּע אַמּוֹת.

רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ בְּגִיטִּין מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמַתָּנָה. רוּבָּהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרוּבָּהּ דְּרִישׁ לָקִישׁ. רוּבָּהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. מַה אִם מְצִיאָה שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה בָּהּ מִדַּעַת אַחֵר הוּא זוֹכֶה בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. מַתָּנָה שֶׁהוּא זוֹכֶה בָהּ מִדַּעַת אַחֵר לֹא כָּל שֶׁכֵּן. רוּבָּהּ דְּרִישׁ לָקִישׁ. מַה אִם מַתָּנָה שֶׁאִם זָכָה בָהּ בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת אַחֵר הֲרֵי הוּא זוֹכֶה מִדַּעַת אַחֵר. מְצִיאָה שֶׁהוּא זוֹכֶה בָהּ בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת לֹא כָּל שֶׁכֵּן.

הָתִיב רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. וְהָא תַּנִּינָן. וְכֵן לְעִנְיַן קִידּוּשִׁין. אָמַר לֵיהּ. הוּא גִּיטִּין הוּא קִידּוּשִׁין. וְהָא תַּנִּינָן. וְכֵן לְעִנְיַן הַחוֹב. אָמַר לֵיהּ. שֶׁכֵּן אִם אָמַר לוֹ. זוֹרְקֵיהוּ לַיָּם וְיֵהֵא מָחוּל לָךְ. מָחוּל לוֹ. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ קָרוֹב לְלוֶה זָכָה הַלּוֶה. וְתַנִּינָן. קָרוֹב לַלּוֶה הַלּוֶה חַיָּיב. שֶׁכֵּן אִם אָמַר לוֹ. זוֹרְקֵיהוּ עַד שֶׁיְּיַכֶּנֶּס לִרְשׁוּתוֹ. וַאֲדַיִין לֹא נִכְנַס לִרְשׁוּתוֹ. אָמַר רִבִּי אָבִין כָּל אֵילֵּין מִתִּיבְתָּא דַּהֲוָה רִבִּי זְעִירָא מֵשִׁיב קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. וְרִישׁ לָקִישׁ מֵשִׁיב קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְהוּא מְקַבֵּל מִינַּייהוּ פָּתַר לָהּ כְּאֵילֵּין פִּתְרָיֶיתָא.

רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם חִזְקִיָּה. נִשְׁכָּר הַלְּבָלָר שֵׁינִי.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. מַתְנִיתָא בְּגַג שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַעֲקֶה וְהוּא שֶׁיָּרַד לַאֲוִיר מַעֲקֶה. וְשֶׁאֵין לוֹ מַעֲקֶה וְהוּא שֶׁיָּרַד לַאֲוִיר שְׁלֹשָׁה שֶׁהֵן סְמוּכִין לַגַּג. שֶׁכָּל שְׁלֹשָׁה שֶׁהֵן סְמוּכִין לַגַּג כַּגַּג הֵן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי בָּא בַּר הַמְנוּנָא בְּשֵׁם רַב אָדָא בַּר אֲחָוָה. לְעִנְיַן שַׁבָּת. שֶׁכָּל שְׁלֹשָׁה שֶׁהֵן סְמוּכִין לְמְחִיצָה כִּמְחִיצָה הֵן. אָמַר רִבִּי יָסָא. דְּלָא דַמְיָא. גִּיטִּין מִלְּמַעֲלָן וְשַׁבָּת מִלְּמַטָּן. גִּיטִּין אֲפִילּוּ לֹא נַח. שַׁבָּת עַד שֶׁיָּנוּחַ. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְהוּא שֶׁיָּרַד לַאֲוִיר מְחִיצוֹת. רִבִּי אִימִּי בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי. דְּרִבִּי עֲבַד מְחִיצָה כְּמַמָּשׁוֹ. אָמַר לֵיהּ. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא הָכָא דְּגִיטִּין. וְיָתִיבִינֵיהּ. רִבִּי אוֹמֵר. מְקוּרָה. וְאַתְּ אוֹמֶרֶת. אֵינָהּ מְקוּרָה. מַה בֵּין גִּיטִּין וּמַה בֵּין שַׁבָּת. אָמַר רִבִּי אַבָּא. בַּשַּׁבָּת כְּתִיב לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה. נַעֲשֵׂית הִיא מֵאֵילֶיהָ. בְּרַם הָכָא וְנָתַן בְּיָדָהּ. בִּרְשׁוּתָהּ.

ד משנה: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים פּוֹטֵר אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט יָשָׁן וּבֵית הִלֵּל אוֹסְרִין. וְאֵי זֶהוּ גֵּט יָשָׁן כָּל שֶׁנִּתְיַיחֵד עִמָּהּ אַחַר שֶׁכְּתָבוֹ לָהּ.

הלכה: בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים כול׳. רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. וְכוּלָּן אִם נִישְׂאוּ לֹא תֵצֵא. שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא לִיזָה עַל בָּנֶיהָ.

אֲנָן תַּנִּינָן. מֵאַחַר שֶׁכָּתְבוּ לָהּ. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. מֵאַחַר שֶׁנָּתְנוּ לָהּ. מָאן דְּאָמַר. מֵאַחַר שֶׁכָּתְבוּ לָהּ. מְסַיְּיעַ לְבֵית שַׁמַּי. מָאן דְּאָמַר. מֵאַחַר שֶׁנָּתְנוּ לָהּ. מְסַיְּיעַ לְבֵית הִלֵּל.

ה משנה: כָּתַב לְשֵׁם מַלְכוּת שֶׁאֵינָהּ הוֹגֶנֶת לְשֵׁם מַלְכוּת מָדַי וּלְשֵׁם מַלְכוּת יָוָן לְבִנְיַן הַבַּיִת וּלְחוּרְבַּן הַבַּיִת. הָיָה בַּמִּזְרָח וְכָתַב בַּמַּעֲרָב בַּמַּעֲרָב וְכָתַב בַּמִּזְרָח תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וּצְרִיכָה גֵּט מִזֶּה וּמִזֶּה. אֵין לָהּ לֹא כְתוּבָּה וְלֹא פֵּירוֹת וְלֹא מְזוֹנוֹת וְלֹא בְּלָאוֹת עַל זֶה וְעַל זֶה וְאִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה תַּחֲזִיר וְהַוָּלָד מַמְזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה. לֹא זֶה וְזֶה מְטַמְּאִין לָהּ וְלֹא זֶה וְזֶה זַכָּאִין לֹא בִּמְצִיאָתָהּ וְלֹא בְּמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ וְלֹא בַּהֲפָרַת נִדָּרֶיהָ. הָיְתָה בַּת יִשְׂרְאֵל נִפְסְלָה מִן הַכְּהוּנָּה בַּת לֵוִי מִן הַמַּעֲשֵׂר וּבַת כֹּהֵן מִן הַתְּרוּמָה. אֵין יוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה וְשֶׁלָּזֶה יוֹרְשִׁין כְּתוּבָּתָהּ. מֵתוּ אָחִיו שֶׁלָּזֶה וְאָחִיו שֶׁלָּזֶה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין. שִׁינָּה שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ שֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵילּוּ בָהּ. כָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁאָמְרוּ צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת הָלְכוּ הַצָּרוֹת הָאֵילּוּ וְנִישְׂאוּ וְנִמְצְאוּ אֵילּוּ אֵילּוֹנִיּוֹת תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵילּוּ בָהּ.

הלכה: כָּתַב לְשֵׁם מַלְכוּת שֶׁאֵינָהּ הוֹגֶנֶת. לְשֵׁם מַלְכוּת מָדַי כול׳. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. עָשׂוּ אֶת הַוָּולָד מַמְזֵר מִפְּנֵי הַסַּכָּנָה. רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. כָּל הָדָא פִירְקָא דְּרִבִּי מֵאִיר. חוּץ מִשִּׁינָּה שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ שֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ. רִבִּי מָנָא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. אַף הַמְגָרֵשׁ. אָמַר לֵיהּ. לֵית פִּירְקָא דִידְכוֹן אֶלָּא דִידָן.

ו משנה: הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ וְהָלְכָה צָרָתָהּ וְנִישֵּׂאת לְאַחֵר וְנִמְצְאָה זֹאת שֶׁהִיא אֵילּוֹנִית תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵילּוּ בָהּ.

הלכה: הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ כול׳. לֹא הָיְתָה צְרִיכָה לְהֵינָשֵׂא אֶלָּא לְהִתְיַיבֵּם. וְזוֹ הִיא יְבָמָה שֶׁנִּיסֵּית בְּלֹא חֲלִיצָה. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. זֶה חוֹלֵץ וְזֶה מְקַיֵּים. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. תֵּצֵא. רִבִּי יוֹסֵי שָׁאַל לְרִבִּי פִּינְחָס. הֵיךְ רִבִּי סָבַר. אָמַר לֵיהּ. כְּרִבִּי יִרְמְיָה. אָמַר לֵיהּ. חָזוֹר בָּךְ. דִּלֹּא כֵן אֲנָא כָתַב עֲלָךְ זָקֵן מַמְרֵא. אָמַר רִבִּי זְבִידָא. מַתְנִיתָא מְסַיְּיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר דְּבָרִים בָּהּ. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רִבִּי עֲקִיבָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין מַמְזֵר מִיבָמָה. הָא לְצֵאת תֵּצֵא.

ז משנה: כָּתַב הַסּוֹפֵר וְטָעָה וְנָתַן גֵּט לְאִשָּׁה וְשׁוֹבָר לְאִישׁ וְנָתְנוּ זֶה לָזֶה וּלְאַחַר הַזְּמַן חֲרֵי הַגֵּט יוֹצֵא מִיַּד הָאִישׁ וְהַשּׁוֹבָר מִיַּד הָאִשָּׁה תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵילּוּ בָהּ. רִבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם לְאַלְתָּר יָצָא אֵין זֶה גֵּט אִם לְאַחַר זְמָן יָצָא חֲרֵי זֶה גֵּט. שֶׁלֹּא הַכֹּל מִן הָרִאשׁוֹן לְאַבֵּד זְכוּתוֹ שָׁלַשְׁתִּינִי.

הלכה: כָּתַב הַסּוֹפֵר וְטָעָה כול׳. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁטָּעָה. אַף רִבִּי לְעָזָר מוֹדֶה. אִם בְּשֶׁלֹּא טָעָה. אוֹף רַבָּנִן מוֹדֵיי. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָּימִין בְּסָתָם. רִבִּי אֶלְעָזָר חָשַׁשׁ שֶׁמָּא לֹא טָעָה. וְרַבָּנִן חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא טָעָה.

רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר אִם עַל אָתַר יָצָא אֵינוֹ גֵט. וְאִם לְאַחַר זְמָן יָצָא חֲרֵי זֶה גֵּט. שֶׁלֹּא הַכֹּל מִן הָרִאשׁוֹן לְאַבֵּד זְכוּת שֶׁל שֵׁנִי. אִיזֶהוּ עַל אָתַר. רִבִּי זְעִירָא אוֹמֵר. עַד שֶׁלֹּא נִתְאָרְסָה וְנִתְאָרְסָה. רִבִּי יִצְחָק בַּר חֲקוֹלָה אָמַר. עַד שֶׁלֹּא נִיסֵּית וְנִיסֵּית. מַתְנִיתָא מְסַיְּיעָא לְרִבִּי זְעִירָא. לֹא הַכֹּל מִן הָרִאשׁוֹן לְאַבֵּד זְכוּתוֹ מִן הַשֵּׁינִי.

ח משנה: כָּתַב לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים פְּסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אַף עַל פִּי שֶׁנָּתְנוּ לָהּ עַל תְּנַאי וְלֹא נַעֲשָׂה הַתְּנַאי לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה.

הלכה: כָּתַב לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ כול׳. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אֵין בָּהּ מִשּׁוּם יִיחוּס כְּהוּנָּה וְאֵין בֵּית דִּין מְזַהֲמִין אוֹתָהּ. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי חִייָה רוֹבָה וַעֲבַד כְּבֵית הִלֵּל. אָמַר לֵיהּ רַב. מָה רָאִיתָ לְהַכְנִיס עַצְמְךָ לְמִיסְפֵּק הַזֶּה הַמְרוּבֶּה. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי הֲוָה עִמִּי וְקָרָא עֲלֵיהוֹן טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד.

הַמְסַלֶּדֶת בִּבְנָהּ. בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין. שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁהָיוּ מְסַלְּדוֹת זוֹ אֶת זוֹ. בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין.

ט משנה: הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלָנָה עִמּוֹ בְּפוּנְדָּקִי בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים צְרִיכָה הֵימֶנּוּ גֵּט שֵׁנִי. אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה מִן הַנִּישּׂוּאִין. וּמוֹדִין בְּנִתְגָּרְשָׁה מִן הָאֵירוּסִין שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי מִפְּנֵי שֶׁאֵין לְבוֹ גַס בָּהּ. כְּנָסָהּ בְּגֵט קֹרַח תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵילּוּ בָהּ.

הלכה: הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלָנָה עִמּוֹ כול׳. אָמַר רִבִּי מָנָא. בֵּית שַׁמַּי כְּדַעְתְּהוֹן וּבֵית הִלֵּל כְּדַעְתְּהוֹן. בֵּית שַׁמַּי דְּאִינּוּן אָמְרִין. פּוֹטֵר אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט יָשָׁן. אִינּוּן אִינּוּן דְּאָמְרִין. אֵינָהּ צְרִיכָה הֵימֶנּוּ גֵּט שֵׁנִי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר בּוּן. בֵּית שַׁמַּי כְּדַעְתְּהוֹן וּבֵית הִלֵּל כְּדַעְתְּהוֹן. בֵּית שַׁמַּי דְּאִינּוּן אָמְרִין. לֹא יְגָרֵשׁ אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ אֶלָּא אִם כֵּן מָצָא בָהּ עֶרְוָה אִינּוּן אִינּוּן דְּאָמְרִין. מְזוֹהֶמֶת הִיא מִלְּפָנָיו וְאֵינוֹ חָשׁוּד עָלֶיהָ. לְפִיכָךְ אֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי. בֵּית הִלֵּל דְּאִינּוּן אָמְרִין. אֲפִילּוּ הִקְדִּיחָה תַּבְשִׁילוֹ. אִינּוּן אִינּוּן דְּאָמְרִין. אֵינָהּ מְזוֹהֶמֶת מִלְּפָנָיו וְהוּא חָשׁוּד עָלֶיהָ. לְפִיכָךְ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי.

הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ לֹא תְדוֹר עִמּוֹ לֹא בְאוֹתָהּ חָצֵר וְלֹא בְאוֹתוֹ מָקוֹם. אִם הָיְתָה חָצֵר שֶׁלָּאִשָּׁה אִישׁ מְפַנֶּה. וְשֶׁלָּאִישׁ אִשָּׁה מְפַנָּה. שֶׁלִּשְׁנֵיהֶן מִי מְפַנֶּה מִפְּנֵי

מִי. אִשָּׁה מִפְּנֵי אִישׁ. וְאִם יְכוֹלִין הֵן זֶה פּוֹתֵחַ לְכָאן וְזֶה פּוֹתֵחַ לְכָאן. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים. בִּזְמַן שֶׁנִּשְׁאוּ. הָא לֹא נִישְׂאוּ לֹא. וּבְכוֹהֶנֶת אֲפִילּוּ לֹא נִישְׂאוּ. וְהָאֲרוּסָה שֶׁבְּיהוּדָה כִּנְשׂוּאָה הִיא. הַחוֹלֵץ לִיבְמְתּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה מַאֲמָר חֲרֵי זֶה לֹא יִפְּנֶה. שֶׁאֵין מַאֲמָר קוֹנֶה קִנְיָן גָּמוּר.

י משנה: גֵּט קֻרַּחַ הַכֹּל מַשְׁלִימִים עָלָיו כְּדִבְרֵי בֶן נַנָּס. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין מַשְׁלִימִין עָלָיו אֶלָּא קְרוֹבִים הָרְאוּיִן לְהָעִיד בְּמָקוֹם אַחֵר. אֵי זֶהוּ גֵּט קֻרַּחַ. כָּל שֶׁקִּשָּׁרָיו מְרוּבִּין מֵעֵידָיו.

הלכה: גֵּט קֻרַּחַ הַכֹּל מַשְׁלִימִין עָלָיו כול׳. וּמְנַיִין לְגֵט הַמְקוּשָּׁר. אָמַר רִבִּי אִימִּי. כְּתִיב וְאָקַח אֶת סֵפֶר וגו׳. וְאֶת זֶה הַמְקוּשָּׁר. וְאֶת הַגָּלוּי. זֶה הַפָּשׁוּט שֶׁבַּמְקוּשָּׁר. וְאֶת הַמְּצָוֶה וְאֶת הַחוּקִּים. חוּקִּים וּמְצָוֹת בֵּין זֶה לָזֶה. שֶׁזֶּה בִשְׁנַיִם וְזֶה בִשְׁלֹשָׁה. זֶה מְתוֹכוֹ וְזֶה מֵאַחֲרָיו. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. פָּשׁוּט עֲדָיו לְרוֹחְבּוֹ. מְקוּשָּׁר עֵידָיו לְאוֹרְכּוֹ. אָמַר רִבִּי אִידִי. בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר הָעֵדִים חוֹתְמִין וּבִלְבַד מִלְּמַעֲלָן. וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא זִייֵף. סָבַר רַב נַחְמָן לְמֵימַר. לְעוֹלָם אֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין בּוֹ מִלְּמַטָּן עַד שֶׁיִּקָּרְאוּ בּוֹ לְמַעֲלָן. אֲנִי פְלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי מְקַבֵּל עָלַי כָּל מַה שֶׁכָּתוּב בּוֹ מִלְּמַעֲלָן. וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא מָחַק וְחָזַר וְזִייֵף. סָבַר רַב הוּנָא. מְקוּבָּל עָלַי מְקוּבָּל עָלַי שְׁנֵי פְעָמִים פּוֹסֵל בָּהּ. חָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא כָּתַב דְּבָרִים אֲחֵרִים וְחָזַר וּמָחַק וְזִייֵף. סָבַר רַב הוּנָא. מַחַק פָּסוּל אֲפִילּוּ קַיָּים.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית בָּהּ תֵּצֵא. אָמַר רִבִּי אִימִּי. כַּמָּה קוּפִּין דְּעוֹבְדָא הֲוָה עֲלִיל קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְקוֹמֵי רֵישׁ לָקִישׁ וְאִינּוּן אָמְרִין. פּוּק וְשַׁלֵּם כְּרִבִּי עֲקִיבָה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מָתְנִיתָא בִּמְחוּפָּר עֵד אֶחָד וּבִלְבַד מִשְּׁלֹשָׁה וּלְמַעֲלָן. שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה לְמַעֲלָן פָּסוּל. וְאֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה וּלְמַטָּה כָּשֵׁר. רִבִּי מָנָא בָּעֵי. עָד כְּדוֹן בִּרְצוּפִין. הָיוּ מְסוּרָגִין. כַּיי דָּמַר. נַעֲשִׂין כְּהַרְחֵק עֵדוּת. שֶׁלֹּא בָאוּ אֶלָּא בְּהֶכְשֵׁירוֹ שֶׁלַּגֵּט. וְכָא כֵּן. הָיוּ תִשְׁעָה. מַתִּיר שְׁנַיִם וּמְחַתֵּם שְׁנַיִם. אוֹ אֵין שְׁנֵי הָעֵדִים בְּגֵט הַמְקוּשָּׁר כְּלוּם. הָיוּ חֲמִשָּׁה. פְּשִׁיטָא שֶׁהוּא מַתִּיר אֶחָד וּמְחַתֵּם אֶחָד. נִמְצֵאתָ חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל. וּכְרִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל. דְּרִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. הַתּוֹרֶף כָּשֵׁר. שֶׁאֲפִילּוּ קוֹשֵׁר וְאַחַר כָּךְ חוֹתֵם. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁקּוֹשֵׁר כּוּלָּהֶם וְאַחַר כָּךְ חָתְמוּ שְׁלֹשָׁה הָרִאשׁוֹנִים. אֲבָל אִם קוֹשֵׁר שְׁלֹשָׁה הָרִאשׁוֹנִים וְחוֹתֵם אֲפִילּוּ מְקַשֵּׁר וּמְחַתֵּם כַּמָּה כָּשֵׁר. הֵילְכָתָא. גֵּט הַמְקוּשָּׁר בְּקֶשֶׁר וְאַחַר כָּךְ מְחַתֵּם. הָיָה מְקַשֵּׁר רִאשׁוֹן וּמְחַתֵּם. פְּשִׁיטָא רִאשׁוֹן וְשֵׁינִי לֹא נִמְצְאוּ חֲתוּמִין בְּגֵט הַמְקוּשָּׁר.

מָה אָנָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁקִּשְּׁרוּ וַחֲתָמוּ מִבִּפְנִים. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת פָּשׁוּט. אִם בְּשֶׁקִּשְּׁרוּ וַחֲתָמוּ מִבַּחוּץ. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט. אֶלָּא כֵּן אָנָן קַיָּימִין בְּשֶׁקִּשְּׁרוּ מִבִּפְנִים וְאַחַר כָּךְ חָתְמוּ מִבַּחוּץ. בְּדָא רִבִּי חֲנִינָא בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. יָכוֹל הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט. וְרַבָּנִין אָמְרִין שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט. הֵשִׁיב רִבִּי עַל דִּבְרֵי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל. גּוּפוֹ שֶׁלְּגֵט. אִם בְּשֶׁקִּשְּׁרוּ וַחֲתָמוּ מִבַּחוּץ. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט. אֶלָּא כֵּן אָנָן קַיָּימִין בְּשֶׁקִּשְּׁרוּ מִבִּפְנִים וְאַחַר כָּךְ חָתְמוּ מִבַּחוּץ. בְּרַם רִבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. יָכוֹל הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט. וְרַבָּנִין אָמְרִין. אֵין יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט. הֵשִׁיב רִבִּי עַל דִּבְרֵי רִבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל. גּוּפוֹ שֶׁלְּגֵט מוֹכִיחַ עָלָיו אִם פָּשׁוּט הוּא וְאִם אֵינוֹ פָּשׁוּט. אֵי זֶהוּ גּוּפוֹ שֶׁלְּגֵט. אָמַר רִבִּי בָּא. כַּיי דָּמַר רַב הוּנָא. לְעוֹלָם אֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין בּוֹ מִלְּמַטָּה עַד שֶׁיִּקָּרְאוּ בּוֹ מִלְּמַעֲלָן. אֲנִי פְלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי מְקוּבָּל עָלַי כָּל מַה שֶׁכָּתוּב בּוֹ לְמַעֲלָן. וְהָא תַנֵּי. טוֹפֶס שְׁטָרוֹת כֵּן הוּא. אָמַר רִבִּי מָנָא. טוֹפֶס שְׁטָרוֹת מְקוּשָּׁרִין כָּךְ הוּא. אָמַר רִבִּי אָבִין. אֲפִילּוּ תֵימַר הוּא פָּשׁוּט הוּא מְקוּשָּׁר. מְקוּשָּׁר הוּא מְעַכֵּב פָּשׁוּט אֵינוֹ מְעַכֵּב. רִבִּי אָחָא אָמַר. בְּמוֹסִיף עַל הַהֲלָכָה. פָּשׁוּט בִּשְׁנַיִם וּמְנַהֵג בִּשְׁלֹשָׁה. עוּשִׂין אוֹתוֹ בִּשְׁלֹשָׁה. מְקוּשָּׁר מֵאֲחוֹרָיו מִנְהָג מְתוֹכוֹ וּמֵאֲחוֹרָיו. עוֹשִׂין אוֹתוֹ מְתוֹכוֹ וּמֵאֲחוֹרָיו.

תַּנִּיתָהּ הָכָא וְתַנִּינָתָהּ תַּמָּן כָּשֵׁר. חֲזִי צְרִיכָה מִיתְנֵיָא תַּמָּן. אִילּוּ תַנִּינָתָהּ הָכָא וְלֹא תַנִּינָתָהּ תַּמָּן הֲוִינָן אָמְרִין. הָכָא עַל שֶׁהוּא חוֹמֶר בָּעֲרָיוֹת פָּסוּל. תַּמָּן עַל יְדֵי שֶׁאֵינוֹ חוֹמֶר בָּעֲרָיוֹת כָּשֵׁר. חֲזִי צְרִיכָה מִיתְנֵיָא תַּמָּן. אוֹ אִילּוּ מִיתְנֵיָא תַּמָּן וְלֹא מַתְנִינָן הָכָא הֲוִינָן אָמְרִין. תַּמָּן עַל יְדֵי שֶׁהוּא גוֹבֶה בּוֹ פָּסוּל. וְהָכָא עַל יְדֵי שֶׁאֵינוֹ גוֹבֶה בּוֹ כָּשֵׁר. חֲזִי צְרִיכָה מִיתְנֵיָא הָכָא וְצוֹרְכָה מִיתְנֵיָא תַּמָּן.

פרק ט

א משנה: הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר לָהּ הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם אֶלָּא לְאִישׁ פְּלוֹנִי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה. יִטְּלֶינּוּ מִמֶּנָּה וְיַחֲזוֹר וְיִתְּנֶנּוּ לָהּ וְיֹאמַר לָהּ הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם. אִם כְּתָבוֹ בְּתוֹכוֹ אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וּמְחָקוֹ פָּסוּל.

הלכה: הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ כול׳. אָמַר רִבִּי אִילַי. טַעֲמָא דְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר. אֲפִילּוּ לֹא הִתִּירָהּ אֶלָּא לְאָדָם אַחֵר. שְׁמוּעָתָא רוֹבָא מִפִּתְנִיתָא. מַתְנִיתָא אָמְרָה בְּשֶׁהוּתְּרָה לַכֹּל וְאָסְרָהּ לְאָדָם אַחֵר. שְׁמוּעָתָא אָמְרָה בְּשֶׁאָסְרָהּ לַכֹּל וְהִתִּירָהּ לְאָדָם אַחֵר. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. מִיתָּה מַתֶּרֶת וְגֵט מַתִּיר. מַה מִיתָּה מַתֶּרֶת וּמֻחֶזֶקֶת אַף הַגֵּט מַתִּיר וּמֻחֶזֶקֶת. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִין. וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר. הַקִּישׁ הֲוָיָיתָהּ לִיצִיאָה. מַה הַמִּיתָה יְצִיאָתָהּ אֵין לָהּ יְצִיאָה אֶצֶל אַחֵר. אַף הֲוָיָיתָהּ אֵין לָהּ הֲוָיָה אֶצֶל אַחֵר.

לְאַחַר מִיתָתוֹ שֶׁלְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר נִכְנְסוּ אַרְבָּעָה זְקֵנִים לְהָשִׁיב עַל דְּבָרָיו שֶׁלְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי וְרִבִּי טַרְפוֹן וְרִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אֵין אַתֶּם מֵשִׁיבִין אֶת הָאֲרִי לְאַחַר מִיתָה. הֵשִׁיב רִבִּי טַרְפוֹן. חֲרֵי שֶׁאָמַר לָהּ. חֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם חוּץ מִפְּלוֹנִי. וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת. מֵת

בְּלֹא בָנִים הֵיאַךְ זוֹ מִתְיַיבֶּמֶת. לֹא נִמְצָא מַתָּנָה עַל הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה. וְכָל הַמַּתָּנָה עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה תְּנָאוֹ בָּטֵל. מֵעַתָּה לֹא יִשָּׂא בַּת אָחִיו שֶׁלֹּא יַתָּנֶה עַל הַכָּתוּב בַּתּוֹרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. סְבָרָא טַעֲמָא. תַּמָּן הַתּוֹרָה אָסְרָתָהּ עָלָיו. בְּרַם הָכָא הוּא אָסְרָה עָלָיו. הָתִיב רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס. נִיתְנֵי שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים כְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. אָמַר רִבִּי מָנָא. כְּבָר אִיתְמַר טַעֲמָא. תַּמָּן הַתּוֹרָה אָסְרָהּ עָלָיו. בְּרַם הָכָא הוּא אָסְרָה עָלָיו. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. הֲרֵי שֶׁאָמַר לָהּ. הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם חוּץ מִפְּלוֹנִי. וְהָלְכָה וְנִיסֵּית לְאָחִיו וּמֵת בְּלֹא בָנִים. הֵיאַךְ זֶה מַתִּיר מַה שֶּׁאָסַר הָרִאשׁוֹן. מֵילְתֵיהּ אָמְרָה. שֶׁמִּיתַת וְגֵירוּשִׁין וּמִתִּירִין בָּזֶה מַה שֶּׁאָסַר הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. לֹא אָמַר אֶלָּא שֶׁמִּיתַת וְגֵירוּשִׁין. הָא נִישּׂוּאִין לֹא.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי. מָצִינוּ בַּתּוֹרָה. הָאָסוּר לָזֶה מוּתָּר לָזֶה וְהַמּוּתָּר לָזֶה אָסוּר לָזֶה. אָסוּר לְאֶחָד אָסוּר לְכָל אָדָם מוּתָּר לְאֶחָד מוּתָּר לְכָל אָדָם. הֵשִׁיב רִבִּי עֲקִיבָה. הֲרֵי שֶׁהָיָה זֶה שְׁגֶאֱסְרָה עָלָיו כֹּהֵן וּמֵת הַמְגֹרָשׁ. לֹא נִמְצֵאת אַלְמָנָה לוֹ וּגְרוּשָׁה לְכָל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים. וְכִי בְּמָה הֻחֱמִירָה תּוֹרָה. בִּגְרוּשָׁה אוֹ בָאַלְמָנָה. הֶחֱמִירָה הַתּוֹרָה בִּגְרוּשָׁה יוֹתֵר מִן הָאַלְמָנָה. וּמָה אִם גְּרוּשָׁה חֲמוּרָה לַכֹּל לֹא נֶאֱסְרָה מִמַּה שֶׁהוּתַּר בָּהּ מִצַּד גֵּירוּשִׁין שֶׁבָּהּ. אַלְמָנָה קַלָּה אֵינוֹ דִין שֶׁתֵּיאָסֵר מִמַּה שֶׁהוּתַּר לָהּ מִצַּד אֵשֶׁת אִישׁ שֶׁבָּהּ. אֲפִילוּ אֶצְלוֹ נָגְעוּ בוֹ גֵירוּשִׁין. וּמָה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה נֶאֱסְרָה מִמַּה שֶׁהוּתַּר לָהּ מִצַּד אֵשֶׁת אִישׁ שֶׁבָּהּ. גֵּירוּשִׁין חֲמוּרִין לֹא כָּל שֶׁכֵּן שֶׁתֵּיאָסֵר מִמַּה שֶׁהוּתַּר לָהּ מִצַּד גֵּירוּשִׁין שֶׁבָּהּ.

דָּבָר אַחֵר. הֲרֵי שֶׁאָמַר לָהּ. הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם חוּץ מִפְּלוֹנִי. וְהָלְכָה וְנִיסֵּית לַאֲחֵר וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בָנִים. וּמֵת וְהָלְכָה וְנִיסֵּית לְאוֹתוֹ. לֹא נִמְצְאוּ בָנֶיהָ מִן הָאַחֲרוֹן מַמְזֵירִין. מֵילְתֵיהּ אָמְרָה שֶׁאֵין גֵּירוּשִׁין מַתִּירִין מַה שֶּׁאָסַר הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי שַׁמַּי. מָצִינוּ אִשָּׁה בַּתְּחִילָּה אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם עֶרְוָה וּבַסּוֹף חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם עֶרְוָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. לְמָה זֶה דוֹמֶה. לְאֶחָד שֶׁאָמַר לְאִשְׁתּוֹ. הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּיבָּעֲלִי לְאִישׁ פְּלוֹנִי. בַּתְּחִילָּה הוּא אָסוּר לְבָעוֹל. עָבַר וּבָעַל הוּתָּר הַגֵּט לְמַפְרֵעַ.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר הִיא. דְּרִבִּי שֶׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר. לְעוֹלָם אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיֵּאמַר בִּשְׁעַת מַתָּנָה. הֲרֵי זֶה גִּיטֵּיךְ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אַף רֵישׁ פְּסוּל אֵין בָּהּ. כַּהֲנָא אָמַר. זֹאת אוֹמֶרֶת לֹא חָשׁוּ. אֵין תֵּימַר חָשׁוּ. עַד שֶׁהוּא בְיָדֶהּ דְּאָמַר לָהּ. הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם. אָמַר רִבִּי אָחָא. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁחָשׁוּ. אֵין תֵּימַר לֹא חָשׁוּ. כָּל מַה שֶּׁבְּיָדוֹ לְגָרֵשׁ יְגָרֵשׁ.

אָמַר רִבִּי זְעִירָא. תַּנֵּי שִׁילָא בַּר בִּינָה. כָּל שֶׁאִילּוּ בְתָנַיי עַל מְנָת פָּסוּל. כָּל שֶׁאִילּוּ נְתָנוֹ עַל מְנָת פָּסוּל.

ב משנה: הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם אֶלָּא לְאַבָּא וּלְאָבִיךְ לְאָחִי וּלְאָחִיךְ לָעֶבֶד לְנָכְרִי וּלְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ קִידּוּשִׁין עָלָיו כָּשֵׁר. הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם אֶלָּא אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרְאֵל בַּת יִשְׂרְאֵל לְנָתִין וּלְמַמְזֵר וּלְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ לָהּ עָלָיו קִידּוּשִׁין אֲפִילּוּ בַּעֲבֵירָה פָּסוּל. גּוּפוֹ שֶׁלַּגֵּט הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר וְדֵן דְּיִהְוֵי לֵיכִי מִינַּאי סֵפֶר תֵּירוּכִין וְאֶגֶּרֶת שִׁיבּוּקִין לְמֶהֱוֵי לְהִתְנַסְּבָא לְכָל גַּבַּר דְּתִצְבַּיִין. גּוּפוֹ שֶׁלַּגֵּט שִׁיחְרוּר. הֲרֵי אַתְּ בֶּן חוֹרִין הֲרֵי אַתְּ לְעַצְמֵךְ.

הלכה: גּוּפוֹ שֶׁלַּגֵּט הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם. רִבִּי אָחָא אָמַר. כְּרִיתוּת לֹא הִתְפִּיסָה הַתּוֹרָה שֵׁם כְּרִיתוּת אֶלָּא עֶרְוָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ הֲנָיָה.

אָמַר רִבִּי מָנָא. וּבִלְחוּד דְּלָא יֵימַר. וְדֵין. רִבִּי מָנָא בָּעֵי. הֲרֵי אַתְּ בִּרְשׁוּת עַצְמֵךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר. הֲרֵי אַתְּ בֶּן חוֹרִין. הֲרֵי אַתְּ שֶׁלְּעַצְמֵךְ. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הֲרֵי אַתָּה בֶּן חוֹרִין הֲרֵי אַתָּה שֶׁלְּעַצְמֵךְ.

ג משנה: שְׁלֹשָׁה גִיטִּין פְּסוּלִין וְאִם נִישֵּׂאת הַוָּולָד כָּשֵׁר. כָּתַב בְּכְתָב יָדוֹ וְאֵין עָלָיו עֵדִים יֵשׁ עָלָיו עֵדִים וְאֵין בּוֹ זְמַן יֵשׁ בּוֹ זְמַן וְאֵין בּוֹ אֶלָּא עֵד אֶחָד. הֲרֵי אֵילּוּ שְׁלֹשָׁה גִיטִּין פְּסוּלִין וְאִם נִישֵּׂאת הַוָּולָד כָּשֵׁר.

הלכה: הֲרֵי אַתְּ מוּתֶּרֶת לְכָל אָדָם כול׳. לֵית כָּאן סְפֵק גֵּירוּשִׁין אֶלָּא גֵּירוּשִׁין מַמָּשׁ. כֵּיצַד סְפֵק קִידּוּשִׁין. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. זָרַק לָהּ קִידּוּשִׁין. סָפֵק קָרוֹב לָהּ סָפֵק קָרוֹב לוֹ. וָהוּ סְפֵק קִידּוּשִׁין. וְהָכָא הוּא זָרַק לָהּ גִּיטָּהּ. סָפֵק קָרוֹב לוֹ סָפֵק קָרוֹב לָהּ. וָהוּ סְפֵק גֵּירוּשִׁין.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי חֲלַפְתָּא דְמִן חוּח. וְכוּלָּן אִם נִיסֵּית לֹא תֵצֵא. שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא לִיזֶה עַל בָּנֶיהָ. בִּתּוֹ שֶׁנִּיסֵּית לַשּׁוּק בְּגֵט זֶה לֹא תֵצֵא. כְּדֵי לִיזּוֹק צָרָתָהּ לְאָבִיהָ. צָרָתָהּ שֶׁנִּישֵּׂאת לַשּׁוּק בְּגֵט זֶה תֵּצֵא. בִּתּוֹ שֶׁנִּישֵּׂאת לְאָחִיו אֲפִילּוּ לְאָבִיהָ לֹא תֵצֵא.

תַּנֵּי שְׁלֹשָׁה שְׁטָרוֹת הַלָּלוּ גּוֹבֶה מִבְּנֵי חוֹרִין וְאֵינָה גּוֹבָה מִן הַמְשׁוּעְבָּדִין. אָמַר רִבִּי בָּא. הָדָא דְתֵימָר בְּשֶׁלֹּא הוּחְזַק שְׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה. וַאֲבָל הוּחְזַק הַשְׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה גּוֹבֶה. רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. אִם שֶׁלֹּא הוּחְזַק הַשְׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה] אֲפִילּוּ מִבְּנֵי חוֹרִין אֵינוֹ גּוֹבֶה. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָּמִין בְּשֶׁהוּחְזַק שְׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה. וְלָמָּה אֵינוֹ גּוֹבֶה. רִבִּי בִּיסְנָא אָמַר. מִפְּנֵי קִינּוֹנְיָא. רִבִּי אָבִינָא אָמַר. מִפְּנֵי פְּסוּל. וְהָכָא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל. הָתִיב רִבִּי אָבִין. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁלָּוָה הַזָּקֵן. שֶׁיִּעְבֵּד הַזָּקֵן. הָכָא אִית לָךְ מֵימַר מִפְּנֵי קִינּוֹנְיָא. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל. הָתִיב רִבִּי אָבוּן. וְהָתַנֵּי אַף בִּגִיטֵּי נָשִׁים. אִית לָךְ מֵימַר מִפְּנֵי קִינּוֹנְיָא. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל. וְהָכָא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל.

שְׁלֹשָׁה גִיטִּין פְּסוּלִין כול׳. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. וְכוּלָּן בִּכְתָב יָדִים. רִבִּי לְעָזָר שָׁאַל. עֵדִים יֵשׁ כָּאן. בִּכְתָב יָדִים מָה אֲנִי צָרִיךְ. רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב.

וְכוּלְּהֶם בִּכְתָב יָדַיִם חוּץ מִשֶּׁעָדָיו עַמּוֹ. אָמַר רַב הַמְנוּנָא. הַלָּלוּ חוֹבִיהוֹן עַל גַּרְמַיְהוֹן. דְּאִינּוּן שֶׁקִּיבְּלוּ עֲלֵיהֶן לְשַׁקֵּר לַחֲתוֹם בְּגֵט שֶׁאֵין בּוֹ זְמַן. רַבִּי בָּא בַּר הַמְנוּנָא רַב אָדָא בַּר אָחָא בְּשֵׁם רַב. דְּרַבִּי מֵאִיר הִיא. מָה חָמִית מֵימַר כֵּן. אָמַר רַבִּי מָנָא. בְּגִין דְּאָמַר רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. כָּל הֶהֵין פְּרָקָא דְּרַבִּי מֵאִיר חוּץ מִשִּׁינָּה שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ שֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ. דְּלָא תִּסְבּוֹר מֵימַר. קַיְימֵיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר הִיא תַּנְיֵיהּ דְּרַבָּנָן. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר. דְּרַבִּי מֵאִיר הִיא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. בְּגִין דְּרַב וּשְׁמוּאֵל תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. הֲלָכָא כְּרַבִּי לָעְזָר. דְּלָא תִּסְבּוֹר מֵימַר אוֹף הָכָא. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר. דְּרַבִּי מֵאִיר הִיא.

ד משנה: רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו עֵדִים אֶלָּא שֶׁנִּתְנוּ לָהּ בִּפְנֵי עֵדִים כָּשֵׁר וְגוֹבָה מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִים. שֶׁאֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין עַל הַגֵּט אֶלָּא מִפְּנֵי תִּיקּוּן הָעוֹלָם.

הלכה: רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו עֵדִים כול׳. רַב וּשְׁמוּאֵל תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. הֲלָכָה כְּרַבִּי אֶלְעָזָר. רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּאי. דִּבְרֵי חֲכָמִים פָּסוּל. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹחָנָן בְּכוֹהֶנֶת כְּהָדָא דְּרַבִּי יַנַּאי. כַּד שְׁמָעוּן דְּרַב וּשְׁמוּאֵל פְּלִיגִין. אָתָא קוֹמוֹי אֲפִילוּ יִשְׂרָאֵל. וְשָׁמַע מִינָּהּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. דִּבְרֵי הַכֹּל. כָּשֵׁר. וְהָא רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. כָּשֵׁר. וְרַבָּנָן אָמְרִין. פָּסוּל. מַה בֵּינַיְהוּ. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר. כָּשֵׁר וְגוֹבָה מִנְּכָסִין מְשׁוּעְבָּדִין. וְרַבָּנִין אָמְרִין. פָּסוּל וְגוֹבָה מִנְּכָסִין בְּנֵי חוֹרִין.

ה משנה: שְׁנַיִם שֶׁשִּׁילְּחוּ שְׁנֵי גִיטִּין שָׁוִין וְנִתְעָרְבוּ נוֹתֵן שְׁנֵיהֶן לְזוֹ וּשְׁנֵיהֶן לְזוֹ. לְפִיכָךְ אִם אָבַד אֶחָד מֵהֶן הֲרֵי הַשִּׁינִי בָּטֵל.

הלכה: שְׁנַיִם שֶׁשִּׁילְּחוּ שְׁנֵי גִיטִּין שָׁוִין כול׳. רַבִּי אֶלְעָזָר בֵּירְבִּי יוֹסֵי בְּעָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי. כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר. גֵּט אַחַר גֵּט פָּסוּל בִּשְׁתֵּי נָשִׁים. וְדִכְוָותָהּ וְהוּא שְׁנֵי גִיטִּין פְּסוּלִין בִּשְׁתֵּי נָשִׁים. אָמַר לֵיהּ. וְכֵינִי. אָמַר לֵיהּ. וְהָא תַנִּינָן. שְׁנַיִם שֶׁשִּׁילְּחוּ שְׁנֵי גִיטִּין שָׁוִין וְנִתְעָרְבוּ נוֹתֵן שְׁנֵיהֶן לְזוֹ וּשְׁנֵיהֶן לְזוֹ. תַּמָּן זֶה כְּרוּת לִשְׁמָהּ וְזֶה כְּרוּת לִשְׁמָהּ. תַּעֲרוֹבֶת הִיא שֶׁגָּרְמָה. בְּרַם הָכָא לֹא זֶה כְּרוּת לִשְׁמָהּ וְלֹא זֶה כְּרוּת לִשְׁמָהּ. מִכֵּיוָן שֶׁנִּתְּנוּ לָהּ יֵעָשֶׂה כְּמִי שֶׁכְּרוּת לִשְׁמָהּ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה.

ו משנה: חֲמִשָּׁה שֶׁכָּתְבוּ כְּלָל בְּתוֹךְ הַגֵּט אִישׁ פְּלוֹנִי מְגָרֵשׁ פְּלוֹנִית וּפְלוֹנִי לִפְלוֹנִית וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן כּוּלָּן כְּשֵׁירִין וְיִנָּתֵן לְכָל אַחַת וְאַחַת. הָיָה כוֹתֵב טוֹפֶס לְכָל אַחַת וְאַחַת וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן אֶת שֶׁהָעֵדִים נִיקְרִין עִמּוֹ כָּשֵׁר.

הלכה: חֲמִשָּׁה שֶׁכָּתְבוּ כְּלָל בָּגֵט כול׳. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּאי. וְשׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה עַל הַכֹּל חָתַם. שׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. לֹא חָתַם אֶלָּא עַל שְׁאֵילַת שָׁלוֹם בִּלְבַד. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. אֲפִילּוּ אָמַר. שׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה עַל כֹּל חָתַם. אִי זֶהוּ כְלָלוֹ שֶׁלְּרַבִּי יוֹחָנָן. אִישׁ פְּלוֹנִי מְגָרֵשׁ אֶת פְּלוֹנִית וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי לִפְלוֹנִית. אִי זֶהוּ כְלָלוֹ שֶׁלְּרֵישׁ לָקִישׁ. אָנוּ פְלוֹנִי וּפְלוֹנִי מְגָרְשִׁין אֶת נָשׁוֹתֵינוּ מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי. אָמַר רַבִּי זְעִירָא. מוּדֶה רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁאִם הִזְכִּיר גֵּירוּשִׁין לְכָל אַחַת וְאַחַת שֶׁהוּא צָרִיךְ טוֹפֶס וְעֵדִים לְכָל אַחַת וְאַחַת. חֵייְלֵיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן מִן הָדָא. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה וְלָזֶה קָרְבָּן. צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אַחַת וְאַחַת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרַבִּי יוֹחָנָן. הָיָה כוֹתֵב טוֹפֶס לְכָל אַחַת וְאַחַת וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן. אֶת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִין עִמּוֹ כָּשֵׁר. שְׁמוּאֵל אָמַר. פָּרְטוּ שֶׁלְּרַבִּי מֵאִיר כְּלָלוֹ שֶׁלְּרַבִּי יְהוּדָה וּפָרְטוּ שֶׁלְּרַבִּי מֵאִיר. אָמַר שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין אָמְרִין שֶׁאֵין פָּרְטוּ שֶׁלְּרַבִּי מֵאִיר כְּלָלוֹ שֶׁלְּרַבִּי יְהוּדָה וּפָרְטוּ שֶׁלְּרַבִּי יְהוּדָה כְּלָלוֹ שֶׁלְּרַבִּי מֵאִיר. דְּמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּאי. וְשׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה עַל הַכֹּל חָתַם. שׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. לֹא חָתַם אֶלָּא עַל שְׁאֵילַת שָׁלוֹם בִּלְבַד. אִם אוֹמֵר אַתְּ. פָּרְטוּ שֶׁלְּרַבִּי מֵאִיר כְּלָלוֹ שֶׁלְּרַבִּי יְהוּדָה. אֲפִילּוּ אָמַר. וְשׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה עַל הַכֹּל חָתַם. מַאי כְּדוֹן. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁאֵין פָּרְטוּ שֶׁלְּרַבִּי יְהוּדָה כְּלָלוֹ שֶׁלְּרַבִּי מֵאִיר. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אֲפִילּוּ אָמַר. חִישָׁה וּשְׁעוֹרָה וְכוּסֶמֶת. חַייָב עַל כָּל אַחַת. וְלֵית בַּר נַשׁ אָמַר אֲפִילּוּ אֶלָּא דּוּ מוֹדֶה עַל קַדְמֵייְתָא. מַאי כְּדוֹן. אָמַר רַבִּי חֲנִינָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר בֵּין שֶׁאָמַר. חִישָׁה וּשְׁעוֹרָה וְכוּסֶמֶת. כְּלָל וּפָרַט הוּא. אִם אָמַר. חִיטִּין שְׁעוֹרִין כּוּסְמִין. כְּלָל שֶׁאֵין בּוֹ פָּרַט.

ז משנה: שְׁנֵי גִיטִּין שֶׁכָּתְבָן זֶה בְצַד זֶה וּשְׁנֵי עֵדִים עִבְרִים בָּאִים מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה וּשְׁנַיִם עֵדִים יְוָונִים בָּאִים מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה. אֶת שֶׁהָעֵדִים הָרִאשׁוֹנִים נִקְרִין עִמּוֹ כָּשֵׁר. עַד אֶחָד עִבְרִי וְעַד אֶחָד יְוָונִי עַד אֶחָד יְוָונִי וְעַד אֶחָד עִבְרִי בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין.

הלכה: שְׁנֵי גִיטִּין שֶׁכָּתְבָן זֶה בְצַד זֶה כול׳. הִרְחִיק אֶת הָעֵדִים מִן הַכְּתָב. מְקוֹם שְׁנֵי שִׁיטִּין פָּסוּל. פָּחוֹת מִיכֵּן כָּשֵׁר. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן. חֶלֶק מְקוֹם שְׁנֵי שִׁיטִּין לְעִנְיָין אֶחָד. אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהוּא פָּסוּל. אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. עַד אֶחָד עִבְרִי וְעַד אֶחָד יְוָונִי עַד אֶחָד יְוָונִי וְעַד אֶחָד עִבְרִי בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין. וְעִבְרִי גַּבֵּי יְוָונִי לֹא כְעִנְיָין אֶחָד הוּא. אָמַר רַבִּי מָנָא. הִתְחִיל בְּסוֹף שִׁתִּים וְגָמַר בְּסוֹף אַרְבַּע כָּשֵׁר. כַּמָּה יִהוּ הָעֵדִים רְחוֹקִין מִן הַכְּתָב. כְּדֵי שֶׁיִּהוּ נִיקְרִין עִמּוֹ. דִּבְרֵי רַבִּי. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. מְלֹא שִׁיטָּה. רַבִּי דוֹסְתַּי בֵּירְבִּי יַנַּאי אוֹמֵר. בְּלֹא חֲתִימַת יַד הָעֵדִים. בְּאֵי זֶה כְתָב מְשָׁעֲרִין. רַבִּי יָסָא בֵּירְבִּי שַׁבְּתַי. מְלֹא חֲתִימַת יְדֵי עֵדִים. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק בַּר חַקּוֹלָא כְּדֵי לָךְ וְלֹךְ. רַבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי קוֹמֵי רַבִּי זְעִירָא. חֲתִימַת יוֹסֵי בֶּן יַנַּאי כַּחֲתִימַת שָׁאוּל בֶּן בָּרוּךְ. אָמַר לֵיהּ. לָכֵן צְרִיכָה. חֲתִימַת יוֹסֵי בֶּן יַנַּאי כַּחֲתִימַת שָׁאוּל בֶּן בָּרוּךְ.

שְׁטָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַחַק אוֹ תְּלוּת. מִגּוּפוֹ פָּסוּל. שֶׁלֹּא מִגּוּפוֹ כָּשֵׁר. וְאִם הֶחֱזִירוֹ מִלְּמַטָּה אֲפִילוּ מִגּוּפוֹ כָּשֵׁר. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. צָרִיךְ לְהַחֲזִיר שְׁתֵּי שִׁיטִּין מִקּוֹם הַכְּתָב. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רַב. צָרִיךְ לְהַזְכִּיר עִנְיָינוֹ שֶׁלַּגֵּט עִמּוֹ. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. לֹא הִזְכִּיר עִנְיָינוֹ שֶׁלַּגֵּט עִמּוֹ. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי בָּא. תַּמָּן אָמַר רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יִרְמְיָה. עֵדִים פְּסוּלִין אֵינָן נַעֲשִׂין כְּהַרְחֵק עֵדוּת. שֶׁלֹּא בָאוּ אֶלָּא לְהָכְשִׁירוֹ שֶׁלַּגֵּט. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵין. תַּמָּן בְּשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. הָכָא בְשֵׁם רַב.

קָרָא עִרְעֵר עַל חֲתִימַת יְדֵי עֵדִים. וְעַל חֲתִימַת יְדֵי הַדַּיָּינִין. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. שֶׁכֵּן אִם רָצָה לְקַיְּימוֹ בִּכְתַב יַד הָעֵדִים מְקוּיָם. בִּכְתַב יְדֵי הַדַּיָּינִין מְקוּיָם. אֲנִי אוֹמֵר. אֲפִילוּ בְעֵד אֶחָד מִדַּיָּין אֶחָד מְקוּיָם. יְהַב רְשׁוּ לַכְּתוֹבָא שֶׁיִּכְתּוֹב וְלַחֲתִימַיָּא שֶׁיַּחְתִּימוּן. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יִרְמְיָה. צְרִיכִין הָעֵדִים לִכְתּוֹב. הַמַּלְוֶה הַזֹּאת מֵאֶחָד מִבָּנֶיךָ הוּא וְאָנוּ אֵיחַרְנוּ אֶת זְמַנּוֹ. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רַב הַמְנוּנָא. אַשְׁרַת הַדַּיָּינִין אֲפִילוּ רְחוֹקָה כַּמָּה כָּשֵׁר. אָמַר רִבִּי מָנָא. וְיֵאוּת. שֶׁכֵּן אִם רָצָה לְקַיְּימוֹ אֲפִילוּ בִּכְתַב אֶחָד מִקַּיָּים. רַב אָמַר. צְרִיכִין הַדַּיָּינִין לִכְתּוֹב. אִישַׁרְנוּהִי בְמַעֲמַד פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי. לָמָּה. כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהוּ מְצוּיִין לְהַזִּים. מֵעַתָּה אֲפִילוּ בְּאֵי זֶה יוֹם וּבְאֵי זֶה שָׁעָה וּבְאֵי זֶה מָקוֹם. גְּזַר דִּין נִפַּק מִקּוֹמֵי רַב וְלֹא הֲוָה כָתוּב כָּךְ. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. צְרִיכִין הַדַּיָּינִים מַכִּירִין אֶת הַנִּידּוֹנִין. מַעֲשֶׂה הָיָה וְזִיְּיפוּ.

ח משנה: שְׁטַר מְקֻצָּת הַגֵּט וּכְתָבוֹ בַּדַּף הַשֵּׁנִי וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן כָּשֵׁר. חָתְמוּ עֵדִים בְּרֹאשׁ הַדַּף מִן הַצַּד אוֹ מֵאֲחוֹרָיו בְּגֵט פָּשׁוּט פָּסוּל. הִקִּיף רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה בְּצַד רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה וְהָעֵדִים בָּאֶמְצַע שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין. רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה בְּצַד סוֹפוֹ שֶׁלָּזֶה וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן אֶת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִין בְּסוֹפוֹ כָּשֵׁר. גֵּט שֶׁכָּתְבוֹ עִבְרִית וְעֵדָיו יְוָונִין יְוָונִית וְעֵדָיו עִבְרִית עֵד אֶחָד עִבְרִי וְעֵד אֶחָד יְוָונִי כָּתַב הַסּוֹפֵר וָעֵד כָּשֵׁר. אִישׁ פְּלוֹנִי עֵד כָּשֵׁר. בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי עֵד כָּשֵׁר. אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי וְלֹא כָתַב עֵד כָּשֵׁר. כָּתַב חְנִיכָתוֹ וַחֲנִיכָתָהּ כָּשֵׁר. כָּךְ הָיוּ נְקֵיֵּי הַדַּעַת בִּירוּשָׁלֵם כּוֹתְבִין.

הלכה: שְׁטַר מְקֻצָּת הַגֵּט כול׳. מָהוּ שְׁטַר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר בַּיבוֹן. כְּגוֹן קַיָּם שָׁרִיר וּבָרוּר.

וְגֵט פָּסוּל פָּשׁוּט בְּמִקּוּשָׁר כָּשֵׁר וּבִלְבַד מֵאַחֲרָיו.

רַב אָמַר. הַדַּיָּינִין חוֹתְמִין אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן יוֹדְעִין לִקְרוֹת. אֲבָל אֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ יוֹדְעִין לִקְרוֹת. אָמַר. יָבֹא עָלַי אִם עָשִׂיתִי מִיָּמַיי. אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. לֹא בָא קוֹמֵי רַב כְּתָב יְוָונִי מְיוּמוֹי וְקַיְּימָהּ בְּחוֹתְמָיו. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. גֵּט שֶׁכָּתְבוֹ עִבְרִית וְעֵדָיו יְוָונִית. יְוָונִית וְעֵדָיו עִבְרִית. עֵד אֶחָד עִבְרִי וְעֵד אֶחָד יְוָונִי. כָּשֵׁר. פָּתַר לָהּ כְּשֶׁהָיוּ יוֹדְעִין לִקְרוֹת וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִין לַחֲתוֹם. וְאִם הָיוּ יוֹדְעִין אֶת שְׁנֵיהֶן יַחְתְּמוּ בְּאֵי זֶה שֶׁיִּרְצוּ.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. דִּבְרֵי הַכֹּל הֵיא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּרְבִּי יְהוּדָה הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. לֹא בְעֵית מִדַּעְתּוֹ דְּרִבִּי יוֹחָנָן פְּלִיג. בְּשִׁשְׁטָתוֹ הֵשִׁיבֵהוּ. לְאוֹרְכוֹ. דּוּ אָמַר בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. מִכֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מָצוּי לְזַוֵּוג וְלֹא זִיווֹג. כֵּינִי מַתְנִיתָא. כָּתַב סוֹפֵר וָעֵד כָּשֵׁר. בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי כָּשֵׁר. אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי וְלֹא כָתַב עֵד כָּשֵׁר. כָּתַב חְנִיכָתוֹ וַחֲנִיכָתָהּ פָּסוּל. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילוּ כָתַב אִינוֹ. כָּשֵׁר. רִבִּי אַבָּהוּ כָתַב אל״ף. רַב חִסְדָּא כָתַב סמ״ך. שְׁמוּאֵל כָּתַב חָרוּתָא.

ט משנה: גֵּט מְעוּשֶׂה בְּיִשְׂרָאֵל כָּשֵׁר וּבַגּוֹיִם פָּסוּל. וְהַגּוֹיִים חוֹבְטִין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ עֲשֵׂה מַה שֶּׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לָךְ.

הלכה: כָּךְ הָיוּ נְקֵיֵּי הַדַּעַת בִּירוּשָׁלֵם כּוֹתְבִין. גֵּט מְעוּשֶׂה בְּיִשְׂרָאֵל כָּשֵׁר וּבַגּוֹיִם פָּסוּל כול׳. שְׁמוּאֵל אָמַר. פָּסוּל וּפוֹסֵל בִּכְהוּנָה. שְׁמוּאֵל אָמַר. אֵין מְעַשְּׂין אֶלָּא לְפָסוּלִין. שְׁמוּאֵל אָמַר. אֵין מְעַשְּׂין אֶלָּא אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. וְהָתַנִּינָן שְׁנִיּוֹת. לָא בְּגִין אָמַר שְׁמוּאֵל. וְהָתַנִּינָן. הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלֵּיהָנוֹת לוֹ. עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם יַעֲמִיד פַּרְנָס. יוֹתֵר מִיכֵּן יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָּה. שָׁמַעְנוּ שֶׁהוּא מוֹצִיא. שָׁמַעְנוּ שֶׁכּוֹפִין.

רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. יִשְׂרָאֵל שֶׁעִיסּוּ כְּמַעֲשֶׂה גּוֹיִם פָּסוּל. וּבְאוֹמֵר. אֵינִי זָן וּמְפַרְנֵס. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. וְגוֹיִם שֶׁעִיסּוּ כְּמַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל כָּשֵׁר. אֲפִילוּ אָמַר. אֵינִי זָן וּמְפַרְנֵס. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. וְהַגּוֹיִם אוֹמְרִים לוֹ וְחוֹבְטִין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ. עֲשֵׂה מַה שֶּׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לָךְ. רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי בְשֵׁם אִיסִּי. הָאוֹמֵר. אֵינִי זָן וּמְפַרְנֵס. כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. וְכוֹפִין. אָמַר לֵיהּ. וְאַדַּיִין אַתְּ לָיֵי. אִם מִפְּנֵי רֵיחַ רַע כּוֹפִין לֹא כָּל שֶׁכֵּן מִפְּנֵי חַיֵּי נֶפֶשׁ. אָתָא רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הָאוֹמֵר. אֵינִי זָן וְאֵינִי מְפַרְנֵס. אוֹמְרִים לוֹ. אוֹ זָן אוֹ פַּרְנֵס אוֹ פְּטוֹר.

י משנה: יָצָא שְׁמָהּ בָּעִיר מְקוּדֶּשֶׁת חֲרֵי זוֹ מְקוּדֶּשֶׁת. מְגוֹרֶשֶׁת חֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא שָׁם אֲמַתְלָא. וְאֵיזוֹ הִיא אֲמַתְלָא. גֵּירֵשׁ אִישׁ פְּלוֹנִי אֶת אִשְׁתּוֹ עַל תְּנַאי זָרַק לָהּ קִידּוּשִׁין סָפֵק קָרוֹב לָהּ סָפֵק קָרוֹב לוֹ זוֹ הִיא אֲמַתְלָא.

הלכה: יָצָא שְׁמָהּ בָּעִיר מְקוּדֶּשֶׁת חֲרֵי זוֹ מְקוּדֶּשֶׁת כול׳. רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נֵירוֹת דּוֹלְקִין וְשִׂיחוֹת בְּנֵי אָדָם מְשִׂיחִין. הָתִיב רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. וְהָא תַנִּינָן. יָצָא שְׁמָהּ בָּעִיר מְקוּדֶּשֶׁת חֲרֵי זוֹ מְקוּדֶּשֶׁת. מְגוֹרֶשֶׁת חֲרֵי זוֹ מְגוֹרֶשֶׁת. אִית לָךְ מֵימַר נֵירוֹת דּוֹלְקִין. לֹא סִיחוֹת בְּנֵי אָדָם מְסִיחִין. וְהָכָא סִיחוֹת בְּנֵי אָדָם מְשִׂיחִין. רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נִבְדַּק הַשֵּׁם וְנִמְצָא מִפִּי נָשִׁים וּמִפִּי קְטַנִּים בָּטֵל הַשֵּׁם. רַב אָמַר. לֹא הִתִּירוּ בָהּ אֶלָּא עַד מִפִּי עֵד בִּלְבַד.

יא משנה: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יְגָרֵשׁ אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ אֶלָּא אִם כֵּן מָצָא בָהּ עֶרְוָה שֶׁנֶּאֱמַר כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֲפִילּוּ הִקְדִּיחָה תַבְשִׁילוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֲפִילּוּ מָצָא אַחֶרֶת נָאָה מִמֶּנָּה שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו וגו׳.

הלכה: וְהָא תַנֵּי. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. אֵין לִי אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִשּׁוּם עֶרְוָה בִּלְבַד. וּמִנַּיִן הַיּוֹצְאָה וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ צְדָדֶיהָ פְּרוּמִין וּזְרוֹעוֹתֶיהָ חֲלוּצוֹת. תַּלְמוּד לוֹמַר כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר. מַה מְקַיְימִין דְּבֵית שַׁמַּי. שֶׁלֹּא תֹאמַר. הַיּוֹצֵא מִשּׁוּם עֶרְוָה אָסוּר. מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר מוּתֶּרֶת. אָמַר רִבִּי שִׁילָא דִּכְפַר תָּמַרְתָּא. קְרָיֶיא מַקְשֵׁי עַל דְּבֵית שַׁמַּי. לֹא יוּכַל בַּעְלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ. מַה אֲנָן מְקַיְימִין. אִם לְאוֹסְרָהּ עָלָיו כְּבָר הִיא אֲסוּרָה לוֹ. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיָימִין. לִיתֵּן עָלָיו בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

כְּתִיב וְהַדָּוָה בְּנִידָּתָהּ וְהַזָּב אֶת זוֹבוֹ. זְקִינִים הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ אוֹמְרִים. תְּהֵא בְנִידָּתָהּ. לֹא תִכְחוֹל וְלֹא תִפְקוֹס עַד שֶׁתָּבוֹא בַמַּיִם. אָמַר לָהֶן רִבִּי עֲקִיבָה. מִשָּׁם רְאָיָיה. אִם אַתְּ אוֹמֵר כֵּן אוֹף הִיא עַצְמָהּ מֵבִיאָה לִידֵי כְעִירוּת וְהוּא נוֹתֵן אֶת עֵינָיו בָּהּ לְגָרְשָׁהּ. וְאַתְיָיא דִּזְקֵנִים כְּבֵית שַׁמַּי וּדְרִבִּי עֲקִיבָה כְּבֵית הִלֵּל.